

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά Χρονικά

Περί πανεπιστημιακού
Ασύλου

Επικούρειες επιδράσεις
στη σύγχρονη επιστήμη

Οδυσέας Ελύτης
100 χρόνια από τη γέννησή του

ΤΕΥΧΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ
2011

24

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ιδιοκτησία ΤΕΙ Αθήνας
 Εκδότης Δημήτριος Νίνος
 Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
 Διευθυντής Αντώνιος Καμμάς
 Συντακτική Επιτροπή Δημήτριος Νίνος
 Μιχαήλ Μπρατάκος
 Ιωάννης Χάλαρης
 Απόστολος Παπαποστόλου
 Γεώργιος Γιαννακόπουλος
 Επιμέλεια έκδοσης Ιφιγένεια Αναστασάκου
 Δώρα Φραγκούλη
 Δανάη Κονδύλη
 Καλλιτεχνική
 Επιμέλεια έκδοσης Έφη Παναγιωτίδη, efipanpan@yahoo.gr

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Πρόεδρος Δημήτριος Νίνος
 Αντιπρόεδρος Αντώνιος Καμμάς
 Αντιπρόεδρος Μιχαήλ Μπρατάκος
 Αντιπρόεδρος Ιωάννης Χάλαρης
 Διευθύντρια ΣΕΥΠ Ζαμπία Βαρδάκη
 Διευθυντής ΣΤΕΦ Δήμος Τριάντης
 Διευθυντής ΣΓΤΚΣ Ζωή Γεωργιάδου
 Διευθυντής ΣΔΟ Γιώργος Γιαννακόπουλος
 Διευθυντής ΣΤΕΤΡΟΔ Γιώργος Αγγελούσης
 Γενική Γραμματέας Κωνσταντίνα Μασούρα
 Γραμματέας Συμβουλίου Αφροδίτη Λάσκαρη

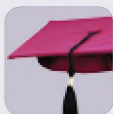
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Πρόεδρος ΕΕ&Ε Μιχαήλ Μπρατάκος
 Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α
 Αντιπρόεδρος Ιωάννης Τσάκνης
 Μέλη ΕΕ&Ε Αθανάσιος Νασιόπουλος
 Γεώργιος Παναγιάρης
 Διονύσιος Κάβουρας
 Ευαγγελία Πρωτόπαπα
 Περικλής Λύτρας
 Γραμματέας ΕΕ&Ε Ιφιγένεια Αναστασάκου

1. ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΕΛ. 4

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

▪ Προεδρικά Διατάγματα για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των Τμημάτων των ΤΕΙ

ΣΕΛ. 7

▪ Απόφαση της ΟΣΕΠ - ΤΕΙ για τη μεταρρύθμιση στα ΑΕΙ

ΣΕΛ. 8

▪ Πρόταση του Συλλόγου ΕΠ του ΤΕΙ-Α για την αναμόρφωση των ΑΕΙ

ΣΕΛ. 12

▪ **Γ. Γιαννακόπουλος, Γ. Παναγιάρης**

Για μια σύγχρονη Ενιαία

Ανώτατη Εκπαίδευση

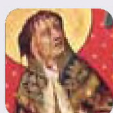
ΣΕΛ. 16

▪ **Ν. Χιωτίνης**

Περί πανεπιστημιακού Ασύλου

ΣΕΛ. 20

3. ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ

▪ **Α. Καμμάς**

Θωμάς Μπέκετ και Ερρίκος ο Β΄

Η σύγκρουση εκκλησίας και κράτους στη Μεσαιωνική Αγγλία

ΣΕΛ. 23

▪ **Ι. Μπουρής**

Η ψυχοδυναμική των εργασιακών

σχέσεων: από την επιθετική

ατομικότητα στη συλλογική

έκφραση και τη συνύπαρξη

ΣΕΛ. 26

▪ **Σ. Γ. Φραγκόπουλος**

Επικούρειες επιδράσεις

στη σύγχρονη επιστήμη

ΣΕΛ. 32

▪ **Κ. Φράγκος και Δ. Κιβώτου**

Αίτια και συνέπειες της ανισοκατανομής

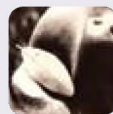
του εισοδήματος στην Ελλάδα:

διαφθορά και ανείπωτος

βαθμός φτώχειας

των πολλών «ελλήνων αγιάννηδων»

ΣΕΛ. 36

▪ **Μ. Μελετζής**

Σύγχρονη τέχνη και φεμινισμός

Sanja Ivekovic

ΣΕΛ. 40

▪ **Η. Μπίλλας, Μ. Μέλλου**

και **Γ. Λούντος**

Προοπτικές επιχειρηματικής δράσης

μεταναστών δεύτερης γενιάς, που

φοιτούν σε ελληνικά Πανεπιστήμια

ΣΕΛ. 43

▪ **Μ. Μπρατάκος**

2011: Διεθνές Έτος Χημείας (συνέχεια)

Χημεία - η ζωή μας, το μέλλον μας

ΣΕΛ. 45

4. ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Οδυσέας Ελύτης

ΣΕΛ. 48

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Ε. Παπαγεωργίου

Σύνδρομο mobbing - Ψυχολογική

παρενόχληση στο χώρο εργασίας

ΣΕΛ. 51

6. ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΕΙ

Νέα από τα Τμήματα

ΣΕΛ. 56

Νέα της Επιτροπής

Εκπαίδευσης και Ερευνών

ΣΕΛ. 72

7. ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΣΕΛ. 83

8. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΕΛ. 88

Αγαπητοί φίλοι,

Ανατρέχοντας σε παλαιότερες εκδόσεις των Τεχνολογικών Χρονικών, διαπίστωνα πως, όταν ξεκίνησε αυτή η έντυπη επικοινωνία μας, οι σκέψεις μου περιστρέφονταν αποκλειστικά γύρω από το ΤΕΙ και τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούσαν το φυσικό μας χώρο.

Τον τελευταίο χρόνο, οι σαρωτικές εξελίξεις, που πυροδότησε η πολιτική της λιτότητας, σε όλους τους τομείς της ελληνικής κοινωνίας, μονοπώλησαν το ενδιαφέρον και τις σκέψεις μου. Δυστυχώς τα γεγονότα τρέχουν με ιλιγγιώδη ταχύτητα. Δεν έχουμε πλέον την πολυτέλεια να τα επεξεργαστούμε και να τα διαχειριστούμε. Τα παρακολουθούμε ως θεατές χωρίς δυνατότητα ουσιαστικής παρέμβασης κι απλώς απευχόμαστε καθετί που μπορεί να δυσκολέψει ακόμη περισσότερο τα πράγματα.

Όταν μας έπληξε το «τσουνάμι» των οικονομικών μέτρων αντιληφθήκαμε για πρώτη φορά πόσο εύθραυστη ήταν πραγματικά η ευημερία που απολαμβάναμε την τελευταία δεκαετία και πόσο σαθρά είναι τα θεμέλια της οικονομίας της χώρας μας και όχι μόνο αυτά, διότι, μόλις αποκαλύφθηκε το δυσθεώρητο ύψος του εθνικού μας χρέους, δεκάδες σκάνδαλα ποικίλων αποχρώσεων άρχισαν να έρχονται στο φως καθημερινά προκαλώντας τις αισθήσεις μας. Μέναμε άφωνοι στο άκουσμα των αστρονομικών ποσών που είχαν χαθεί μέσα σε μαύρες τρύπες. Νιώθαμε μουνδιασμένοι κι αδύναμοι καθώς μας ψαλίδιζαν λίγο λίγο τα κοινωνικά, οικονομικά και εργασιακά δικαιώματα,

που είχαμε διεκδικήσει και αποκτήσει μέσα από πολύχρονους αγώνες. Κάπου μέσα μας όμως υπήρχε ακόμη μια μικρή ελπίδα πως θα έρχονταν καλύτερες μέρες.

Δυστυχώς, ένα χρόνο μετά την ενεργοποίηση του μηχανισμού στήριξης, δε νομίζω πως εξακολουθούν να υπάρχουν Έλληνες πολίτες που να πιστεύουν πως είναι εφικτή η έξοδος από την κρίση, όχι μόνο γιατί - παρά τις θυσίες μας - το χρέος είναι πλέον μη διαχειρίσιμο, αλλά κυρίως γιατί κι άλλες ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν παρόμοια - εάν όχι σοβαρότερα- προβλήματα, με συνέπεια το μέλλον να διαγράφεται μελανό, όχι μόνο σε εθνικό αλλά σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ίσως αποτελεί απλοϊκή προσέγγιση, αλλά φαίνεται πως όλη αυτή η κινδυνολογία για γενίκευση της οικονομικής κρίσης σε περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες μας καταβάλλει ψυχολογικά πολύ περισσότερο από το ίδιο το εθνικό μας χρέος. Δεν είναι λίγοι αυτοί που σκέφτονται πως, αφού κράτη με γερή οικονομία, κράτη παραγωγικά προσεγγίζουν το όριο της χρεοκοπίας, η τύχη της χώρας μας, που έχει προ πολλού πάψει να είναι παραγωγική, είναι προδιαγεγραμμένη.

Επειδή όμως ενός κακού μύρια έπονται κι ενώ όλους μας είχε απορροφήσει η αντιμετώπιση των καθημερινών οικονομικών μας προβλημάτων, η Φύση μας υπενθύμισε -με τον πλέον τραγικό τρόπο- πως -παρά τη φαινομενική τεχνολογική παντοδυναμία μας- είμαστε τελείως ανίκανοι να προβλέψουμε τα

βίαια ξεσπάσματά της και ανίσχυροι να αντιμετωπίσουμε το μέγεθος της δύναμής της. Μέχρι χθες η Ιαπωνία έμοιαζε παντοδύναμη μονοπωλώντας τις πρώτες θέσεις παγκοσμίως για τα εξαιρετικά της επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα. Σήμερα λίγες μέρες μετά το ξύπνημα του Εγκέλαδου και το σαρωτικό τσουνάμι που τον ακολούθησε, η χώρα μετρά τις ατέλειωτες πληγές της, ενώ ταυτόχρονα έχει αποδουθεί σε έναν άνευ προηγούμενου αγώνα δρόμου για να αποφευχθεί ο πυρηνικός όλεθρος.

Χρειάστηκε μια στιγμή μόνο για να αντιληφθούμε ότι τα πράγματα ανά πάσα στιγμή μπορεί να ξεφύγουν τελείως από τον ανθρώπινο έλεγχο. Χρειάστηκε μια μόνο στιγμή για να μας επαναφέρει στην πραγματικότητα: ό,τι κι αν κάνουμε, όσο κι αν εξελισσόμαστε, δεν παύουμε να είμαστε στο έλεος της Φύσης. Πάντοτε αυτή θα έχει τον πρώτο και τον τελευταίο λόγο.

Αναμφισβήτητα τις τελευταίες δεκαετίες τα ανθρώπινα επιτεύγματα έχουν κατά πολύ ξεπεράσει τα όρια της επιστημονικής φαντασίας. Εντούτοις η κατάκτηση της γνώσης εμπερικλείει πολλούς κινδύνους. Μας δημιουργεί μια ψευδαίσθηση παντοδυναμίας, η οποία μπορεί πολύ εύκολα να μας παρασύρει στην έπαρση, να αποκοιμίσει τη συνείδηση και να θολώσει την κρίση μας. Αν μάλιστα σκεφτούμε ότι όλη μας η ύπαρξη περιστρέφεται γύρω από το γεγονός ότι είμαστε οι εκλεκτοί του κόσμου -όπως τον γνωρίζουμε- δεν προκαλεί απορία το πόσο επιρρεπείς είμαστε σε δραστηριότητες που αναδεικνύουν τη νοητική υπεροχή μας έναντι των άλλων ειδών.

Αυτό που προκαλεί απορία είναι ότι δε φαίνεται να μαθαίνουμε από τα λάθη μας. Πρόκειται για τάση αυτοκαταστροφής; Πρόκειται για υπερβολική εμπιστοσύνη στις ικανότητες και τις δυνατότητες μας; Σε κάθε περίπτωση, μπορεί, άραγε, κανείς να ξεχάσει τον Αύγουστο του 1945, όταν συντελέστηκαν δυο από τα μεγαλύτερα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας: η ρίψη ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι; Μη βιαστείτε να απαντήσετε, διότι η απάντηση δεν είναι ευνόητη. Πώς είναι δυνατόν μια χώρα που πλήρωσε τόσο ακριβά το τίμημα της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας να συντηρεί πυρηνικούς

σταθμούς στις πλέον σεισμογενείς περιοχές του πλανήτη, χωρίς μάλιστα να διασφαλίζονται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη σωστή για συντήρηση και λειτουργία τους; Πώς είναι δυνατό χώρες όπως η Ινδία, το Ιράν και πολλές άλλες να δαπανούν δισεκατομμύρια για παρόμοιες επενδύσεις, αντί να μεριμνούν για τα εκατομμύρια των κατοίκων τους που πεθαίνουν από την πείνα και τις αρρώστιες;

Συχνά στο παρελθόν χαρακτήρισα γραφικούς περιθωριακούς αυτούς, που αλυσοδέονται μπροστά από πυρηνικά εργοστάσια, καίνε ομοιώματα αρχηγών καρτών και οργανώνουν πορείες για την κατάργηση των πυρηνικών όπλων. Ίσως τελικά να μην είναι αυτοί οι περιθωριακοί αλλά όλοι εμείς που δεν αντιδρούμε, που δεν κάνουμε απολύτως τίποτε.

Ειλικρινά δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω αν οι εξελίξεις είναι αναστρέψιμες. Αυτό που γνωρίζω πολύ καλά είναι ότι είναι πλέον καιρός ο καθένας μας να αλλάξει στάση ζωής. Δεν μπορούμε να παρακολουθούμε παθητικά όσα διαδραματίζονται στον κόσμο με τη δικαιολογία ότι η δύσκολη καθημερινότητά μας δε μας επιτρέπει το χρόνο και τα μέσα για να ασχοληθούμε με διαμαρτυρίες για τη μόλυνση του περιβάλλοντος, για την κατάργηση των πυρηνικών και άλλα τέτοια ζητήματα. Επίσης, δε γνωρίζω ποια μορφή ακριβώς θα μπορούσε να πάρει η αντίδρασή μας. Αυτό που μπορώ να πω με σιγουριά είναι ότι, έπειτα από τις πρόσφατες φυσικές και -όχι μόνο- καταστροφές στην Ιαπωνία, η ζωή μας δεν θα είναι ποτέ πια η ίδια. Ακόμη κι αν εμείς προτιμούμε να παραμείνουμε θεατές, τα γεγονότα αργά ή γρήγορα θα μας αναγκάσουν να λάβουμε αποφάσεις ζωής, διαφορετικά θα μας παρασύρουν στη δίνη τους.

Καλή Ανάσταση στις καρδιές και στις συνειδήσεις όλων μας.

Δημήτριος Νίνος
Πρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας

2

ε
κ
π
α
ί
δ
ε
υ
σ
η

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Προεδρικά Διατάγματα για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα των Τμημάτων των ΤΕΙ

Υπογράφηκαν από τον Υφυπουργό Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, **Ιωάννη Πανάρετο**, όλα τα σχέδια των Προεδρικών Διαταγμάτων για τα Επαγγελματικά Δικαιώματα που εκκρεμούσαν και για τα οποία είχε προηγηθεί δημόσια διαβούλευση και συζήτηση στην κοινή συνεδρίαση των Συμβουλίων Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης και Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, και εστάλησαν υπογεγραμμένα στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, για να προωθηθούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας για τον απαραίτητο νομικό έλεγχο.

Τα διατάγματα που υπογράφηκαν είναι τα εξής:

1. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων των Τμημάτων

- α. Γεωτεχνολογίας και Περιβάλλοντος,
- β. Τεχνολογιών Αντιρρύπανσης
- γ. Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και
- δ. Οικολογίας και Περιβάλλοντος της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ)

2. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων των Τμημάτων

- α. Κλωστοϋφαντουργίας,
- β. Οχημάτων,
- γ. Τεχνολογίας Αεροσκαφών και
- δ. Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ)

3. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων των Τμημάτων

- α. Ηλεκτρολογίας,
- β. Μηχανολογίας,
- γ. Ενεργειακής Τεχνολογίας και
- δ. Αυτοματισμού της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ)

4. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων του Τμήματος

Ναυπηγικής της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ)

5. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων των Τμημάτων

- α. Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου
- β. Αρχιτεκτονικής Τοπίου
- γ. Γεωργικής Μηχανολογίας και Υδάτινων Πόρων
- δ. Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ)

6. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων του Τμήματος

Οινολογίας και Τεχνολογίας Ποτών της Σχολής Τεχνολογίας Τροφίμων & Διατροφής των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ)

7. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων των Τμημάτων

- α. Πολιτικών Δομικών Έργων,
- β. Πολιτικών Έργων Υποδομής,
- γ. Τοπογραφίας,
- δ. Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ)

8. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων του Τμήματος Ανακαίνισης και Αποκατάστασης Κτιρίων των

Ιδρυμάτων του Τεχνολογικού Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΤΕΙ)

9. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Πτυχιούχων των Τμημάτων Βιολογίας των Πανεπιστημίων.

10. Δικαίωμα πρόσβασης

σε επαγγελματικές δραστηριότητες

βάσει προσόντων των Διπλωματούχων της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων-Μεταλλουργών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις

1. οι πτυχιούχοι των ΤΕΙ θα έχουν δικαίωμα ευρείας επαγγελματικής δραστηριοποίησης στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα,
2. η άδεια άσκησης επαγγέλματος θα χορηγείται από τα διευρυμένα, πλέον, επιμελητήρια των αρμόδιων κλάδων,
3. η επαγγελματική εξέλιξη στα διάφορα επίπεδα ευθύνης, π.χ. συνήθη έργα και προχωρημένα έργα, θα γίνεται ύστερα από πιστοποίηση των απαραίτητων γνώσεων και εμπειρίας στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και τους αρμόδιους φορείς.

Απόφαση της Ομοσπονδίας Συλλόγων Εκπαιδευτικού Προσωπικού ΤΕΙ (ΟΣΕΠ - ΤΕΙ) για τη μεταρρύθμιση στα ΑΕΙ

Το Κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΣΕΠ ΤΕΙ σε ειδική διευρυμένη συνεδρίασή του, σήμερα 10-1-2011 (με συμμετοχή Προέδρων των τοπικών συλλόγων Εκπαιδευτικού Προσωπικού των ΤΕΙ όλης της χώρας) αποφάσισε ότι το κείμενο διαβούλευσης για το νέο θεσμικό πλαίσιο, που έδωσε στη δημοσιότητα το υπουργείο Παιδείας, δεν αποτελεί τη βάση διαλόγου για ένα νέο ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για την Ανώτατη Εκπαίδευση.

Το ΚΔΣ της ΟΣΕΠ ΤΕΙ θεωρεί ότι το κείμενο αυτό, όχι μόνο δεν αντιμετωπίζει τα υπαρκτά προβλήματα αλλά οι προτάσεις του δημιουργούν τις προϋποθέσεις για μία σοβαρή κρίση στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Ειδικά όσον αφορά στα θεσμικά ζητήματα των ΤΕΙ, τα αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη προχειρότητα, με έλλειψη σεβασμού στην ιστορία των Ιδρυμάτων και στις προσπάθειες που έχουν κάνει για την παροχή υψηλού ακαδημαϊκού έργου. Η αντιμετώπισή τους ως Ιδρύματα δεύτερης κατηγορίας στα πλαίσια της Ανώτατης Εκπαίδευσης ακυρώνει κάθε πιθανότητα θεσμικής ολοκλήρωσής τους, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να οδηγηθούν σε κλείσιμο ή «μαρασμό».

Ειδικότερα:

- ✓ Οι αλλαγές που προτείνονται θίγουν το δημόσιο χαρακτήρα της Ανώτατης εκπαίδευσης.
- ✓ Οι αλλαγές στη διοίκηση των Ιδρυμάτων, καταργούν

το αυτοδιοίκητο, που είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο και επιπλέον δυσχεραίνουν τη λειτουργία τους λόγω της διαρχίας.

- ✓ Καταργείται, η υποχρέωση της πολιτείας να χρηματοδοτεί τα ΑΕΙ και τα Ιδρύματα εξαναγκάζονται να αναζητούν πρόσθετους ιδιωτικούς πόρους.
- ✓ Δεν κατοχυρώνεται ο κεντρικός στόχος της εκπαιδευτικής λειτουργίας των Ιδρυμάτων: ποιοτικές σπουδές με αξία που οδηγούν σε αναγνωρισμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Η γενικευμένη εισαγωγή των φοιτητών στη Σχολή (και ίσως και στο Ίδρυμα), θα οδηγήσει στην αποσύνδεση κάθε έννοιας επαγγελματικού δικαιώματος των νέων αποφοίτων από τα πτυχία τους και θα κόψει τον «ομφάλιο λώρο» των παλαιών αποφοίτων από τα τμήματα που αποφοίτησαν.
- ✓ Δε διασφαλίζεται ο ενιαίος χώρος της Ελληνικής

Ανώτατης Εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και αναφοράς της. Διαφοροποιούνται οι βαθμίδες του ακαδημαϊκού προσωπικού ανάμεσα σε Πανεπιστήμια και ΤΕΙ και από τα δεύτερα αφαιρείται κάθε δυνατότητα διεξαγωγής θεσμοθετημένης έρευνας και ολοκληρωμένου κύκλου μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών.

Το ΚΔΣ της ΟΣΕΠ ΤΕΙ συμμετέχει σε διάλογο για αλλαγές στην Ανώτατη Εκπαίδευση, με την προϋπόθεση αυτός να είναι ειλικρινής, χωρίς εκβιασμούς και προειλημμένες αποφάσεις και να λαμβάνει υπόψη του τις προτάσεις της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στο πλαίσιο αυτό θεωρεί θεμελιακά τα εξής:

- ✓ Αναδιαμόρφωση μίας ενιαίας Ανώτατης Εκπαίδευσης, αποκλειστικά δημόσιας και δωρεάν, στην οποία θα αντιμετωπίζονται ισότιμα όλα τα επιστημονικά και τεχνολογικά αντικείμενα.
- ✓ Ολοκλήρωση των ακαδημαϊκών χαρακτηριστικών των ΤΕΙ
- ✓ Η Ανώτατη Εκπαίδευση παρέχεται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση, με όργανα διοίκησης που εκλέγονται από την ακαδημαϊκή κοινότητα.
- ✓ Η κρατική χρηματοδότηση πρέπει να καλύπτει πλήρως τις ανάγκες των Ιδρυμάτων για ποιοτική εκπαίδευση και έρευνα, χωρίς όρους και προϋποθέσεις.
- ✓ Τα τμήματα αποτελούν τη βασική ακαδημαϊκή μονάδα οργάνωσης των σπουδών.

Σε περίπτωση που το Υπουργείο εμείνει στις θέσεις του, όπως αυτές εκφράζονται στο κείμενο διαβούλευσης, η ΟΣΕΠ-ΤΕΙ δηλώνει ότι θα προχωρήσει σε **δυναμικές κινητοποιήσεις**, σε συνεργασία με όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Το ΚΔΣ της ΟΣΕΠ ΤΕΙ αξιοποιώντας τη μεγάλη εμπειρία συλλόγων και μελών, έχει διαμορφώσει απόψεις για τις απαραίτητες αλλαγές στα Ιδρύματά μας και καταθέτει το παρακάτω πλαίσιο προτάσεων:

Πλαίσιο προτάσεων

1. Ο ρόλος των ΤΕΙ στα πλαίσια της Ανώτατης Εκπαίδευσης

1.1. Διεκδικούμε ένα νέο ενιαίο δημοκρατικό θεσμικό πλαίσιο για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται και να διευρύνεται ο αυτοδιοικητικός και ο αποκλειστικά δημόσιος και δωρεάν χαρακτήρας τους.

1.2. Ο νόμος πρέπει να είναι λιτός, να ρυθμίζει τα βασικά ακαδημαϊκά ζητήματα εκπαίδευσης και έρευνας καθώς και τα ζητήματα που αφορούν στη δομή και λειτουργία των Ιδρυμάτων. Οι εσωτερικοί κανονισμοί των Ιδρυμάτων θα ρυθμίζουν με λεπτομέρεια τα θέματα αυτά με βάση τη στρατηγική, τις ιδιαιτερότητες κάθε Ιδρύματος και τα επιστημονικά-τεχνολογικά πεδία που υποστηρίζουν.

1.3. Ο νόμος θα πρέπει να ορίζει ενιαίο τρόπο παροχής και κατοχύρωσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων.

1.4. Ο νόμος δεν πρέπει να θέτει τυπικούς θεσμικούς φραγμούς για κανένα Ιδρυμα. Τα σημερινά ΤΕΙ θεωρούνται ίσης θεσμικής αξίας Ιδρύματα με τα Πανεπιστήμια και πρέπει ο νέος νόμος να μην τα διαφοροποιεί από αυτά ως προς τη δυνατότητα διεξαγωγής έρευνας από τα μέλη τους, καθώς και διεξαγωγής ολοκληρωμένου κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών που περιλαμβάνει και τη χορήγηση διδακτορικών διατριβών. Η δυνατότητα απονομής διδακτορικών τίτλων θα πρέπει να δίνεται σε ένα Ιδρυμα με την προϋπόθεση ότι αυτό πληρεί συγκεκριμένα ακαδημαϊκά κριτήρια ωριμότητας και έχει ολοκληρώσει θετικά την εξωτερική αξιολόγηση.

1.5. Ο νόμος πρέπει να ενσωματώνει την εμπειρία και τα επιτυχημένα χαρακτηριστικά που έχουν αποκτήσει και οι δύο σημερινοί τομείς της Ανώτατης Εκπαίδευσης (πανεπιστημιακός και τεχνολογικός).

2. Ακαδημαϊκή οργάνωση - Τμήματα και Σχολές

2.1. Τα ΑΕΙ έχουν την πλήρη ευθύνη για την οργάνωση των σπουδών, με βάση γενικούς κανόνες που ορίζονται από το νόμο. Οι κανόνες αυτοί δεν πρέπει να επιβάλλουν ένα και μόνον υποχρεωτικό πρότυπο για όλα τα Ιδρύματα.

2.2. Το Τμήμα αποτελεί τη βασική ακαδημαϊκή μονάδα

οργάνωσης των σπουδών, η οποία καλύπτει το εύρος ενός επιστημονικού/τεχνολογικού κλάδου. Η απόκτηση του πτυχίου συνδέεται με συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Η εισαγωγή των φοιτητών γίνεται κατά κανόνα στο Τμήμα (με την επιφύλαξη του 2.3).

- 2.3.** Δίνεται η δυνατότητα στα Ιδρύματα αναδιοργάνωσης των Σχολών τους, έτσι ώστε αυτές να αποτελούνται από μικρό αριθμό συγγενών Τμημάτων. Στις περιπτώσεις αυτές η Σχολή μπορεί να παίξει το ρόλο της ενοποίησης επιμέρους αντικειμένων που παρέχονται σήμερα από τμήματα με «υπερβολική» εξειδίκευση. Η Σχολή παρέχει έναν βασικό τίτλο σπουδών με δυνατότητα κατευθύνσεων. (π.χ. τα Γεωπονικά τμήματα, έχουν συζητήσει στο παρελθόν αυτή τη δυνατότητα).
- 2.4.** Η ευθύνη οργάνωσης των μεταπτυχιακών σπουδών ανήκει στο Τμήμα. Επίσης, η Σχολή ή το Ίδρυμα, κατά περίπτωση, μπορεί να παίζει συντονιστικό ρόλο σε ειδικές περιπτώσεις όπου τεκμηριωμένα απαιτείται η δημιουργία ενός διεπιστημονικού προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

3. Δημοκρατική λειτουργία των Ιδρυμάτων - όργανα διοίκησης

- 3.1.** Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ο αυτοδιοικητικός χαρακτήρας των Ιδρυμάτων, ο οποίος είναι κατοχυρωμένος στο Σύνταγμα. Οι θεσμικές αλλαγές που θα προταθούν θα πρέπει να διευρύνουν τη δημοκρατία και τη διαφάνεια στον τρόπο οργάνωσης και διοίκησης των Ιδρυμάτων και όχι να τις περιορίζουν. Μόνον έτσι θα γίνει δυνατή η πάταξη φαινομένων «ημετεροκρατίας».
- 3.2.** Το Συμβούλιο του ΤΕΙ πρέπει να παραμείνει το ανώτατο όργανο διοίκησης του Ιδρύματος. Τα όργανα διοίκησης των Ιδρυμάτων θα πρέπει να εκλέγονται κυρίως από το ακαδημαϊκό προσωπικό, αλλά και από τις άλλες συνιστώσες του Ιδρύματος (σπουδαστές, ΕΤΠ, διοικητικό προσωπικό). Οι ψήφοι της κάθε συνιστώσας πρέπει να πολλαπλασιάζονται με συντελεστή βαρύτητας και να σταθμίζονται με το ποσοστό

συμμετοχής των μελών της στην εκλογική διαδικασία.

- 3.4.** Θα πρέπει να διευρυνθεί ο θεσμικός ρόλος των γενικών συνελεύσεων/συγκλήτων των Ιδρυμάτων, έτσι ώστε αυτά να καταστούν όργανα χάραξης της στρατηγικής του Ιδρύματος και ελέγχου των διοικήσεών τους. Ο αριθμός των μελών τους θα πρέπει να καθορίζεται με τρόπο ώστε αυτά να μπορούν να λειτουργούν δημοκρατικά και ευέλικτα. Πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα εκλογής ελεγκτικού οργάνου (είτε στα πλαίσια της γενικής συνέλευσης/συγκλήτου, είτε συνολικά από την ακαδημαϊκή κοινότητα) για τον έλεγχο οικονομικής διαχείρισης του Ιδρύματος.

4. Χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων

- 4.1.** Η χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων αποτελεί υποχρέωση της πολιτείας και πρέπει να γίνεται από ειδική υπηρεσία του υπουργείου Παιδείας, με βάση συγκεκριμένους αλγόριθμους κατανομής προς τα Ιδρύματα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης και ομαλή λειτουργία τους και η υποστήριξη της δωρεάν φοίτησης. Με αυτήν την προϋπόθεση και μόνον, επιπλέον χρηματοδότηση στα Ιδρύματα μπορεί να δίνεται (α) στη βάση ειδικών αναγκών ανάπτυξης των Ιδρυμάτων (π.χ. νέες κτηριακές υποδομές) και (β) με βάση την αξιολόγηση, είτε για επιβράβευση του Ιδρύματος, είτε για την κάλυψη διαπιστωμένων αδυναμιών, που δεν οφείλονται στο ίδιο το Ίδρυμα.
- 4.2.** Η μισθοδοσία όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας αποτελεί επίσης ευθύνη της πολιτείας και πρέπει να γίνεται σε κεντρικό επίπεδο.
- 4.3.** Ενιαίο μισθολόγιο ανώτατης εκπαίδευσης και Έρευνας με ενσωμάτωση όλων των επιδομάτων στο βασικό μισθό.

5. Χωροταξικός ανασχεδιασμός της ανώτατης εκπαίδευσης

- 5.1.** Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια πανσπερμία νέων Τμημάτων ΑΕΙ ανά τη χώρα που οφείλεται κυρίως σε πελατειακές σχέσεις και την παρέμβαση τοπικών κοινωνιών. Η ανεξέλεγκτη και χωρίς σχεδιασμό ίδρυση αυτών των Τμημάτων υπονο-

μεύει σοβαρά την οργάνωση και την ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

- 5.2.** Πρέπει να προηγηθεί σοβαρή αποτίμηση των αποτελεσμάτων της διεύρυνσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως αυτή σχεδιάστηκε, χρηματοδοτήθηκε και υλοποιήθηκε στα πλαίσια των έργων ΕΠΕΑΕΚ I & II.
- 5.3.** Η αναδιάρθρωση της σημερινής γεωγραφίας των ΑΕΙ, πρέπει να γίνει με κριτήρια τόσο ακαδημαϊκά, όσο και περιφερειακής ανάπτυξης. Πρέπει να οριστούν κανόνες/κριτήρια συγχωνεύσεων με βάση τους οποίους τα Ιδρύματα θα ακολουθήσουν διαδικασίες διαβούλευσης. Είναι απαραίτητες σοβαρές μελέτες σχετικά με τις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, τα επιστημονικά ή τεχνολογικά αντικείμενα, το πλήθος των Τμημάτων ανά επιστημονικό πεδίο κλπ. Είναι αυτονόητο ότι, για να γίνουν εφικτές οι διαδικασίες συγχωνεύσεων θα πρέπει όλα τα Ιδρύματα να θεωρούνται ίσης θεσμικής αξίας.

6. Αξιολόγηση - έλεγχος - λογοδοσία

- 6.1.** Πρέπει να υπάρχει έλεγχος στα οικονομικά, διοικητικά και οργανωτικά ζητήματα των ΑΕΙ. Η πολιτεία που χρηματοδοτεί τα Ιδρύματα θα πρέπει να θεσπίσει όργανα ελέγχου (Ανεξάρτητη Αρχή) των οικονομικών των Ιδρυμάτων.
- 6.2.** Η αξιολόγηση των Ιδρυμάτων αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για τη συνεχή βελτίωσή τους και πρέπει να γίνεται με γνώμονα ακαδημαϊκά κριτήρια και ποιοτικούς στόχους που θα έχουν τεθεί από τα ίδια τα Ιδρύματα. (Στόχος της πολιτείας και της ακαδημαϊκής κοινότητας πρέπει να είναι η συνεχής προσπάθεια, ώστε όλα τα Ιδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης να καταστούν ίσης θεσμικής αξίας. «Πρέπει να διασφαλίζεται ότι δύο (2) πτυχία διαφορετικών Ιδρυμάτων στο ίδιο γνωστικό πεδίο, είναι ίσης αξίας». Όμως δεν πρέπει να αποκλείονται διαφοροποιήσεις σε προγράμματα σπουδών - επί μέρους κατευθύνσεις κ.λπ).

7. Θέματα ακαδημαϊκού προσωπικού

- 7.1.** Τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού των ΑΕΙ είναι δημόσιοι λειτουργοί, μόνιμης και αποκλει-

στικής απασχόλησης.

- 7.2.** Διατήρηση των τεσσάρων (4) βαθμίδων σε όλα τα Ιδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας. Τα ελάχιστα προσόντα κάθε βαθμίδας θα πρέπει να καθορίζονται από το νόμο πλαίσιο. Ειδικότερες απαιτήσεις θα μπορούν να τίθενται από τον εσωτερικό κανονισμό των Ιδρυμάτων, με βάση τις ιδιαιτερότητές τους και τα γνωστικά επιστημονικά πεδία των τμημάτων τους.
- 7.3.** Μονιμοποίηση όλων των μελών μετά από θητεία στη βαθμίδα που εκλέγονται. Η εξέλιξη σε επόμενες βαθμίδες πρέπει να γίνεται με κλειστή διαδικασία.
- 7.4.** Εκλεκτορικά: Καθορισμός των επιστημονικών αντικειμένων και δημιουργία μητρώου στο οποίο εντάσσονται όλα τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ/Ερευνητές. Επανεξέταση της αναλογίας εσωτερικών-εξωτερικών εκλεκτόρων. Οι κληρώσεις πρέπει να γίνονται με διαφανείς διαδικασίες και με αυστηρή τήρηση του μητρώου.

- ✓ Η ακαδημαϊκή κοινότητα των ΤΕΙ δε φοβάται, αλλά επιθυμεί την αλλαγή, την καινοτομία, την εξωστρέφεια, την πρόοδο, ώστε να έχει τη δυνατότητα να εκπαιδεύει φοιτητές, των οποίων τα πτυχία θα έχουν πραγματικό αντίκρισμα στις ανάγκες της κοινωνίας.
- ✓ Καμία ουσιαστική αλλαγή δεν μπορεί να υλοποιηθεί στην Ανώτατη Εκπαίδευση, αν δεν την ενστερνιστεί η ακαδημαϊκή κοινότητα.
- ✓ Η χάραξη μιας στρατηγικής για τη μετάβαση στο ΑΕΙ του αύριο δεν μπορεί να είναι διαδικασία ενός με δύο ετών, αλλά για να είναι σοβαρή πρέπει να έχει τουλάχιστον ορίζοντα πενταετίας.

Γιάννης Τσάκνης, Πρόεδρος
καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας

Κυριάκος Τσινίδης, Γραμματέας
καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ Λάρισας

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 2011

Πρόταση του Συλλόγου Εκπαιδευτικού Προσωπικού ΤΕΙ Αθήνας για την αναμόρφωση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Ακαδημαϊκή διάρθρωση και οργάνωση σπουδών

Ο τρόπος οργάνωσης των σπουδών πρέπει να προσφέρει προγράμματα σπουδών που να καλύπτουν τους διαφορετικούς στόχους και τα ενδιαφέροντα των φοιτητών, και τις ανάγκες της οικονομίας της γνώσης, προγράμματα που διακρίνονται για το ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο, ή για την πληρότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης, ή για τη σφαιρικότητα της διεπιστημονικής προσέγγισης, κ.λπ. Δεν μπορεί να υπάρξει ένα μόνο πρότυπο υποχρεωτικό για όλους, αλλά πρέπει να επιτρέπονται διαφοροποιήσεις ανάλογα με τις γνωστικές περιοχές και τις ιδιαιτερότητες των Ιδρυμάτων (άρα από Ίδρυμα σε Ίδρυμα, από Σχολή σε Σχολή).

Στο πλαίσιο αυτό:

- ✓ Τα ΑΕΙ έχουν την πλήρη ευθύνη για την οργάνωση των σπουδών, με βάση γενικούς κανόνες που ορίζονται από το νόμο. Οι κανόνες αυτοί δεν πρέπει να επιβάλλουν ένα και μόνον υποχρεωτικό πρότυπο για όλα τα Ιδρύματα.
- ✓ Το Τμήμα πρέπει να παραμείνει ως η βασική ακαδημαϊκή μονάδα σε ένα Ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης, οι οποίες αντιπροσωπεύουν αυτοτελή επιστημονικά αντικείμενα (ειδικά στις επαγγελματικές σχολές). Η απόκτηση του πτυχίου συνδέεται με συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα.
- ✓ Οι Σχολές πρέπει να αναβαθμιστούν και να γίνουν οι βασικές εκπαιδευτικές μονάδες του Ιδρύματος. Δίνεται η δυνατότητα στα Ιδρύματα αναδιοργάνωσης των Σχολών τους, έτσι ώστε αυτές να αποτελούνται από μικρό αριθμό συγγενών Τμημάτων. Στις περιπτώσεις αυτές η Σχολή μπορεί να παίξει το ρόλο της ενοποίησης επιμέρους αντικειμένων που παρέχονται σήμερα από τμήματα με «υπερβολική» εξειδίκευση ή της οργάνωσης ξενόγλωσσων προγραμμάτων εκπαίδευσης αλλοδαπών φοιτητών, της διεξαγωγής κοινών μαθημάτων των

Τμημάτων της. Η Σχολή παρέχει έναν βασικό τίτλο σπουδών με δυνατότητα κατευθύνσεων.

- ✓ Η δυνατότητα οργάνωσης διατμηματικών προγραμμάτων καθώς και η διεύρυνση της δυνατότητας επιλογής μαθημάτων είναι θέματα προς συζήτηση.
- ✓ Η ευθύνη οργάνωσης των μεταπτυχιακών σπουδών ανήκει στο Τμήμα. Επίσης, η Σχολή ή το Ίδρυμα, κατά περίπτωση, μπορεί να παίζει συντονιστικό ρόλο σε ειδικές περιπτώσεις όπου τεκμηριωμένα απαιτείται η δημιουργία ενός διεπιστημονικού προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- ✓ Η διαδικασία εισαγωγής στην ανώτατη εκπαίδευση πρέπει να είναι αξιόπιστη, χωρίς να οδηγεί στην ακύρωση του εκπαιδευτικού ρόλου του Λυκείου, και χωρίς να συνιστά αμετάκλητη επιλογή του κλάδου σπουδών των υποψηφίων. Το σύστημα εισαγωγής δε χρειάζεται να είναι ομοιόμορφο και ενιαίο: στις σχολές μεγάλης ζήτησης θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρξει κάποιο σύστημα επιλογής έπειτα από εξετάσεις. Τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ πρέπει να έχουν αποφασιστικό λόγο στη διαμόρφωση των κριτηρίων επιλογής καθώς και στον αριθμό των εισακτέων.
- ✓ Η είσοδος σε Σχολές μπορεί να λειτουργήσει σε κάποιες περιπτώσεις, μετά από αποφάσεις των πανεπιστημίων και ΤΕΙ και σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατόν να αποτελέσει γενικό κανόνα.
- ✓ Προτείνεται η αναθεώρηση του υπάρχοντος συστήματος των μετεγγραφών και της κατ' εξαίρεση διαδικασίας εισαγωγής.
- ✓ Η ανάπτυξη προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης, είτε ως επικαιροποίηση γνώσεων μετά τη λήψη πτυχίου, είτε ως επανασχεδιασμού της επαγγελματικής σταδιοδρομίας μπορεί να παρέχεται από τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ τα οποία μπορούν επίσης να θεσπίσουν αξιόπιστες εναλλακτικές

διαδρομές στο σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που επιθυμούν να επανέλθουν στην τυπική εκπαίδευση.

- ✓ Όλα τα ανώτατα Ιδρύματα (ή υπό την εποπτεία τους) μπορούν εφόσον το αποφασίσουν να λειτουργούν προγράμματα σπουδών με λιγότερα έτη, τα οποία θα οδηγούν σε πιστοποιητικά επαγγελματικής επάρκειας με συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διασφάλιση της προσβασιμότητας των αποφοίτων σε «ανώτερες» βαθμίδες εκπαίδευσης και να εντάσσονται τα προγράμματα αυτά στο εθνικό ή περιφερειακό πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης.

Δημοκρατική λειτουργία - Όργανα Διοίκησης

Η απαίτηση για αυτοδιοίκηση των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία στην Ελλάδα είναι κατοχυρωμένη στο Σύνταγμα, πηγάζει από την ανάγκη ακαδημαϊκής ελευθερίας και αντισταθμίζεται από την υποχρέωση κοινωνικής λογοδοσίας εκ μέρους της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η διοίκηση των Ιδρυμάτων πρέπει να είναι ισχυρή και ανεξάρτητη από ομάδες συμφερόντων μέσα και έξω από Ιδρύματα, και να εξασφαλίζει την αποτελεσματική διαχείριση των Ιδρυμάτων. Η διοίκηση πρέπει να απολαμβάνει της εμπιστοσύνης της πανεπιστημιακής κοινότητας και να διαθέτει δημοκρατική νομιμοποίηση από αυτή.

Η εξασφάλιση της αυτοδιοίκησης και της λογοδοσίας των Ιδρυμάτων επιτυγχάνεται ως εξής:

- ✓ Τα όργανα διοίκησης των Ιδρυμάτων εκλέγονται από την ακαδημαϊκή κοινότητα.
- ✓ Η Σύγκλητος / Γενική Συνέλευση πρέπει να παραμείνει το ανώτατο ακαδημαϊκό όργανο και όργανο διοίκησης του Ιδρύματος. Πρέπει να διευρυνθεί ο θεσμικός ρόλος τους, έτσι ώστε αυτά να καταστούν όργανα χάραξης της στρατηγικής του Ιδρύματος και ελέγχου των διοικήσεών τους. Ο αριθμός των μελών τους θα πρέπει να καθορίζεται με τρόπο ώστε αυτά να μπορούν να λειτουργούν δημοκρατικά και ευέλικτα. Πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα εκλογής ελεγκτικού οργάνου (είτε στα πλαίσια της συγκλήτου, είτε συνολικά από την

ακαδημαϊκή κοινότητα) για τον έλεγχο οικονομικής διαχείρισης του Ιδρύματος.

- ✓ Τα όργανα διοίκησης των Ιδρυμάτων θα πρέπει να εκλέγονται κυρίως από το ακαδημαϊκό προσωπικό, αλλά και από τις άλλες συνιστώσες του Ιδρύματος (φοιτητές, ΕΤΠ, διοικητικό προσωπικό). Οι ψήφοι της κάθε συνιστώσας πρέπει να πολλαπλασιάζονται με συντελεστή βαρύτητας και να σταθμίζονται με το ποσοστό συμμετοχής των μελών της στην εκλογική διαδικασία.
- ✓ Παράλληλα με τη Σύγκλητο / Γενική Συνέλευση, λειτουργεί το Συμβούλιο Στρατηγικού Σχεδιασμού και Κοινωνικής Λογοδοσίας του Ιδρύματος, με αποκλειστικά συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Παρακολουθεί τη στρατηγική ανάπτυξης του Ιδρύματος και δημοσιοποιεί την ετήσια έκθεσή του. Το Συμβούλιο αποτελείται από εκπροσώπους των μελών ΔΕΠ/ΕΠ και από εξωτερικά μέλη, σε ίση αναλογία, συν τον Πρύτανη που συμμετέχει *ex officio*. Τα ειδικά εκλεγμένα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Ιδρύματος που συμμετέχουν στο Συμβούλιο δεν είναι (για το σύνολο της θητείας τους) μέλη της Συγκλήτου. Τα εξωτερικά μέλη, τα οποία μπορεί να είναι είτε Έλληνες είτε διεθνείς προσωπικότητες, επιλέγονται από τα ακαδημαϊκά όργανα.
- ✓ Η φοιτητική συμμετοχή στη διοίκηση του Ιδρύματος, ιδιαίτερα σε θέματα τα οποία άπτονται των ενδιαφερόντων των φοιτητών, όπως θέματα σπουδών, φοιτητικής μέριμνας, διεθνών εκπαιδευτικών ανταλλαγών, πολιτισμού, αθλητισμού, κ.ά., μέσω δημοκρατικά εκλεγμένων εκπροσώπων των φοιτητριών και των φοιτητών, αποτελεί σημαντικό μέρος της δημοκρατικής διαπαιδαγώγησης στην οποία αποβλέπει η ανώτατη εκπαίδευση. Η έκταση και ο τρόπος συμμετοχής των φοιτητών στα συλλογικά όργανα διοίκησης ή στην ανάδειξη ατόμων σε θέσεις διοίκησης, ρυθμίζεται από τον εσωτερικό κανονισμό κάθε Ιδρύματος, μέσα σε γενικά πλαίσια που καθορίζει ο νόμος. Στόχος της μεταρρύθμισης πρέπει να είναι η ποιοτική αναβάθμιση της φοιτητικής εκπροσώπησης στα όργανα που χειρίζονται θέματα φοιτητικού ενδιαφέροντος.
- ✓ Τέλος η διεύρυνση των οργάνων διοίκησης με εξέχουσες προσωπικότητες μπορεί να συζητηθεί

και θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να αποδειχθεί χρήσιμη. Η αξιοποίηση επιστημόνων της διοίκησης (managers) μπορεί ομοίως να αποδειχθεί χρήσιμη, σε θέση, όμως, που να αντιστοιχεί στο σημερινό Γενικό Γραμματέα των Ιδρυμάτων (με αναβαθμισμένο, ίσως, ρόλο).

Χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ

Η χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων από τον κρατικό προϋπολογισμό, αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας, λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές πραγματικότητες των Ιδρυμάτων (ως προς τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τις ανάγκες σε εξοπλισμό, το ανθρώπινο δυναμικό, την ύπαρξη περιουσίας, την υποστήριξη της δωρεάν φοίτησης κ.ά.) και την αξιολόγηση και πρέπει να γίνεται από ειδική υπηρεσία του υπουργείου Παιδείας με βάση συγκεκριμένους αλγόριθμους κατανομής προς τα Ιδρύματα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης και ομαλή λειτουργία τους και η υποστήριξη της δωρεάν φοίτησης.

Η μισθοδοσία όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας αποτελεί επίσης ευθύνη της Πολιτείας και πρέπει να γίνεται σε κεντρικό επίπεδο.

Οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες, οι δαπάνες δημοσίων επενδύσεων ή επιπλέον χρηματοδότηση καλύπτονται από συνολική χρηματοδότηση προς τα Ιδρύματα, η οποία μπορεί να δίνεται αναλογικά με βάση:

- ✓ Τον όγκο των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος (κυρίως αριθμός ενεργών φοιτητών, σταθμισμένος για τα διάφορα πεδία).
- ✓ Ειδικές ανάγκες ανάπτυξης του Ιδρύματος (για παράδειγμα, νέες κτιριακές ή ερευνητικές υποδομές),
- ✓ Την αξιολόγηση του Ιδρύματος (είτε ως επιβράβευση αριστείας, είτε ως ενίσχυση για την κάλυψη αδυναμιών που δεν οφείλονται στο Ίδρυμα).

Στις δαπάνες αυτές εντάσσονται όλες οι δαπάνες που αφορούν τη στήριξη των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών, καθώς και η παροχή υποτροφιών με βάση διαδικασίες που ορίζονται από το Ίδρυμα.

Είναι αυτονόητο ότι πριν την εφαρμογή των παραπάνω ρυθμίσεων θα πρέπει η χρηματοδότηση των ΤΕΙ να εξομοιωθεί και να φτάσει αναλογικά σε εκείνη των

πανεπιστημίων.

Επίσης το νέο πλαίσιο πρέπει να προβλέπει τις δαπάνες που θα απαιτηθούν

για την εφαρμογή του Ενιαίου Μισθολογίου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας με ενσωμάτωση όλων των ήδη υπαρχόντων επιδομάτων στο βασικό μισθό.

Ακαδημαϊκή και Χωροταξική Αναδιάρθρωση

Η δημιουργία αρκετών Τμημάτων ή και ολόκληρων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων είναι αποτέλεσμα πελατειακών σχέσεων (ισχυρά πολιτικά πρόσωπα, παρέμβαση τοπικών κοινωνιών), ή εσωτερικών εκπαιδευτικών ισορροπιών και συσχετισμών δυνάμεων. Η ανεξέλεγκτη όμως και χωρίς σχεδιασμό ίδρυση ακαδημαϊκών μονάδων σε όλη την Ελλάδα υπονομεύει σοβαρά την ποιότητα και την οργάνωση της ανώτατης εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο του νέου νόμου:

- ✓ Πρέπει να προηγηθεί σοβαρή αποτίμηση των αποτελεσμάτων της διεύρυνσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως αυτή σχεδιάστηκε, χρηματοδοτήθηκε και υλοποιήθηκε στα πλαίσια των έργων ΕΠΕΑΕΚ I & II.
- ✓ Η αναδιάταξη της σημερινής γεωγραφίας των ΑΕΙ, πρέπει να γίνει με κριτήρια τόσο ακαδημαϊκά, όσο και περιφερειακής ανάπτυξης. Πρέπει να οριστούν κανόνες/κριτήρια συγχωνεύσεων με βάση τους οποίους τα Ιδρύματα θα ακολουθήσουν διαδικασίες διαβούλευσης. Είναι απαραίτητες σοβαρές μελέτες σχετικά με τις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, τα επιστημονικά ή τεχνολογικά αντικείμενα, το πλήθος των τμημάτων ανά επιστημονικό πεδίο κ.λπ. Είναι αυτονόητο ότι, για να γίνουν εφικτές οι διαδικασίες συγχωνεύσεων θα πρέπει όλα τα Ιδρύματα να θεωρηθούν ίσης θεσμικής αξίας.
- ✓ Οι συγχωνεύσεις Ιδρυμάτων αλλά και Τμημάτων απαιτούν μια ξεκάθαρη εικόνα για το στόχο που επιδιώκεται μέσω αυτών. Για παράδειγμα ποιες ειδικότητες είναι αντικείμενο Ιδρυμάτων εφαρμογής και ποιες των κλασικών πανεπιστημίων; Μια προσεκτική εξέταση των ειδικοτήτων που πρωτοεμφανίσθηκαν σε ΤΕΙ και κατόπιν υιοθετήθηκαν από πανεπιστήμια (ή και το αντίστροφο) μπορεί να δώσει διαφωτιστικές απαντήσεις για το δρόμο

που πρέπει να ακολουθήσουμε, αν επιδιώκουμε τη δημιουργία μιας ενιαίας βάσης για την ανώτατη εκπαίδευση. Θεωρούμε ότι βασικό κριτήριο σε μια προσπάθεια συγχωνεύσεων θα πρέπει να είναι το αντικείμενο των σπουδών κάθε ακαδημαϊκής μονάδας. Επομένως προτείνουμε να εκπονηθεί ένα επιτελικό σχέδιο για τον αριθμό, το είδος και τη γεωγραφική κατανομή των ΑΕΙ. Αυτό θα πρέπει να προκύψει από συνεργασία εμπειρογνομένων ανά επιστημονική περιοχή και όχι από διαβούλευση στο πλαίσιο των νέων διοικητικών περιφερειών της χώρας.

Αξιολόγηση - Έλεγχος - Λογοδοσία των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ

Η αξιολόγηση των Ιδρυμάτων και των ακαδημαϊκών μονάδων αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για τη συνεχή βελτίωσή τους. Πρέπει να γίνεται με γνώμονα ακαδημαϊκά κριτήρια και ποιοτικούς στόχους που θα έχουν τεθεί, και όχι αποκλειστικά με ποσοτικούς.

Στο πλαίσιο αυτό:

- ✓ Πρέπει να υπάρχει έλεγχος στα οικονομικά, διοικητικά και οργανωτικά ζητήματα των ΑΕΙ. Η Πολιτεία που χρηματοδοτεί τα Ιδρύματα θα πρέπει να θεσπίσει όργανα ελέγχου, ίσως μία Ανεξάρτητη Αρχή, των οικονομικών των Ιδρυμάτων. Επίσης πρέπει να καθιερωθεί η ετήσια δημόσια λογοδοσία των Ιδρυμάτων με βάση την επιτυχία ή μη των στόχων που περιέχουν οι προγραμματικές συμφωνίες τους.
- ✓ Τα ακαδημαϊκά κριτήρια και οι ποιοτικοί στόχοι έχουν τεθεί από τα ίδια τα Ιδρύματα με βάση και τα διεθνή πρότυπα. (Στόχος της Πολιτείας και της ακαδημαϊκής κοινότητας δεν πρέπει να είναι η κατάταξη των Ιδρυμάτων με τη μορφή «ranking», αλλά η συνεχής προσπάθεια ώστε όλα τα Ιδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης να καταστούν ίσης θεσμικής αξίας. «Πρέπει να διασφαλίζεται ότι δύο πτυχία διαφορετικών Ιδρυμάτων στο ίδιο γνωστικό πεδίο, που απονέμονται σε δύο διαφορετικούς αποφοίτους είναι ίσης αξίας». Όμως δεν πρέπει να αποκλείονται διαφοροποιήσεις σε προγράμματα σπουδών - επί μέρους κατευθύνσεις κ.λπ.

Θέματα Ακαδημαϊκού Προσωπικού - Αξιολόγησης του

Το εκπαιδευτικό προσωπικό όλων των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης έχει τα ίδια τυπικά προσόντα (μάλιστα για το προσωπικό των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων απαιτείται επιπλέον επαγγελματική εμπειρία). Ως εκ τούτου όλοι οι εκπαιδευτικοί της Ανώτατης Εκπαίδευσης έχουν το ίδιο μισθολόγιο, τις ίδιες διδακτικές υποχρεώσεις, τις ίδιες ευκαιρίες εξέλιξης.

Στο πλαίσιο αυτό:

- ✓ Τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ είναι δημόσιοι λειτουργοί, μόνιμης και σταθερής απασχόλησης.
- ✓ Υπάρχουν ίδιες βαθμίδες σε όλα τα Ιδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας. Τα ελάχιστα προσόντα κάθε βαθμίδας θα πρέπει να καθορίζονται από το νόμο πλαίσιο. Ειδικότερες απαιτήσεις θα μπορούν να τίθενται από τον εσωτερικό κανονισμό των Ιδρυμάτων, με βάση τις ιδιαιτερότητές τους και τα γνωστικά επιστημονικά πεδία των τμημάτων τους.
- ✓ Για το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΤΕΙ αναγνωρίζεται και η ερευνητική τους ιδιότητα και ονομάζονται με την ενιαία ονομασία που θα προβλέπει το νέο πλαίσιο για το προσωπικό των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ.
- ✓ Μονιμοποίηση όλων των μελών μετά από θητεία στη βαθμίδα που εκλέγονται. Η εξέλιξη σε επόμενες βαθμίδες πρέπει να γίνεται με κλειστή διαδικασία.
- ✓ Εκλεκτορικά: Καθορισμός των επιστημονικών αντικειμένων και δημιουργία μητρώου, στο οποίο εντάσσονται όλα τα μέλη διδακτικού προσωπικού και οι ερευνητές. Επανεξέταση της αναλογίας εσωτερικών-εξωτερικών εκλεκτόρων. Οι κληρώσεις πρέπει να γίνονται με διαφανείς διαδικασίες και με αυστηρή τήρηση του μητρώου.
- ✓ Είναι αυτονόητο ότι, για την ενίσχυση του ακαδημαϊκού προσωπικού των ΤΕΙ, το νέο πλαίσιο θα πρέπει να προβλέπει νέες προσλήψεις και διατάξεις για την καλύτερη αξιοποίηση των μακροχρόνιων συμβασιούχων εκπαιδευτικών που υπηρετούν σήμερα στα ΤΕΙ.

Μεταβατική περίοδος

Είναι προφανές ότι η μετάβαση στο νέο θεσμικό πλαίσιο δεν μπορεί να είναι μία αυτόματη διαδικασία. Για το λόγο αυτό απαιτείται μία **στρατηγική μετάβασης**, που θα διασφαλίζει τη συνέχεια στη λειτουργία των Ιδρυμάτων και την επιτυχία των οποιωνδήποτε μεταρρυθμίσεων.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την παρουσίαση ταυτόχρονα με το νέο ενιαίο θεσμικό πλαίσιο και ενός «οδικού χάρτη» ολοκλήρωσης των απαιτούμενων διαδικασιών.

Ειδικά για τα ΤΕΙ αυτό προϋποθέτει ένα σαφές χρονοδιάγραμμα ενεργειών, εντός του οποίου θα ολοκλη-

ρώνονται τα ακαδημαϊκά χαρακτηριστικά τους.

Χωρίς αυτό δεν μπορεί να υπάρξει μεταρρύθμιση και δυστυχώς, όπως γίνεται αντιληπτό, καμία ουσιαστική αλλαγή δεν μπορεί να υλοποιηθεί στην Ανώτατη Εκπαίδευση, αν δεν την ενστερνιστεί η ακαδημαϊκή κοινότητα.

Κλείνουμε με την ελπίδα ότι το υπουργείο Παιδείας έχει και αυτό κατανοήσει την πραγματική μεταρρύθμιση για την ανώτατη εκπαίδευση και για την οποία πρέπει να εργασθεί αληθινά αναλογιζόμενο τις σοβαρές ευθύνες του απέναντι τόσο στη νεολαία όσο και σε ολόκληρη την κοινωνία επιλύοντας τα προβλήματα που χρόνια τώρα αντιμετωπίζουν τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ.

Για μια σύγχρονη **Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση** διάλογος για τη παιδεία...

των Γ. Παννακόπουλου και Γ. Παναγιάρη

Το προς διαβούλευση κείμενο του ΥΠΔΜΘ είναι γενικόλογο και ετεροβαρές. Ζητά την έκφραση γνώμης για θέματα επορευσιώδη και διαδικαστικά, θεωρώντας ως δεδομένες ασαφείς αλλαγές, οι οποίες, ωστόσο, σχετίζονται με θεμελιώδη ζητήματα όπως η αυτοδιοίκηση, η χρηματοδότηση και ο δημόσιος χαρακτήρας των ανώτατων Ιδρυμάτων. Πολλά σημεία του κειμένου αντίκεινται σε συνταγματικές διατάξεις αλλά και στην κοινή λογική.

Σε ό,τι αφορά στα Τεχνολογικά Ιδρύματα δεν υπάρχει κάποια αναφορά, που να επιτρέπει την ελάχιστη έστω αισιοδοξία ότι θα αρθούν τα εμπόδια που αποτρέπουν την ανάπτυξή τους. Το κείμενο συντηρεί και αναπαράγει όλα τα χαρακτηριστικά ενός ιδιότυπου «συστήματος» Ανώτατης Εκπαίδευσης δυο ταχυτήτων.

Παρότι δεν αναμένουμε πολλά από τη διαδικασία που έχει ξεκινήσει, καταθέτουμε δέκα σημεία προς συζήτηση που αφορούν στη φυσιογνωμία και λειτουργία των ΤΕΙ, εκφράζοντας τις απόψεις μας ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί του Τεχνολογικού Ιδρύματος της Αθήνας.

1. Φυσιογνωμία των ΤΕΙ**1α. Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση**

Στην Ανώτατη Εκπαίδευση της χώρας θα πρέπει να συμμετέχουν Ιδρύματα που πληρούν συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Στην Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση μπορούν να συμμετέχουν διαφορετικού

*Ο κ. Γ. Παννακόπουλος και ο κ. Γ. Παναγιάρης είναι καθηγητές του ΤΕΙ Αθήνας

χαρακτήρα αλλά ισότιμα Ιδρύματα. Δε μας ικανοποιεί η τυπική ένταξη του Ιδρύματός μας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, αφού συνοδεύεται από πλήθος διακρίσεων σε βάρος μας σε όλους τους τομείς. Ζητούμε να μας αναγνωρισθεί ρητά και χωρίς παλινωδίες η αναμφισβήτητη πρόοδος των τελευταίων χρόνων, που οφείλεται κατά κύριο λόγο στις δικές μας προσπάθειες. Δε ζητάμε τίποτα κατ' απονομήν. Αντίθετα, επιδιώκουμε την αξιολόγηση με αυστηρά αλλά δίκαια και αντικειμενικά κριτήρια και διεκδικούμε ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης. Δε δεχόμαστε τίποτα λιγότερο από αυτό που μας αξίζει και διεκδικούμε τη θέση που μας ανήκει στο χάρτη της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

1β. Ιδιαίτερος χαρακτήρας του Τεχνολογικού τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Ο περίφημος «διακριτός ρόλος», ο οποίος έχει κατά κόρον χρησιμοποιηθεί, κυρίως για να δικαιολογήσει τη συστηματική υποβάθμιση των Ιδρυμάτων μας, εάν υφίσταται, πρέπει να οριστεί με σαφήνεια. Πρώτοι από όλους ξεκαθαρίζουμε ότι αποτελούμε Ίδρυμα Εφαρμοσμένων Επιστημών και Τεχνών. Αυτό όμως, δεν υποδηλώνει κατά κανένα τρόπο ποιοτική κατηγοριοποίηση. Υπερασπιζόμαστε τον εφαρμοσμένο χαρακτήρα των σπουδών που προσφέρουμε, το εργαστηριακό τμήμα των μαθημάτων και την υποχρεωτική πρακτική άσκηση που χαρακτηρίζουν τα προγράμματα των σπουδών μας. Σύμφωνα με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για το ρόλο των πανεπιστημίων στην Ευρώπη της γνώσης (COM (2003) 58, 5-2-2003), «η αναδιοργάνωση της γνώσης εκδηλώνεται με τη σχετική εξαφάνιση των συνόρων μεταξύ της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν είναι «ουσιαστική η διαφοροποίηση μεταξύ της επιδίωξης της γνώσεων (...) και της εφαρμογής τους σε προϊόντα ή διαδικασίες και τεχνολογίες».

1γ. Ολοκλήρωση των ακαδημαϊκών χαρακτηριστικών των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων

Θεωρούμε αυτόνομη την απόδοση στο Ίδρυμά μας όλων εκείνων των χαρακτηριστικών που θα κατοχυ-

ρώσουν την ακαδημαϊκή του ταυτότητα και θα του δώσουν δυνατότητες ανάπτυξης:

1. μεταπτυχιακά προγράμματα (όπως άλλωστε ορίζει ο νόμος)
2. ερευνητικά εργαστήρια και ερευνητικά ινστιτούτα
3. διδακτορικά διπλώματα (μπορεί να υπάρξει μια μεταβατική περίοδος μέχρι τις αυτοτελείς διδακτορικές σπουδές)
4. επαγγελματικά δικαιώματα για τους αποφοίτους.

Ασφαλώς, γνωρίζουμε τα ελλείμματα και τις ανεπάρκειες που δεν μπορέσαμε να θεραπεύσουμε λειτουργώντας ουσιαστικά σε «εχθρικό» περιβάλλον. Επιζητούμε τις αναγκαίες συνεργασίες με παλαιότερα και καθιερωμένα Ιδρύματα (της Ελλάδας ή του εξωτερικού) και ταυτόχρονα επιζητούμε τη δίκαιη κρίση για όσα έχουμε επιτύχει έως τώρα. Το ΤΕΙ Αθήνας είναι ουσιαστικά (για να μην κρυβόμαστε πίσω από τις λέξεις) Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών και Τεχνών. Αυτή η πραγματικότητα, αν και εφόσον αναγνωρισθεί αρμοδίως, σε καμία περίπτωση δε θα αντιβαίνει στην ύπαρξη διαφορετικού χαρακτήρα Ιδρυμάτων μέσα σε έναν ενιαίο χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης. Άλλωστε, αυτό συμβαίνει στη χώρα μας εδώ και δεκαετίες. Τρανό παράδειγμα οι Ανώτατες Σχολές Καλών Τεχνών, οι οποίες αν και έχουν εντελώς διακριτό ρόλο από τα υπόλοιπα Πανεπιστήμια (από τον οποίο απορρέουν: ο διαφορετικός τρόπος εισαγωγής φοιτητών, η διαφορετική οργάνωση σπουδών, ο διαφορετικός τρόπος εξέτασης των φοιτητών, τα διαφορετικά προσόντα των μελών ΔΕΠ και ο διαφορετικός χαρακτήρας της έρευνας!!!), εντούτοις λειτουργούν ως πανεπιστήμια, χωρίς ποτέ να έχει εγερθεί οποιαδήποτε ένσταση επ' αυτού!

1δ. Ονομασία

Ο αναχρονισμός της διατήρησης για τα Τεχνολογικά Ιδρύματα μιας ονομασίας, η οποία δεν έχει καμία αντιστοιχία στον ευρωπαϊκό και το διεθνή ακαδημαϊκό χάρτη, πρέπει να τερματιστεί. Παρά το αναμφισβήτητο γεγονός ότι τα ΤΕΙ υπήρξαν για όλο το προηγούμενο διάστημα ο «φτωχός συγγενής» της Ανώτατης Εκπαίδευσης, κάποια από αυτά μπορούν να αντέξουν τη

σύγκριση και να ενταχθούν (τύποις και ουσία) στην Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση της χώρας. Τα ξένα Ιδρύματα τα αναγνωρίζουν ως ισότιμους εταίρους και είναι καιρός και στο εσωτερικό να τους αναγνωρισθεί το αυτονόητο: ο τίτλος του Πανεπιστημίου Εφαρμοσμένων Επιστημών και Τεχνών.

Επικαλούμενοι ξανά το κείμενο της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (COM (2003) 58, 5-2-2003), με τίτλο «Ο ρόλος των πανεπιστημίων στην Ευρώπη της γνώσης» (είναι προφανές ότι δεν υπάρχει άλλη ονομασία για τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης) σημειώνουμε: «Η οικονομία και η κοινωνία της γνώσης απορρέουν από τη συναρμογή τεσσάρων αλληλοεξαρτώμενων στοιχείων: την παραγωγή των γνώσεων κυρίως μέσω της επιστημονικής έρευνας, τη μετάδοση των γνώσεων αυτών μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, τη διάδοσή τους μέσω των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών και, τέλος, η εφαρμογή τους μέσω των τεχνολογικών καινοτομιών». Παρόλα αυτά αν το όνομα αποτελεί ταμπό ευχαρίστως το αφήνουμε κατά μέρος προς το παρόν, αρκεί να μας δοθούν οι δυνατότητες (τα ακαδημαϊκά χαρακτηριστικά), ώστε να ανταποκριθούμε (όπως οφείλουμε) στο ρόλο μας ως Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

2. Λειτουργία των ΤΕΙ

2α. Διοίκηση

Κάθε σκέψη για διορισμένες διοικήσεις πρέπει να ξεχαστεί. Η έννοια της αυτοτέλειας των Ιδρυμάτων είναι ασύμβατη με δοτές διοικήσεις. Δεν μπορούμε να καταλάβουμε πώς οι εκπαιδευτικοί των Ανώτατων Ιδρυμάτων (των Πανεπιστημίων για να είμαστε ακριβείς) είναι ικανοί να βρίσκονται στις διοικήσεις των περισσότερων οργανισμών και επιχειρήσεων ή να κατέχουν κυβερνητικές θέσεις, αλλά δεν μπορούν να διοικήσουν τα Ιδρύματα από τα οποία προέρχονται. Δεν μπορούμε να φανταστούμε άλλο τρόπο για να παταχθούν η συναλλαγή και η αναξιοκρατία, από την τήρηση των δημοκρατικών διαδικασιών και την εφαρμογή αυστηρού συστήματος ελέγχου. Τα όργανα διοίκησης, τα οποία λειτουργούν στα

Τεχνολογικά Ιδρύματα, ανταποκρίνονται στις βασικές προϋποθέσεις νομιμοποίησης και διαφάνειας: είναι αντιπροσωπευτικά και όσο το δυνατόν διευρυμένα. Δεν υπάρχει λόγος αλλαγής τους ως προς το ρόλο και τη σύνθεσή τους. Υπάρχει (σοβαρός και ουσιαστικός) λόγος αλλαγής της ονομασίας τους, ώστε τα όργανα διοίκησης όλων των Ανώτατων Ιδρυμάτων να φέρουν την ίδια ονομασία. Η ιδέα της διεύρυνσης των οργάνων διοίκησης με εξέχουσες προσωπικότητες φαίνεται ενδιαφέρουσα και θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να αποδειχθεί χρήσιμη. Η αξιοποίηση επιστημόνων της διοίκησης (managers) μπορεί ομοίως να αποδειχθεί χρήσιμη, σε θέση, όμως, που να αντιστοιχεί στο σημερινό Γενικό Γραμματέα των Ιδρυμάτων (με αναβαθμισμένο, ίσως, ρόλο).

2β. Χρηματοδότηση

Θεωρούμε ιδιαίτερα θετικές τις προτάσεις για προγραμματικές συμφωνίες και δημόσια λογοδοσία των Ιδρυμάτων. Ωστόσο, η χρηματοδότησή τους πρέπει να γίνεται με σαφείς, αντικειμενικούς και δεσμευτικούς για τις δύο πλευρές όρους. Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει με το πρόσχημα του εξορθολογισμού να τεθεί εν αμφιβόλω ο δημόσιος χαρακτήρας των Ιδρυμάτων. Η μεταφορά της μισθοδοσίας στην ευθύνη των Ιδρυμάτων -αν δεν υποκρύπτει κάτι πολύ χειρότερο- θα προσθέσει προβλήματα στη διοικητική λειτουργία των Ιδρυμάτων μας, τα οποία δε διαθέτουν επαρκές διοικητικό προσωπικό.

2γ. Ακαδημαϊκή Μονάδα

Η ιδέα να εισάγονται οι φοιτητές σε Σχολές αντί για Τμήματα είναι δύσκολα εφαρμόσιμη. Θα μπορούσε, ίσως, να συζητηθεί με την προϋπόθεση δημιουργίας περισσότερων αλλά μικρότερων Σχολών, τη δραστική μείωση των εισακτέων και την κατάργηση των μεταγραφών.

Για να υλοποιηθεί κάτι τέτοιο απαιτείται, επίσης, γεωγραφικός εξορθολογισμός των υπάρχοντων σήμερα τμημάτων. Πολλά από αυτά, κυρίως σε ΑΕΙ της περιφέρειας, αδυνατούν να ανταποκριθούν στην αποστολή τους, καθώς, εν πολλοίς, δημιουργήθηκαν

χωρίς μελέτη και σχεδιασμό, ικανοποιώντας πολιτικές σκοπιμότητες (τοπικές και προσωπικές). Ωστόσο, ο ανασχεδιασμός του εκπαιδευτικού χάρτη της χώρας θα έχει μεγάλο κόστος οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα.

Ανεξαρτήτως των παραπάνω, η Σχολή θα μπορούσε να παίξει ουσιαστικό ρόλο στο συντονισμό της λειτουργίας συναφών Τμημάτων, στη δημιουργία συνεκτικών προγραμμάτων, τη διεξαγωγή κοινών μαθημάτων των Τμημάτων της, την οργάνωση ξενόγλωσσων προγραμμάτων εκπαίδευσης αλλοδαπών φοιτητών.

2δ. Εκπαιδευτικό προσωπικό

Για το εκπαιδευτικό προσωπικό όλων των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης απαιτούνται τα ίδια τυπικά προσόντα (μάλιστα για το προσωπικό των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων απαιτείται επιπλέον επαγγελματική εμπειρία). Θα πρέπει λοιπόν όλοι οι εκπαιδευτικοί της Ανώτατης Εκπαίδευσης να έχουν το ίδιο μισθολόγιο, τις ίδιες διδακτικές υποχρεώσεις, ίδιες ευκαιρίες εξέλιξης.

Τα διεθνή εκλεκτορικά πιθανώς να βοηθούν σε κάτι που δεν μπορούμε να αντιληφθούμε. Αντίθετα, είναι πρόδηλο ότι η άκρατη τάση της αναζήτησης «των ικανών και των αδιάφθωρων» εκτός των συνόρων της χώρας πλήττει βάνουσα την αξιοπρέπεια των Ελλήνων πολιτών. Έτσι και αλλιώς, όμως, η υλοποίηση της ιδέας δε φαίνεται εφικτή. Σε κάθε περίπτωση, αυτό που κυρίως μας ενδιαφέρει είναι η στελέχωση των Ιδρυμάτων μας, ώστε να βελτιωθεί (να φθάσει σε ανεκτά επίπεδα) η αναλογία διδασκόντων - διδασκομένων.

2ε. Διάρκεια σπουδών

Είναι απαραίτητο να οριστεί πόσα χρόνια απαιτούνται για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης (bachelor). Προϋπόθεση είναι να ξεκαθαριστεί ποια Ιδρύματα εντάσσονται στην Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση (με αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια). Σε όλα τα Ανώτατα Ιδρύματα (ή υπό την εποπτεία τους) μπορούν να λειτουργούν

προγράμματα σπουδών με λιγότερα έτη, τα οποία θα οδηγούν σε πιστοποιητικά επαγγελματικής επάρκειας με συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διασφάλιση της προσβασιμότητας των αποφοίτων σε «ανώτερες» βαθμίδες εκπαίδευσης.

2στ. Συγχωνεύσεις

Ο κεντρικός σχεδιασμός και οι πολιτικές αποφάσεις δεν μπορούν να υποκατασταθούν από κανενός είδους διαβούλευση. Για να υπάρξει συζήτηση πρέπει να ανακοινωθεί ένα επιτελικό σχέδιο, το οποίο να περιγράφει τον αριθμό και το είδος των Ανώτατων Ιδρυμάτων, όπως και τη γεωγραφική κατανομή τους. Οι συγχωνεύσεις Ιδρυμάτων αλλά και Τμημάτων απαιτούν μια ξεκάθαρη εικόνα για το στόχο που επιδιώκεται μέσω αυτών. Για παράδειγμα ποιες ειδικότητες είναι αντικείμενο Ιδρυμάτων εφαρμογής και ποιες των κλασικών πανεπιστημίων; Μια προσεκτική εξέταση των ειδικοτήτων που πρωτοδιδάχθηκαν σε ΤΕΙ και κατόπιν υιοθετήθηκαν από πανεπιστήμια (ή και το αντίστροφο) μπορεί να δώσει διαφωτιστικές απαντήσεις για το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε, αν επιδιώκουμε τη δημιουργία μιας ενιαίας βάσης για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Θεωρούμε ότι βασικό κριτήριο σε μια προσπάθεια συγχωνεύσεων θα πρέπει να είναι το αντικείμενο των σπουδών κάθε ακαδημαϊκής μονάδας. Επομένως προτείνουμε να εκπονηθεί ένα επιτελικό σχέδιο για τον αριθμό, το είδος και τη γεωγραφική κατανομή των ΑΕΙ. Αυτό θα πρέπει να προκύψει από συνεργασία εμπειρογνομόνων ανά επιστημονική περιοχή και όχι από διαβούλευση στο πλαίσιο των νέων Καλλικράτειων διοικητικών περιφερειών της χώρας.

Το κείμενο εστάλη στην ηγεσία του Υπουργείου στα πλαίσια του διαλόγου για την Παιδεία.

Περί πανεπιστημιακού Ασύλου

του Ν. Χιωτίνη*

ΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ που επαναφέρουν, ολοένα και εντονότερα, το ζήτημα του πανεπιστημιακού Ασύλου, δεν έχουν τέλος. Καταστρέφονται πανεπιστημιακές περιουσίες - δηλαδή περιουσία του λαού - και δαπανώνται συνεχώς τεράστια ποσά για την αποκατάσταση καθημερινών μικρών ή μεγαλύτερων καταστροφών, προφανώς χωρίς να βοηθιέται έτσι η «ελεύθερη διακίνηση των ιδεών». Απλώς πρόκειται περί ζημιών που τις πληρώνουμε όλοι μας και όχι η «εξουσία» ή η οικονομική ολιγαρχία - αυτή η τελευταία γράφει τα δημόσια πανεπιστήμια στα παλαιότερα των υποδημάτων της. Οι πανεπιστημιακοί χώροι προστατεύουν κάθε είδους παρανομία, εμποδίζεται αδικαιολόγητα και η εκπαιδευτική διαδικασία. Αποδιοργανώνεται δηλαδή και η διδασκαλία. Πολύ δύσκολα πειθόμαστε πως αυτά τα συμβάντα - προκλήσεις, δε συντελούνται σκοπίμως και εντεταλμένως. Ακόμα και αν δε συντελούνται σκοπίμως, με στόχο να αγανακτήσει ο κοινός νους, πρόκειται σαφώς περί προκλήσεων ως ανοήτων ενεργειών ανεγκέφαλων δήθεν προοδευτικών ομάδων φοιτητών - φοιτητών στην καλύτερη περίπτωση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και πολλοί εκ των πλέον μαχητικών υπερασπιστών της Ελευθερίας και της Δημοκρατίας, με αγώνες, φυλακές και εξορίες στην πλάτη τους, υποστηρίζουν ευθέως και δημοσίως την κατάργησή του, είναι δε απολύτως βέβαιο ότι με τις συνεχείς προκλήσεις που συντελούνται - προκλήσεις σκόπιμες ή βλακώδεις, ή και τα δύο μαζί - δε θα αργήσει ο καιρός που η κατάργηση του Ασύλου θα αναχθεί σε λαϊκό αίτημα. Άλλωστε αυτό δείχνουν τελευταίες σχετικές δημοσκοπήσεις. Άλλοι πάλι ισχυρίζονται - και δικαίως - ότι δε χρειάζεται να καταργηθεί το Άσυλο εξ' αιτίας των παρανομιών και των

καταστροφών που συντελούνται καλυπτόμενες πίσω από αυτό: τα όργανα της δημόσιας τάξης μπορούν να επέμβουν, όταν διαπιστώνονται παράνομες ενέργειες, παράνομες δε ενέργειες είναι η καταστροφή δημόσιας περιουσίας και η άσκηση σωματικής βίας. Ο αντίλογος πάλι σε αυτό είναι ότι κανένας Πρύτανης Πανεπιστημίου ή Πρόεδρος ΤΕΙ, δεν τολμά να καλέσει την αστυνομία - ενίοτε μήτε καν την Πυροσβεστική (δες Πολυτεχνείο) - γιατί φοβάται τα χειρότερα, τόσο για το Πανεπιστήμιό του όσο και για τον ίδιο, αλλά και για το θεσμό του Ασύλου, που για διάφορους για τον καθένα λόγους, όλοι δείχνουν να στηρίζουν.

Είναι έτσι επιτακτική η ανάγκη άμεσης εξεύρεσης λύσεως, εμβαθύνοντας στο νόημά του σε συνάρτηση με τη σημερινή, αλλά και κυρίως με τη διαφανόμενη μελλοντική πραγματικότητα. Ας δούμε λοιπόν τα πράγματα:

1. Το Άσυλο, παρέστη ανάγκη, να θεσμοθετηθεί κάτω από ιδιαίτερες συνθήκες, για την προστασία της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών εντός των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Λέμε «παρέστη ανάγκη», γιατί και μόνη η εφαρμογή του πνεύματος αλλά και του γράμματος του Συντάγματος της χώρας θα αρκούσε, αν εφαρμοζόταν: σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος, τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης απολαμβάνουν «πλήρους αυτοδιοίκησης» (πρόκειται περί απλής και κατανοητής διατύπωσης, παρότι δυστυχώς καλούμαστε σήμερα να την ερμηνεύσουμε ξανά, γιατί η Πολιτεία κάπως αλλιώς δείχνει να ερμηνεύει τα αυτόνομα). Εν πάση περιπτώσει «θεσμοθετήθηκε» και καταδήλως λειτούργησε θετικά. Έχει αποκτήσει έτσι και ιστορική αλλά και κυρίως συμβολική αξία,

*Ο κ. Ν. Χιωτίνης είναι καθηγητής του τμήματος ΕΑΔΣΑ του ΤΕΙ-Α

με ιδιαίτερη ως εκ τούτου θέση στη συμβολική διάσταση των Πανεπιστημίων.

2. Τα Πανεπιστήμια δεν ήταν, δεν είναι και πιστεύουμε πως δε θα πρέπει και στο μέλλον να είναι, μόνο εκπαιδευτικά κέντρα. Μέσα σε αυτά πάλλεται το παρόν προετοιμάζοντας το μέλλον, η διάστασή τους είναι ευρύτερη της εκπαιδευτικής τους λειτουργίας, είναι βαθιά πνευματική και πολιτική - με την πολιτική στην πραγματική έννοια του όρου, που δεν πρέπει να την ταυτίζουμε με τη θεωρία και την πρακτική των πολιτικών κομμάτων.
3. Το Άσυλο, όπως προείπαμε, παρέστη ανάγκη να θεσμοθετηθεί κάτω από ιδιαίτερες πολιτικο-κοινωνικές συνθήκες. Επιτρέψτε μου εδώ να αμφιβάλλω εντόνως - και κατά την άποψή μου βασίμως - αν κρίνω από τα τεκταινόμενα, πρωτόγνωρα και μη, τόσο σε διεθνές επίπεδο

όσο και στη χώρα μας - αν και στο μέλλον δεν ξαναβρεθούμε σε ιδιαίτερες πολιτικοκοινωνικές συνθήκες.

Είναι έτσι σαφές πως το Άσυλο εντάσσεται στην απαίτηση ή στην ανάγκη αυτόνομης και ανεξάρτητης λειτουργίας των Πανεπιστημίων. Τέτοιου είδους όμως λειτουργία τους, προϋποθέτει την αυτοοργάνωσή τους και την αυτοπροστασία τους από κάθε είδους προσβολές του πνευματικού, κοινωνικού και πολιτικού τους ρόλου. Ακόμα προϋποθέτει και το σεβασμό του άρθρου 16 παρ. 1 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο «η ακαδημαϊκή ελευθερία δεν απαλλάσσει του καθήκοντος υπακοής στο Σύνταγμα», γιατί και αυτό συχνά καταστρατηγείται με πρόσχημα το Άσυλο, καταδεικνύοντας την αδυναμία των πανεπιστημιακών κοινοτήτων να το προστατεύσουν.

Με άλλα λόγια: Τα Πανεπιστήμια, αν θέλουμε να αναχθούν σε ρόλο ανεξάρτητης πρωτοπορίας, θα πρέπει και να μπορούν να αυτοδιοικηθούν, να αυτοοργανωθούν, να αποδείξουν ότι μπορούν να σταθούν σε ύψος πρωταγωνιστικού ρόλου και βεβαίως να αυτοπροστατευθούν. Στην περίπτωση αυτή οφείλουν να είναι σε θέση να αυτοδιαχειριστούν και το Άσυλο, που θα πρέπει να διατηρηθεί και να προστατευθεί, σύμφωνα πάντα με τις επιταγές του Συντάγματος. Στην εναντία περίπτωση θα μετατραπούν σε χώρους παροχής υπηρεσιών - όπως τα νοσοκομεία, οι δημόσιες υπηρεσίες, κ.λπ. - και θα ενταχθούν βεβαίως στους νόμους τους και στους τρόπους προστασίας τους, με άλλα λόγια το οποίο διακριτό από τις άλλες δημόσιες υπηρεσίες προστατευτικό «άσυλο», προφανώς δε θα έχει νόημα.

Ήρθε η ώρα να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας, με πρώτους απ' όλους τα μέλη - όλα τα μέλη - των πανεπιστημιακών κοινοτήτων. Αυτό πρακτικά σημαίνει, πως αν επιλέξουμε την αναγωγή της Παιδείας, της Δημόσιας Ανώτατης Παιδείας, σε ρόλο πρωτοπορίας, θα πρέπει το ταχύτερο δυνατόν όλοι οι λειτουργοί των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, δηλ. οι εκπαιδευτικοί, οι φοιτητές και η εν γένει ακαδημαϊκή κοινότητα, να οργανώσουν την κατά το Σύνταγμα προβλεπόμενη αυτοδιοίκησή τους, αναγωγή τους στο ρόλο που ανέκαθεν τα πανεπιστήμια είχαν στην πρωτοπορία των ιστορικών εξελίξεων, βεβαίως και την αυτοπροστασία τους ως διαδραματιζόντες το ρόλο αυτόν. Να αυτοδιαχειριστούν το Άσυλο και την προστασία του, σεβόμενοι τις επιταγές του Συντάγματος και τους νόμους του κράτους, το δημόσιο συμφέρον και τις δημοκρατικές επιταγές περί «ισονομίας, ισηγορίας και ισοπολιτείας». Είναι εύκολο να βρεθούν οι τρόποι, αρκεί να εκλείψουν η προϊούσα σήμερα χαλάρωση και αποφυγή να αναλάβει ο καθείς τις ευθύνες του, οι κομματικές υστεροβουλίες και οι στρεβλώσεις των καθιερωμένων εννοιών και πρακτικών από πλευράς επίσημης Πολιτείας - αν και πιστεύω πως ο τελικός λόγος, η ίδια η Ιστορία τελικώς, διαμορφώνεται από το συλλογικό ασυνείδητο των λαών, πέραν των κερδοσκοπών των πρόσκαιρων εξουσιών.

3

ΑΡΘΡΑ ΑΠΟΨΕΙΣ

- **A. Καμμάς**
Θωμάς Μπέκετ και Ερρίκος ο Β΄
Η σύγκρουση εκκλησίας και κράτους
στη Μεσαιωνική Αγγλία
- **I. Μπουρής**
Η ψυχοδυναμική των εργασιακών σχέσεων:
από την επιθετική ατομικότητα
στη συλλογική έκφραση και τη συνύπαρξη
- **Σ. Γ. Φραγκόπουλος**
Επικοινωνιακές επιδράσεις στη σύγχρονη επιστήμη
- **Κ. Φράγκος και Δ. Κιβώτου**
Αίτια και συνέπειες της ανισοκατανομής
του εισοδήματος στην Ελλάδα:
διαφθορά και ανείπωτος βαθμός φτώχειας
των πολλών «ελλήνων αγιάννηδων»
- **M. Μελετζής**
Σύγχρονη τέχνη και φεμινισμός
Sanja Ivekovic
- **H. Μπίλλας, M. Μέλλου και Γ. Λούντος**
Προοπτικές επιχειρηματικής δράσης
μεταναστών δεύτερης γενιάς,
που φοιτούν σε ελληνικά Πανεπιστήμια
- **M. Μπρατάκος**
2011: Διεθνές Έτος Χημείας (συνέχεια)
Χημεία - η ζωή μας, το μέλλον μας

του Α. Καμμά*

Θωμάς Μπέκετ και Ερρίκος ο Β΄

Η σύγκρουση εκκλησίας και κράτους στη Μεσαιωνική Αγγλία

Από τα σημαντικότερα γεγονότα της ιστορίας της Μεσαιωνικής Ευρώπης υπήρξε η **δολοφονία του Θωμά Μπέκετ**, μέσα στο αββαείο του Καντέρμπουρι (Canterbury), στις 29 Δεκεμβρίου του 1170 από τέσσερις Αγγλο-Νορμανδούς ιππότες, πιστούς στον Πλανταγενέτη που θέλησαν, με δικιά τους πρωτοβουλία, να ικανοποιήσουν την αγανακτισμένη επιθυμία του βασιλιά τους, η οποία εκφράσθηκε με την ιστορική έκρηξή του: «**Δεν υπάρχει κάποιος να με απαλλάξει από αυτόν τον άτακτο παπά;**» (Will no one rid me of this turbulent priest?).

Η διαμάχη αυτή του βασιλιά της Αγγλίας Ερρίκου Β΄ με τον αρχιεπίσκοπο του Καντέρμπουρι και πριμάτο της Αγγλικής Εκκλησίας, Θωμά Μπέκετ είχε ξεκινήσει πολλά χρόνια πριν, αμέσως μετά την ενθρόνιση του τελευταίου στον Αρχιεπισκοπικό θρόνο, το 1163, όταν ο νέος Αρχιεπίσκοπος, παρά το ότι είχε προωθηθεί στη θέση αυτή από τον ίδιο τον φίλο του βασιλιά Ερρίκο, αποφάσισε να εφαρμόσει μια ριζική μεταρρύθμιση στην Αγγλική Εκκλησία υπό τις ευλογίες και με τη συμπαράσταση του πάπα **Αλέξανδρου Γ΄** ο οποίος και τον τίμησε με το ωμοφόριο του (pallium) στη **σύνοδο της Τουρ** (Tours), αυταπόδεικτη επιβεβαίωση της απόλυτης συμφωνίας του με τις προθέσεις και τα

σχέδια του πριμάτου της Αγγλικής εκκλησίας.

Σε τι όμως συνίστατο η μεταρρύθμιση, την οποία επεδίωκε ο Θωμάς Μπέκετ;

Ουσιαστικά ο κύριος άξονάς της ήταν η **πλήρης αυτονομία της Αγγλικής Εκκλησίας από την πολιτική (δηλαδή, τη βασιλική) δικαιοδοσία και τις εξ αυτής απορρέουσες υποχρεώσεις δικαστικής εξάρτησης, όπως και η αναγνώριση πλήρους δικαιώματος κτήσης και προστασίας γης από την Εκκλησία χωρίς απαγορεύσεις και περιορισμούς.**

Ο Πλανταγενέτης δεν μπορούσε να μείνει απαθής σ' αυτές τις προθέσεις του παλιού του φίλου.

Στις 11 Οκτωβρίου του 1163 συγκάλεσε σύνοδο του κλήρου στο **Γουεστμίνστερ** (Westminster), στην οποία ζήτησε να απορριφθεί κάθε αίτημα εξαίρεσης των κληρικών από τη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων και να αναγνωρισθεί η πλήρης ισότητα όλων ενώπιον του νόμου.

Παρά το ότι πολλοί ανώτεροι κληρικοί συμφώνησαν με τη βασιλική τοποθέτηση, η σθεναρή αντίσταση του Μπέκετ στα θέματα που αφορούσαν στην ανεξαρτησία του κλήρου οδήγησε, τελικά, τη σύνοδο του Γουεστμίνστερ σε αποτυχία και άφησε όλα τα

*Ο κ. Α. Καμμάς είναι ιατρός ορθοπαιδικός, Αντιπρόεδρος του ΤΕΙ-Α

Η δολοφονία του Θωμά Μπέκετ, όπως αποδόθηκε το 1424 από το Γερμανό ζωγράφο - μοναχό γνωστό με το όνομα Meister Francke.

επίμαχα θέματα ανοικτά.

Ο Ερρίκος, όμως, ήταν αποφασισμένος να ξεκαθαρίσει οριστικά και αμετάκλητα το σύνολο των θεμάτων που έθετε επί τάπητος ο Πριμάτος της Αγγλικής Εκκλησίας, επειδή πίστευε -όχι αδίκως- ότι πίσω από την εισηγούμενη από τον Μπέκετ μεταρρύθμιση υποκρύπτονταν οι όχι και ιδιαίτερα θρησκευτικές φιλοδοξίες του πάπα της Ρώμης, στον πλήρη έλεγχο του οποίου θα περιερχόταν η Αγγλική εκκλησία, αν εγίνονταν αποδεκτές οι προτάσεις του Πριμάτου της. Με εκπληκτική ταχύτητα συνέθεσε κείμενο με δεκαέξι σημεία, χαρακτηριστικά των προθέσεών του, και συγκάλεσε νέα σύνοδο στις 30 Ιανουαρίου του 1164 στο **Κλάρεντον** (Clarendon).

Το ιστορικό αυτό κείμενο αποτελούσε, ουσιαστικά, ένα **Συνταγματικό Χάρτη των σχέσεων Κράτους και Εκκλησίας** (Les constitutions de Clarendon), επί του οποίου ο βασιλιάς της Αγγλίας έμεινε, κατά τη διάρκεια της συνόδου, τελείως αμετακίνητος.

Ο Θωμάς Μπέκετ προσπάθησε, έως το τέλος, να μεταστρέψει το εις βάρος του κλίμα της συνόδου και

όταν, τελικά, απέτυχε, αρνήθηκε να υπογράψει το κείμενο. Ο ανοιχτός πόλεμος μεταξύ των δύο ανδρών ήταν πια αναπόφευκτος.

Ο Ερρίκος κάλεσε τον Μπέκετ να απολογηθεί, ενώπιον μεγάλης συνόδου, την οποία συγκάλεσε επί τούτου στις 8 Οκτωβρίου του 1164 στο **Νόρθαμπτον** (Northampton), με διάφορες κατηγορίες όπως η αμφισβήτηση της βασιλικής εξουσίας και η κακοδιαχείριση κατά τη διάρκεια που ο Πριμάτος της Αγγλικής εκκλησίας ασκούσε τα καθήκοντα **Υπουργού Οικονομικών** (Chancellor) του κράτους.

Ο Μπέκετ, αντιλαμβανόμενος την προσπάθεια του Πλανταγενέτη να τον εξοντώσει, αποφάσισε την αυτοεξορία του από την Αγγλία.

Έτσι, αφού αμφισβήτησε, για να κερδίσει χρόνο, το δικαίωμα της συνόδου να τον δικάσει, διέφυγε με μια μικρή ψαρόβαρκα στη Γαλλία, στις 2 Νοεμβρίου του 1164, αποφασισμένος να υποστηρίξει, μέχρι εσχάτων, τις απόψεις του.

Λίγες εβδομάδες αργότερα ο Θωμάς Μπέκετ συνάντησε στη **Σανς** (Sens), στις όχθες του ποταμού **Yonne**, τον επίσης σε αυτοεξορία ευρισκόμενο πάπα **Αλέξανδρο Γ΄** (Alexandre III) την υποστήριξη του οποίου εζήτησε και επέτυχε πλήρως.

Οι συνθήκες που είχαν δημιουργηθεί τότε, με επίκεντρο την Αγία Έδρα, ευνόησαν ιδιαίτερα αυτή τη συμμαχία. Ο πάπας Αλέξανδρος Γ΄, νόμιμος διάδοχος από το Σεπτέμβριο του 1159 του προκατόχου του Αδριανού Δ΄ (Adrien IV) δεν είχε αναγνωρισθεί από το Γερμανό αυτοκράτορα **Φρειδερίκο Α΄ Μπαρμπαρόσα** (Frederic I Barberousse), ο οποίος, με τη βοήθεια ενός απόλυτα ελεγχόμενου κύκλου κληρικών, είχε επιλέξει για πάπα τον καρδινάλιο **Οκταβιανό** (Octavien) που πήρε, ως πάπας, το όνομα **Βίκτωρ Δ΄** (Victor IV).

Η πράξη αυτή του Μπαρμπαρόσα προκάλεσε τον αφορισμό του από τον Αλέξανδρο και την έναρξη ενός πολέμου που ανάγκασε το νόμιμο πάπα να αυτοεξορισθεί σε διάφορες, φιλικές προς το πρόσωπό του, περιοχές της Ευρώπης, όπως (αρχικά) τη Γαλλία.

Οι σχέσεις Θωμά Μπέκετ και πάπα Αλέξανδρου Γ΄ πέρασαν, τα επόμενα χρόνια, από διάφορες φάσεις δεδομένου ότι ο προκαθήμενος της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας, παρά τη δεδηλωμένη συμπάθειά του προς

τον αρχιεπίσκοπο του Καντέρμπουρου, επεδίωκε, συστηματικά, την ουδέτερη στάση του βασιλιά της Αγγλίας στη διαμάχη του με τον Μπαρμπαρόσα, επιδίωξη η οποία και απέτρεψε τον συνεχώς επιζητούμενο από τον Μπέκετ αφορισμό του Πλανταγενέτη από τον πάπα.

Αλλά και ο Ερρίκος επεδίωξε, μετά την αυτοεξορία του αρχιεπίσκοπου του Καντέρμπουρου, την αποκατάσταση των σχέσεών του με τον Αλέξανδρο στέλλοντας σ' αυτόν, πριν ακόμα γίνει συνάντηση του πάπα με τον Μπέκετ, πρεσβευτές του που ζήτησαν από τον προκαθήμενο της Αγίας Έδρας να αποπέμψει τον Μπέκετ και να στείλει αντιπρόσωπό του (λεγάτο) στην Αγγλία για να εκδικάσει την υπάρχουσα διαμάχη, πρόταση η οποία δεν έγινε αποδεκτή το 1164, αλλά τρία χρόνια αργότερα, όταν η διαμάχη Αλέξανδρου Γ' και Φρειδερίκου Μπαρμπαρόσα είχε φθάσει σε ιδιαίτερα κρίσιμο, για τον πάπα, σημείο.

Από την πλευρά του ο Μπέκετ δεν έπαυε, παράλληλα με την πίστη του στις αρχές του, να διακηρύσσει και την πίστη του στο βασιλιά της Αγγλίας, τον οποίον χαρακτήριζε ως παρασυσρόμενο από κακούς συμβούλους που, για άλλους -ιδιοτελείς- λόγους, τον οδηγούσαν σε ρήξη με αυτόν.

Η επιμονή του Μπέκετ στις αρχές του και η διπλωματία του άρχισαν να αναστρέφουν σταδιακά το κλίμα υπέρ αυτού σε βαθμό που, λίγα χρόνια αργότερα, το 1170, ο πάπας Αλέξανδρος είχε πια πεισθεί ότι έπρεπε να υποστηρίξει ενεργότερα τον Πριμάτο της Αγγλικής εκκλησίας στη διαμάχη του με τον Πλανταγενέτη.

Μπροστά στον κίνδυνο αυτό ο Ερρίκος Β', επιστρατεύοντας τις διπλωματικές του ικανότητες, έπεισε τον Θωμά Μπέκετ να επιστρέψει στην Αγγλία και να αναλάβει εκ νέου τα καθήκοντά του. Οι όροι όμως αυτής της επιστροφής κάθε άλλο παρά ξεκαθάρισαν με την πρόσκληση αυτή.

Ο Μπέκετ απαίτησε εγγράφως την τιμωρία όλων αυτών που συνήργησαν στη δήμευση της εκκλησιαστικής περιουσίας, αποστέλλοντας την απαίτησή του αυτή στον Ερρίκο, πριν καν πατήσει το πόδι του εκ νέου στην Αγγλία, κάτι που πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου του 1170 στο Σάντουιτς (Sandwich).

Ο Ερρίκος Β', μπροστά σ' αυτή την άκαμπτη στάση του Θωμά Μπέκετ, εξοργίστηκε.

Αποτέλεσμα της οργής του αυτής ήταν να εκστομίσει την ιστορική φράση που προαναφέρθηκε, δίδοντας έτσι σε κάποιους το κίνητρο μιας αποτρόπαιας δολοφονίας που ο ίδιος δεν τη ζήτησε και, πολύ περισσότερο, δεν την επεδίωξε στη μακροχρόνια διαμάχη του με τον αρχιεπίσκοπο του Καντέρμπουρου.

Τέσσερις Αγγλο-Νορμανδοί ιππότες, πιστοί στο βασιλιά της Αγγλίας, οι Ρέτζιναλ Φιτζούρ, Ούγος ντε Μορβίλ, Ουίλλιαμ Τράσυ και Ριχάρδος Μπριτώ αποφάσισαν να σκοτώσουν το Θωμά Μπέκετ και, χωρίς δισταγμό, υλοποίησαν την απόφασή τους στις 29 Δεκεμβρίου 1170 δίπλα στην Αγία Τράπεζα του καθεδρικού ναού του Καντέρμπουρου.

Η δολοφονία του Θωμά Μπέκετ προκάλεσε μεγάλη αναταραχή, όχι μόνο στην Αγγλία αλλά και σε όλη τη Δυτική Ευρώπη.

Ο πάπας Αλέξανδρος κατέταξε τον δολοφονηθέντα αρχιεπίσκοπο στους μάρτυρες της Εκκλησίας και ο τάφος του έγινε, πολύ σύντομα, τόπος προσκυνήματος των πιστών.

Ο Ερρίκος Β' βρέθηκε σε δεινή θέση.

Με εχθρικά διακείμενους απέναντί του τη σύζυγό του **Ελεονώρα** (η οποία από το 1168 ζούσε στο Πουατιέ όπου και ασκούσε απόλυτη εξουσία), **τα παιδιά του**, το βασιλιά της Σκωτίας **Γουλιέλμο Α' τον Λέοντα** (Guillaume I, le Lion), το βασιλιά της Γαλλίας **Λουδοβίκο Ζ'** (Louis VII, le Jeune) και **πολλούς Αγγλο-Νορμανδούς φεουδάρχες** βρέθηκε, με τη δολοφονία του Μπέκετ, απόλυτα εκτεθειμένος και στον προκαθήμενο της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας ο οποίος απαίτησε τη δημόσια μετάνοιά του (penitence) επί του τάφου του δολοφονηθέντος αρχιεπισκόπου, για να τύχει της συγγνώμης της εκκλησίας.

Στις 21 Μαΐου 1172 ο Πλανταγενέτης, προκειμένου να κλείσει το μέτωπο που είχε ανοίξει με τον πάπα, υπεβλήθη εκουσίως σε δημόσια ταπεινωτική μαστίγωση (flagellation).

Τον Φεβρουάριο του 1173 η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία ανακήρυξε τον Θωμά Μπέκετ, **Άγιο**.

Η ιστορία όμως τον είχε ήδη ανακηρύξει πρότυπο υπερασπιστή αξιών και αρχών που θα ισχύουν πάντοτε, όσο τουλάχιστον θα υφίσταται κοινωνία ανθρώπων στη γη.

του Ι. Μπουρή*

Η ψυχοδυναμική των εργασιακών σχέσεων:

από την επιθετική ατομικότητα στη συλλογική έκφραση και τη συνύπαρξη

...στην εργασιακή σχέση επενδύεις δυνάμεις και συναισθήματα, διαμορφώνεσαι, μαθαίνεις να συνυπάρχεις, να επιβιώνεις, να αντιλαμβάνεσαι τον εαυτό σου και τους άλλους, να συνομιλείς με το μέσα και το έξω... εάν οι φυσικές, χημικές και βιολογικές συνθήκες της εργασίας έχουν απήχηση στο σώμα, η επιστημονική οργάνωση της εργασίας - αντίθετα, έχει ως στόχο την ψυχική υγιεινή του εργαζόμενου...

1. Εισαγωγή

Μια εισαγωγή στο θέμα της επίδρασης της επιστημονικής οργάνωσης της εργασίας, γνωστής ως Τηλορισμός/Φορντισμός¹ πάνω στην ψυχική ζωή του εργαζόμενου θα μπορούσε να είναι το πολύ γνωστό κινηματογραφικό έργο του Charlie Chaplin (1936/1963)².

Με τη σατιρική του υπερβολή αποτυπώνει καταλυτικά την πραγματικότητα, αποκαλύπτοντας τις επιδράσεις της εργασίας πάνω στην ψυχική ζωή του εργαζόμενου. Στην ταινία αυτή, εκτός πολλών άλλων, βλέπουμε ότι ο συγκεκριμένος τρόπος οργάνωσης της εργασίας παράγει νοσηρά ψυχολογικά φαινόμενα: τη συμπεριφορά του ήρωα της ταινίας που συνεχίζει εκτός εργοστασίου την ίδια και μοναδική κίνηση. Είναι η ίδια κίνηση που εξαντλητικά μονότονα επαναλαμβάνει καθημερινώς στην αλυσίδα παραγωγής που τρέχει,

κυριολεκτικά, να την εφαρμόσει και σε αντικείμενα εκτός χώρου εργασίας, όπως στα κουμπιά του φορέματος μιας διερχόμενης κυρίας.

Ο ήρωας της ταινίας -συνειρμικά- ταυτίζει το κουμπί του φορέματος μ' αυτό που διαρκώς βρίσκεται πάνω στον πάγκο εργασίας του: το παξιμάδι, δηλαδή, κάθε βίδα που πρέπει να βιδώνει, καθώς περνά μπροστά του μαζί με άλλες βίδες σε διαρκώς αυξανόμενη ταχύτητα.

2. Η επιστημονική οργάνωση εργασίας

Η πατρότητα της επιστημονικής οργάνωσης εργασίας ανήκει στο μηχανικό F.W. Taylor (1856-1915) που συμπύκνωσε τη μέθοδο και το στόχο του ως εξής: «Επιστήμη, στη θέση του εμπειρισμού. Αρμονία, αντί για αταξία. Εξειδίκευση και δογματισμός στην τήρηση μεθόδων και διαδικασιών (η προσέγγιση του... one best

*Ο κ. Δρ. Ιωάννης Δ. Μπουρής είναι καθηγητής του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ-Α

way...). Όχι περιορισμό στην παραγωγή, αλλά μέγιστη απόδοση, για να «φορμαριστεί» ο κάθε εργαζόμενος με τέτοιο τρόπο, ώστε να πετύχει τη μέγιστη απόδοση. Γι' αυτό και καταδίκασε κάθε απόκλιση από τις νόρμες ή πρότυπα, που οδηγούσε σε επιβράδυνση της εργασίας αποκαλούμενη ως «αργοσχολία».

Σήμερα, βέβαια, γίνεται αποδεκτό ότι αυτή η λεγόμενη «αργοσχολία» στους χώρους εργασίας, στη διάρκεια της οποίας «κτίζεται» το εργασιακό κλίμα στο δίπολο άνθρωπος - εργασία, διανθίζει τις εργασιακές σχέσεις και επιτρέπει αφενός τη συνέχιση της εργασίας και αφετέρου την προστασία της ψυχικής ζωής του εργαζόμενου.

Είναι σημαντικό ότι ένα έργο τέχνης, υψηλής τέχνης όπως το έργο του Charlin, θέτει από τόσο νωρίς κάτι που σήμερα αποτελεί ένα βασικό πόρισμα της σύγχρονης εργασιακής ικανοποίησης εργασίας: «εάν οι φυσικές, χημικές και βιολογικές συνθήκες της εργασίας έχουν ως στόχο απήχηση στο σώμα, η οργάνωση της εργασίας, αντίθετα, έχει την ψυχική υγιεινή του εργαζόμενου».

3. Από τη «νεύρωση» των τηλεφωνητριών στο «σύνδρομο της λαμαρίνας» των ναυτικών

Πέραν αυτής της γενικής ψυχοπαθολογικής απόφασης, το παράδειγμα του Charlin έχει και το ακριβές κλινικό του ανάλογο γνωστό ως «η νεύρωση των τηλεφωνητριών»³: στο Παρίσι, πριν από το αυτόματο κλείσιμο των θυρών του Metro ακουγόταν ένας προειδοποιητικός ήχος, που έμοιαζε πολύ με το ηχητικό σήμα που συνεχώς άκουγαν οι τηλεφωνήτριες στο πόστο τους, όταν κάποιος ζητούσαν να τους δώσουν γραμμή. Δεν ήταν λίγες οι τηλεφωνήτριες, που επιστρέφοντας κατάκοπες στο σπίτι τους με το Metro, στο άκουσμα του προειδοποιητικού ήχου για το κλείσιμο των θυρών, έλεγαν ασυναίσθητα, μεγαλοφώνως, «εμπρός, σας ακούω».

Παρόμοια φαινόμενα παρατηρούνται σε ναυτικούς που παραμένουν κλεισμένοι στις λαμαρίνες του карабиού λόγω μπάρκου κυρίως σε γκαζάδικα. Οι συνθήκες του βαποριού είχαν τόσο πολύ επηρεάσει τη ζωή τους -αποτελούσαν modus vivendi- ώστε, όταν ξεμπάρκαραν, τους έπιανε μεγάλος φόβος: τα πάντα τους ήταν άγνωστα, οι ρυθμοί ήταν απίστευτα

γρήγοροι και έτσι κλείνονταν στον εαυτό τους και τους έπιανε φοβία για το έξω. Η υποκατάσταση του τρόπου ζωής των συνθηκών του βαποριού με τον τρόπο ζωής στη στεριά προκαλούσε αντιλήψεις όλως ασχέτους προς την πραγματικότητα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται παραισθήσεις και ψευδαισθήσεις, σύνδρομο γνωστό ως «ναυτία της στεριάς»⁴.

Οι συνειρμικές αποφάνσεις και οι αναλογικοί συλλογισμοί από τον εργασιακό στίβο στο κοινωνικό περιβάλλον διαμορφώνουν πλάνες ως προς την αντίληψη της πραγματικότητας, που ο Νίκος Καββαδίας⁵ κατά γλαφυρό τρόπο τις διατυπώνει παρακάτω:

«...Τρία πράγματα στον κόσμο αυτό, πολύ να μοιάζουν είδα. / Τα ολόλευκα μα πένθιμα σχολεία των Δυτικών, / των φορτηγών οι βρώμικες σκοτεινιασμένες πλώρες / και οι κατοικίες των κοινών, χαμένων γυναικών. / Έχουνε μια παράξενη συγγένεια και τα τρία παρ' όλη τη μεγάλη τους στο βάθος διαφορά μεταξύ τους μοιάζουνε πολύ, γιατί τους λείπει / η κίνηση, η άνεση του χώρου και η χαρά...»

Η εκτός εργασίας ζωή των τηλεφωνητριών και πολλών κλάδων εργαζομένων παρουσιαζόταν να είναι «μολυσμένη» από συμπεριφοριστικά εργασιακά στερεότυπα, που τα κινητοποιούσε μια συνθήκη, η οποία θύμιζε τις συνθήκες των εξαρτημένων Παβλοφικών αντανακλαστικών (από τον ψυχολόγο Ρανιον γνωστό για τα πειράματά του σε πεινασμένο σκύλο⁶). Ο εργαζόμενος, δηλαδή, αντιδρά σαν το σκυλί του Παβλόφ και συνειρμικά συγχέει το χώρο εργασίας με τον κοινωνικά περιβάλλοντα χώρο, τον εργοδότη με τους φίλους του και γενικά την τυπική οργάνωση εργασίας με την άτυπη δομή της ομάδας.

4. Η ανθρωπο-κεντρική σε σχέση με την εργο-κεντρική οργάνωση εργασίας

Υπό το φώς των νέων αυτών αντιλήψεων, ο Τηλορισμός - που βασιζόταν στη μέχρι κατακερματισμού διαίρεση της εργασίας και το αποκλειστικά οικονομικό κίνητρο- άρχισε να αντικαθίσταται από τη σχολή των «ανθρώπινων σχέσεων». Έτσι, αφενός κατανέμονται περισσότερες υπευθυνότητες, με σκοπό να εμπλουτιστούν οι στόχοι εργασίας, αφετέρου τροποποιείται το

Question 1 of 1 \ 20 pts \ 0 so far

Το Εννομήστε σε σειρά προτίμησης τους παρακάτω δέκα παράγοντες εργασιακής ικανοποίησης. Αριθμήστε με 1=το πιο σημαντικό και 10=το λιγότερο σημαντικό

- Ενδιαφέροντα εργασία
- Προσωνική και ιεραρχική εξέλιξη
- Καλές Υλικές Αμοιβές (μισθός, bonus, επίδομα κ.ά.)
- Αισθήση συμμετοχής στα εταιρικά δρώμενα (έντανος συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων)
- Συμμετοχή και συναισθηματική αρωγή σε προσωπικά προβλήματα
- Συνέπεια και αμεροληψία στις εταιρικές πρακτικές
- Σεβασμός της προσωπικότητας (της αυτοεκτίμησης) του ατόμου
- Καλές Εργασιακές συνθήκες (εργασιακό κλίμα)
- Εργασιακή Ασφάλεια (μονιμότητα, υγιεινή και ασφάλεια στο φυσικό χώρο εργασίας)
- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ/ΑΝΑΝΕΩΣΗ του ποσοστού του έθνους από το εργασιακό περιβάλλον

Submit All Back Next

ψυχοκοινωνικό περιεχόμενο της εργασίας, με σκοπό να διευκολυνθούν οι επικοινωνίες. Η προσπάθεια μιας νέας οργάνωσης της εργασίας τείνει να επιτρέψει την προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο. Όχι βέβαια χωρίς προβλήματα. Ήδη γίνεται λόγος για την «παγίδα της αυτονομίας», ως ανεπιθύμητο αποτέλεσμα των νέων μορφών διαχείρισης της εργασίας, που επιδιώκουν την υπευθυνότητα και την αυτονομία του εργαζόμενου, ο οποίος δεν καλείται πλέον να είναι υπάκουος εκτελεστής εντολών. Αντί, λοιπόν, να απειλούνται από την ανία και την αποβλάκωση του Τηλορισμού, οι εργαζόμενοι κινδυνεύουν από υπερκόπωση και εργασιακό στρες-γνωστό ως burnt out syndrome, καθώς πρέπει «να κάνουν σωστά τα σωστά πράγματα».

Τα στελέχη των επιχειρήσεων κυνηγώντας το χρόνο μέσα σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού, επιζητούν πλέον τη συμμετοχή αντί της υποταγής των υφισταμένων τους, τη συναίνεση αντί του πατερναλισμού στη λήψη αποφάσεων και γενικά τον εμπλουτισμό των τεχνοκρατικών γνώσεων με την προβληματική των ανθρώπινων σχέσεων. Το δίλημμα «ισχύ της πειθούς» ή «πειθώ δια της ισχύος» είναι έντονο και απαιτεί ενδεχομενική αξιολόγηση.

5. Οι παράγοντες που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίηση: Έρευνα διερεύνησης γνώμών

5.1. Σκοπός

Η έρευνα δομείται σε δύο κύρια πεδία ανίχνευσης. Το πρώτο ανιχνεύει τους παράγοντες εργασιακής

ικανοποίησης έτσι όπως εκτιμώνται από τους εργαζόμενους σε τομείς εργασίας. Το δεύτερο επικεντρώνεται στην εργασιακή ικανοποίηση των εργαζομένων από την σκοπιά των προϊσταμένων.

5.2. Τρόπος Συλλογής Στοιχείων

Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μέσω δομημένου ερωτηματολογίου ηλεκτρονικής και έντυπης μορφής. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 340 εργαζόμενους ηλικίας 35-61 ετών, οι οποίοι απασχολούνται σε οργανώσεις του δημόσιου τομέα σε όλη την Ελλάδα, έτσι όπως περιοριστικά αναφέρονται στην παρ. 1 του αρθρ. 14 του Ν.2190/1994. Η ημερομηνία συλλογής στοιχείων έγινε σταδιακά από το 2008 και περατώθηκε το 2009 (προ του Μνημονίου 2010 περίοδο).

Σωματοποιείται σε δύο ομάδες

Ομάδα I: Εργαζόμενοι χωρίς θέση ευθύνης (Υπάλληλοι σε τομείς εργασίας) Μέγεθος δείγματος N1= 230

Ομάδα II: Εργαζόμενοι με θέση ευθύνης (Προϊστάμενοι με θέση ευθύνης: Μέγεθος δείγματος N2 = 110

Στην ομάδα I εξετάζεται η σημασία («αξία»-value) και η σπουδαιότητα που αποδίδουν οι εργαζόμενοι σε κάθε ένα από τους δέκα (10) παράγοντες, που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίησή τους και κατ' επέκταση την παραγωγικότητα εργασίας.

Στην ομάδα II εξετάζεται η αντίληψη, από τη σκοπιά των προϊσταμένων έτσι όπως έχει διαμορφωθεί δια της προσκτώμενης πείρας τους περί των παραγόντων, που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίηση των υφισταμένων τους.

5.3. Η υπόθεση εργασίας

Στην ουσία διερευνάται η υπόθεση:

H₀: Η αντίληψη των προϊσταμένων ταυτίζεται με την άποψη των εργαζομένων περί των παραγόντων που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίηση των υφισταμένων έναντι της εναλλακτικής.

H_a: Η αντίληψη των προϊσταμένων δεν ταυτίζεται με την άποψη των εργαζομένων περί των παραγόντων που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίηση των υφισταμένων.

5.4. Το μεθοδολογικό πρότυπο ανάλυσης

1. Ο συμμετέχων στην έρευνα κατατάσσει τις προτάσεις σε μια σειρά προτίμησης από 1^η έως 10^η. Όπου 1^η = πρώτη προτίμηση (περισσότερο σημαντική)... 10^η = η τελευταία προτίμηση (χαμηλότερη σημαντική).
2. Σχηματίζεται ο παρακάτω πίνακας διπλής εισόδου (όπου *i* = προτάσεις του ερωτηματολογίου και *j* = οι προτιμήσεις του *Y_j* συμμετέχοντος από 1 έως 10 σε κάθε πρόταση του ερωτηματολογίου):

Προτάσεις ερωτηματολογίου	Τιμή πάνω στην κλίμακα προτιμήσεων από τους συμμετέχοντες (υ _i) στην έρευνα			Παράμετροι τάσεως & διασποράς		Τακτική κλίμακα κατάταξης προτάσεων (1 ^η - 10 ^η)
	Y _i	...	Y _n	Μέση τιμή	Τιμή Q	
#1						
#2						
.....						
#10						

3. Η πρόταση με τη μικρότερη μέση τιμή *.KAI.* τη μικρότερη τιμή Q (ενδοτεταρτημοριακό εύρος) υπερέρχει έναντι των άλλων και χαρακτηρίζεται 1^η 2^η ...10^η στη δεκατοβάθμια τακτική κλίμακα κατάταξης.

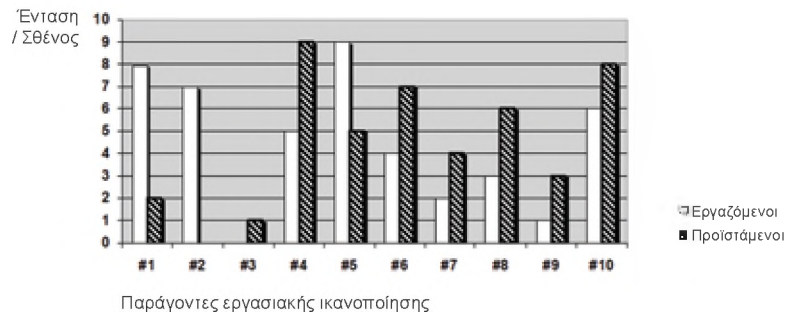
5.5. Τα αποτελέσματα της έρευνας

Τα αποτελέσματα της διερεύνησης γνωμών εργαζομένων σε τομείς εργασίας (υφιστάμενοι χωρίς θέση ευθύνης) και διερεύνηση της αντίληψης προϊσταμένων σε θέσεις ευθύνης περί των παραγόντων που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίηση των υφιστάμενων μέσω ερωτηματολογίου αποτυπώνονται στον Πίνακα 1 και στο Σχήμα 1.

Πίνακας 1: Παράγοντες εργασιακής ικανοποίησης από την σκοπιά των εργαζομένων και των προϊσταμένων

A/A	Παράγοντες εργασιακής ικανοποίησης	Εργαζόμενοι	Προϊστάμενοι
1	Πλήρης εκτίμηση / αναγνώριση του προσφερόμενου έργου από το εργασιακό περιβάλλον	2 ^η	8 ^η
2	Αίσθηση συμμετοχής στα εταιρικά δρώμενα (ενεργός συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων)	3 ^η	10 ^η
3	Συμμετοχή και συναισθηματική αρωγή σε προσωπικά προβλήματα	10 ^η	9 ^η
4	Καλές υλικές αμοιβές (μισθός, bonus, επιδόματα κ.ά.)	5 ^η	1 ^η
5	Ενδιαφέρουσα εργασία	1 ^η	5 ^η
6	Προαγωγή και ιεραρχική εξέλιξη	6 ^η	3 ^η
7	Σεβασμός της προσωπικότητας (της αυτοεκτίμησης) του ατόμου	8 ^η	6 ^η
8	Καλές εργασιακές συνθήκες (εργασιακό «κλίμα»)	7 ^η	4 ^η
9	Συνέπεια και αμεροληψία στις εταιρικές πρακτικές	9 ^η	7 ^η
10	Εργασιακή ασφάλεια (μονιμότητα υγιεινή & ασφάλεια στο φυσικό χώρο εργασίας)	4 ^η	2 ^η

Σχήμα 1:
Συγκριτική αντιπαράθεση των παραγόντων εργασιακής ικανοποίησης από τη σκοπιά των εργαζομένων και των προϊστάμενων

5.6. Στατιστικός έλεγχος υπόθεσης

Έγινε έλεγχος συσχέτισης ανάμεσα στη γνώμη των εργαζομένων και στο τι πιστεύουν (αντιλαμβάνονται) οι προϊστάμενοι περί των παραγόντων (κίνητρα), που επηρεάζουν την εργασιακή ικανοποίηση των υφισταμένων. Υπολογίστηκε ο δείκτης Spearman correlation coefficient (Lwanga and Lemeshow, 1991). Ο δείκτης Spearman's έδειξε την ύπαρξη **ασήμαντης** συσχέτισης ανάμεσα στις απόψεις των εργαζομένων και των προϊσταμένων (**Spearman correlation coefficient = 0,103**)

6. Συμπεράσματα

1. Στη μελέτη μας, αποδεικνύεται ότι το καλύτερο αποτέλεσμα δεν επιτυγχάνεται, όταν ο καθένας στην ομάδα εργασίας κάνει το καλύτερο για τον εαυτό του. Το καλύτερο αποτέλεσμα επιτυγχάνεται όταν ο καθένας κάνει το καλύτερο για τον εαυτό του ΚΑΙ για την ομάδα. Η ψυχική υγιεινή του εργαζομένου δεν επιτυγχάνεται μόνο με την ατομική ευημερία, αλλά υπάρχει μόνο μέσα στη συλλογική ευτυχία. Αυτό δε δικαιώνει το «αόρατο χέρι» και την «πεφωτισμένη ιδιοτέλεια» του Άνταμ Σμιθ, γνωστό ως Laissez Faire.

2. Στην ψυχοδυναμική της εργασιακής ικανοποίησης, ο παράγοντας «ενδιαφέρουσα εργασία» προτιμήθηκε στην πλειοψηφία των περιπτώσεων και κατέχει την πρώτη θέση των προτιμήσεων στους συμμετέχοντες στην έρευνα που ανήκουν στην Ομάδα Ι: Εργαζόμενοι χωρίς θέση ευθύνης (Υπάλληλοι σε τομείς εργασίας).

Η ενδιαφέρουσα εργασία αποτελεί κίνητρο απόδοσης. Δηλαδή η φύση της δουλειάς, η αίσθηση του συνανήκειν, ο σεβασμός της προσωπικότητας αποτελούν κίνητρα με ψυχοκινητική ισχύ. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας επιβεβαιώνουν παρόμοιες διαχρονικές έρευνες και εργασίες διακεκριμένων μελετητών όπως: Maslow Herzberg, McGregor Likert κ.ά.

Αντίθετα, τα χορηγούμενα από την οργάνωση: αμοιβές, επιδόματα - bonus, προαγωγές, μονιμότητα κ.ά. αποτελούν τους παραδοσιακούς παράγοντες με περιορισμένη υποκινητική ισχύ και εντάσσονται στην κατηγορία «των κεκτημένων δικαιωμάτων».

3. Η βασική ικανότητα συνεπώς της διοίκησης πέραν του να μπορεί: να προγραμματίζει, υλοποιεί, αξιολογεί, ανασχεδιάζει διορθώνοντας σφάλματα,

Σημειώσεις:

1. Τηλορισμός και Φορντισμός

-Ο **Φρέντρικ Οίνσλου Τέηλορ**: (η «επιστημονική οργάνωση της εργασίας» (τηλορισμός) προϋποθέτει τη λεπτομερή μελέτη των βιομηχανικών διαδικασιών προκειμένου να καταμηθούν σε απλές ενέργειες που θα μπορούσαν να χρονομετρηθούν και να οργανωθούν με ακρίβεια. Σκοπός του η μεγιστοποίηση της βιομηχανικής παραγωγής (βιομηχανική αποδοτικότητα).

Για να αυξηθεί η παραγωγή, πρέπει οι εργάτες να αποφεύγουν άσκοπες κινήσεις και να κάνουν μόνον όσες είναι αναγκαίες για την κατασκευή του προϊόντος στο συγκεκριμένο στάδιο παραγωγής του.

-Ο **Φορντ** επέκτεινε τις αρχές της επιστημονικής οργάνωσης της εργασίας του Τέηλορ (εξειδίκευση των εργατών στην εφαρμογή ορισμένων μηχανικών κινήσεων, εκτελούμενων δίχως σκέψη, κινούμενη γραμμή παραγωγής) και έδωσε σημασία στη σχέση της μαζικής παραγωγής και των μαζικών αγορών.

2. **Charlie Chaplin (1963)** «Μοντέρνοι Καιροί Modern Times» [Κινηματογραφική Ταινία-αρχική έκδοση 1936]

3. Η παραπάνω σκηνή, από ένα παλιό κείμενο, στολίζει το εξαιρετικό άρθρο του ομότιμου καθηγητή Ψυχιατρικής του ΑΠΘ Θανάση Καραβάτου με τίτλο «Ψυχοπαθολογία και ψυχοδυναμική της εργασίας», που δημοσιεύεται στην τριμηνιαία επιθεώρηση «Σύναψις».

θα πρέπει να διατηρεί την αυτοεκτίμηση και την αξιοπρέπεια του εργαζόμενου - υφιστάμενου. Βελτιώνοντας αυτή την ικανότητα, η διοίκηση αυξάνει την αποτελεσματικότητα της τυπικής οργάνωσης με τις ελάχιστες δυνατές θυσίες. Αυτό διότι ο βαθμός σημαντικότητας της ανάγκης της αυτοεκτίμησης από την πλευρά των εργαζομένων είναι χαμηλός (8^{ος} στη σειρά κατάταξης) και συνεπώς η ένταση της απαιτητικότητας είναι χαμηλή. Είναι όμως άρρηκτα σχετιζόμενη με την ενδιαφέρουσα εργασία που είναι στην 1^η προτίμηση των εργαζομένων. Η προσωπική ευχαρίστηση και η ανταμοιβή που λαμβάνει ο εργαζόμενος από το εργασιακό περιβάλλον αποτελεί την ουσία της αυτοεκτίμησης της προσωπικότητας του ατόμου.

4. Η ανάπτυξη της προσωπικότητας των εργαζομένων μέσα στο χώρο εργασίας αποτελεί επί μέρους εκδήλωση της προσωπικότητάς τους, για την οποία η διοίκηση πρέπει να παρέχει ευθεία και άμεση προστασία. Τούτο αποτελεί αυτονόητη συνέπεια του γεγονότος ότι η ανθρώπινη εργασία αποτελεί προς τα έξω εκδήλωση της προσωπικότητας του εργαζόμενου, με αξία κατά πολύ ανώτερη εκείνης των υλικών αγαθών. Η Διοίκηση, στο πλαίσιο άσκησης του διευθυντικού δικαιώματος, μεταξύ των άλλων, θα πρέπει:
 - α. να αντιμετωπίζει τον εργαζόμενο ως συνεργάτη, μέσω του οποίου αλλά και της εργασίας του θα προκαλέσει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα
 - β. να διατηρεί κλίμα ειρήνης μέσα στο εργασιακό περιβάλλον
 - γ. να τηρεί και να ενθαρρύνει την πεποίθηση νομιμότητας, αμεροληψίας και συνέπειας στις πολιτικές αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού (π.χ.

προσλήψεις, τοποθετήσεις, αναδιατάξεις).

7. Επίμετρο

Στο πλαίσιο της μελέτης αυτής αναθεώρησα την άποψή μου σε ό,τι αναφέρεται στο γνωστό μύθο «Τζιτζίκας και Μέρμηγκας», όπου δημιουργείται στον αναγνώστη αρνητική προδιάθεση για τον τζιτζικά και θετική για το μέρμηγκα. Από προσεκτική ανάλυση προκύπτει ότι ο μέρμηγκας είναι ο τύπος του αλγοριθμικά εργαζόμενου εργάτη χωρίς φαντασία, η προσωποποίηση δηλαδή του επιθετικού ατομιστή. Αντίθετα, ο τζιτζίκας αποτελεί την ευχάριστη, την ευγενική παρουσία που δίνει χροιά και νότα στη μονοτονία του εργασιακού χώρου. Οι δύο αυτοί πρωταγωνιστές δεν είναι αμοιβαίως αποκλειόμενες φιγούρες, αλλά σαφώς δύο επάλληλες που η μία συμπληρώνει την άλλη.

8. Σκέψεις για περαιτέρω έρευνα

Τα στοιχεία της έρευνας έχουν συγκεντρωθεί την περίοδο προ του Μνημονίου.

Πιστεύετε ότι, μπροστά στην κρίση και στο ενδεχόμενο της πτώχευσης, θα αλλάξει η προτίμηση των εργαζομένων και θα υπερισχύσουν τα υλικά και εργο-κεντρικά κίνητρα σε βάρος των ανθρωποκεντρικών;

Πιστεύετε ότι ο εργαζόμενος, μπροστά στην κρίση και στο ενδεχόμενο της πτώχευσης, θα αδρανοποιηθεί και θα περιχαρακωθεί μέσα σε μια επιθετική ατομικότητα ή θα στρέψει το βλέμμα του στον άλλον, στο διπλανό του, με έννοια και οξυμένη από τις συνθήκες ευαισθησία;

Θα κλειδωθεί στην άρνηση και στη βία ή θα καλλιεργήσει τη συλλογικότητα, τη συνύπαρξη και την αλληλεγγύη;

4. γνωστή στα στέκια των ναυτικών στην Ακτή Μιαούλη ως το σύνδρομο της λαμαρίνας επικαλούμενο «λαμαρινίαση».

5. Νίκος Καββαδίας (1933) «Παραλληλισμοί» Στην Ποιητική Συλλογή ΜΑΡΑΜΠΟΥ εκδόσεις ΑΓΡΑ.

6. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ο Ρώσος Ivan Pavlov (1849-1936) ασχολείται με την έρευνα και τη μελέτη μιας μορφής συμπεριφοράς, που λέγεται ανακλαστικό - εξαρτημένη ανακλαστική μάθηση. Πειραματιζόμενος πάνω στη λειτουργία του πεπτικού συστήματος των σκύλων διαπίστωσε ότι εκκρίνουν σάλιο (φυσική αντίδραση) όταν βλέπουν τροφή αλλά πολλές φορές και χωρίς φυσιολογική αιτία, που να δικαιολογεί την αντίδρασή τους αυτή (π.χ. στο άκουσμα βημάτων του φύλακα που τους έφερνε το φαγητό). Παρατηρώντας όλη αυτή τη συμπεριφορά ο Pavlov ασχολήθηκε με τη συστηματική διερεύνηση της πιθανότητας τροποποίησης των ανακλαστικών με τη μάθηση. Έτσι λοιπόν πραγματοποίησε σειρά πειραμάτων, στα οποία παρουσίαζε, στην αρχή, στον πεινασμένο σκύλο ένα ουδέτερο ερέθισμα (π.χ. ήχος κουδουνιού), ώστε να σιγουρευτεί ότι ο σκύλος δε θα εκκρίνει σάλιο πριν το πείραμα (συνήθως ο σκύλος στο άκουσμα του ήχου εμφάνιζε μια άσχετη αντίδραση). Έπειτα, κάθε φορά που του έδινε το φαγητό (φυσικό ερέθισμα) χτυπούσε ταυτόχρονα το κουδούνι (ουδέτερο ερέθισμα). Αυτό το επαναλάμβανε πολλές φορές. Τούτη η ταυτόχρονη παρουσίαση των δύο ερεθισμάτων (φυσικού, που προκαλούσε την φυσική αντίδραση της σιελόρροιας και ουδέτερου) δημιούργησε μεταξύ τους υποκατάστατη σύνδεση. Αργότερα, χτυπούσε το κουδούνι χωρίς να εμφανίζει τροφή. Ακόμη και τότε ο σκύλος παρήγαγε σάλιο, γιατί είχε συνδέσει τον ήχο με την τροφή - το ουδέτερο ερέθισμα (ήχος) προκαλούσε μόνο του τη φυσική αντίδραση (έκκριση σάλιου).

του Σ. Γ. Φραγκόπουλου*

Επικούρειες επιδράσεις στη σύγχρονη επιστήμη

Οι φυσιοκράτες Έλληνες φιλόσοφοι ήταν οι πρώτοι που εισήγαγαν την επιστημονική σκέψη χωρίς αναφορές σε θεούς και δαίμονες και γι' αυτό θεωρούνται οι θεμελιωτές της σύγχρονης επιστήμης. Είναι ατυχές ότι στη βιβλιογραφία αυτοί οι πρωτοπόροι, ο Θαλής, ο Αναξίμανδρος, ο Πυθαγόρας, ο Αναξαγόρας, ο Εμπεδοκλής, ο Ιπποκράτης, ο Δημόκριτος (όλοι μεταξύ 650-350 π.Χ.), αναφέρονται ως «προσωκρατικοί», δίνοντας την εντύπωση ότι κύρια συνεισφορά τους ήταν να προετοιμάσουν την εμφάνιση του Σωκράτη, του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη.

Η επιλογή του συγκεκριμένου χαρακτηρισμού σε ιστορικά και φιλοσοφικά βιβλία σχετίζεται με την πρόθεση να ποδηγετηθούν οι αναγνώστες στους τρεις τελευταίους - μεγάλους αναμφισβήτητα - στοχαστές, να θεωρηθούν αυτοί ως κορύφωση της φιλοσοφικής σκέψης, ώστε στη συνέχεια και οι μεταγενέστεροι φυσιοδίφες και φιλόσοφοι: Επίκουρος, Ζήνων, Ευκλείδης, Αρίσταρχος, Αρχιμήδης, Ήρων, Ερατοσθένης, Ίππαρχος, Πτολεμαίος, Υπατία να φανούν υποδεέστεροι.

Είναι γεγονός ότι οι αρχαίοι ερευνητές της φύσης και της κοινωνίας διατύπωναν εικασίες, χωρίς τη δυνατότητα πειραματικών επιβεβαιώσεων στο

φυσικό περιβάλλον, πέρα από τα προφανή. Έτσι, δεν ενδιαφέρον και συχνά δεν είναι σωστά τα επιμέρους συμπεράσματα των συλλογισμών τους, αλλά μόνο η θεμελιώδης σκέψη, την οποία δεν ήταν δυνατόν να επιβεβαιώσουν αξιοποιώντας πειραματικά δεδομένα ή γνώσεις από άλλους επιστημονικούς τομείς που δεν υπήρχαν τότε.

Για παράδειγμα, ο Θαλής ο Μιλήσιος είχε διατυπώσει την άποψη ότι ο κόσμος κάποτε ήταν νερό και ότι η ξηρά δημιουργήθηκε από τους ωκεανούς μέσω μιας φυσικής διαδικασίας, παρόμοιας με την απόθεση που είχε παρατηρήσει ο ίδιος στο Δέλτα του Νείλου. Σημαντικό εδώ δεν είναι η αναλογία μεταξύ της δημιουργίας του κόσμου και της απόθεση ιλύος, που δεν είναι σωστή, αλλά το ότι ο κόσμος δε δημιουργήθηκε από τους θεούς, παρά μέσα από φυσικές διεργασίες. Εισάγεται λοιπόν η φυσιοκρατική αντίληψη έναντι της θεοκρατικής.

Επίσης, ο Αναξίμανδρος ο Μιλήσιος υποστήριξε μεταξύ άλλων, ότι ο άνθρωπος είναι τόσο αβοήθητος και ευπρόσβλητος κατά τη γέννησή του, ώστε, εάν οι πρώτοι άνθρωποι είχαν έρθει στον κόσμο από μόνοι τους, θα είχαν πεθάνει αμέσως. Πρότεινε, κατά συνέπεια, την αυθόρμητη γένεση της πρώτης ζωής

*Ο κ. Σ. Φραγκόπουλος είναι μηχανικός, ομότιμος καθηγητής του ΤΕΙ-Α

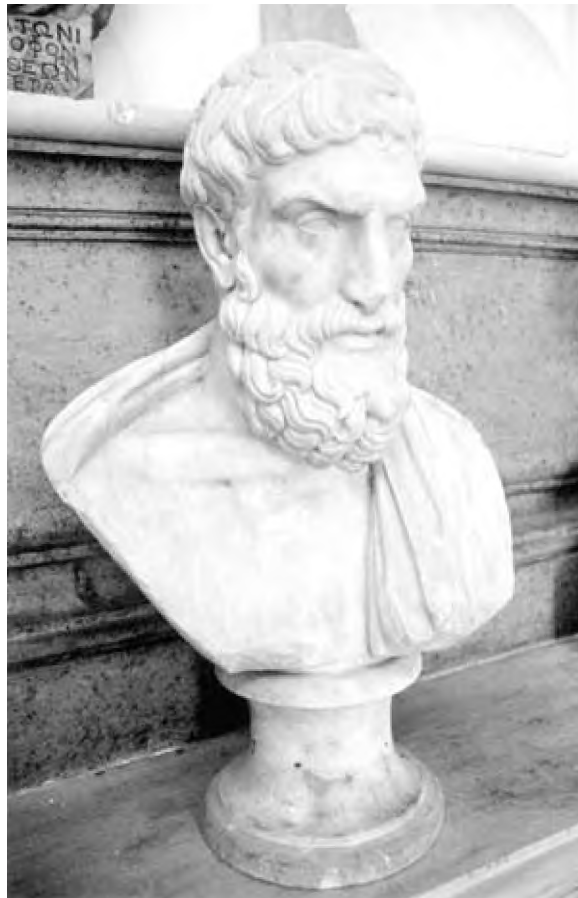
από τη λάσπη, από την οποία οι απόγονοι βγήκαν στην ξηρά και, μέσω μεταλλάξεων, εξελίχθηκαν σε άλλα ζώα.

Αυτή τη φυσιοκρατική παράδοση υπηρέτησαν ο Επίκουρος και οι μαθητές του, διατυπώνοντας ένα σημαντικό αριθμό θεωριών για διάφορα φυσικά φαινόμενα. Από τον 4^ο αιώνα και μετά εξέλειπε, βέβαια, κάθε δυνατότητα ανάπτυξης φυσιοκρατικών ιδεών, δεδομένου ότι η υποβάθμιση και εξαφάνιση των φιλοσοφικών σχολών και η επιβολή της μοναδικής θεοκρατικής «αλήθειας», μαζί με τις μεθοδικές καταστροφές των βιβλιοθηκών, οδήγησαν και τις επικούρειες ιδέες στη λήθη.

Κι όμως, με τη σταδιακή αποτίναξη του θρησκευτικού δογματισμού από την Αναγέννηση και μετά, οι ερευνητές άρχισαν να αναζητούν με εμβρίθεια τη σύνδεση με τα νήματα της επιστημονικής γνώσης, που είχε διακοπεί, και αυτή η αναζήτηση οδηγούσε στους φυσιοδίφες της ελληνιστικής εποχής. Σχεδόν κάθε νεότερη κατάκτηση της επιστημονικής έρευνας ανέτρεπε καθιερωμένες απόψεις του Αριστοτέλη και επιβεβαίωνε τις επικούρειες, μέχρι που ο Νίτσε έφτασε στο σημείο να διατυπώσει σαρκαστικά στο τέλος του 19^{ου} αιώνα ότι «Η επιστήμη έχει βαλθεί να επιβεβαιώσει τον Επίκουρο!»

Θα παραθέσουμε εδώ συνοπτικά τις επικούρειες απόψεις, δασκάλου και μαθητών, οι οποίες επιβεβαιώνονται από τη σύγχρονη επιστήμη και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του ανθρώπινου πολιτισμού. Η παράθεση αυτή προέρχεται από τη βιβλιογραφία στο τέλος του κειμένου:

- Από την περιοχή της Φυσικής: Ατομική δομή της ύλης, αρχή της απροσδιοριστίας, αρχή σταθερής ταχύτητας υποατομικών σωματιδίων. Η «Ουράνια Μηχανική» του Νεύτωνα αποτελεί διάψευση των αντιλήψεων του Αριστοτέλη και επιβεβαίωση των επικούρειων απόψεων. Επειδή δε αυτές οι αντιλήψεις είχαν υιοθετηθεί από τον εκκλησιαστικό μηχανισμό -ελλείψει άλλων-, δεν έγιναν αποδεκτές οι απόψεις του ευσεβέστατου χριστιανού Νεύτωνα. Στην Ισπανία απαγορευόταν για πάνω από έναν αιώνα να διδαχθεί η Μηχανική του Νεύτωνα!
- Από την περιοχή της Χημείας: Αφθαρσία της ύλης,

δημιουργία ενώσεων από άτομα, νέες ιδιότητες αυτών των ενώσεων. Ο Robert Boyle παραμέρισε τις αλημιστικές αντιλήψεις της εποχής του και επανασυνέδεσε την επιστημονική έρευνα με τις απόψεις των επικούρειων.

- Από την περιοχή της Αστρονομίας: Το σύμπαν αποτελείται από άτομα και κενά, τα άστρα είναι ήλιοι σαν τον δικό μας, η Γη είναι πλανήτης, υπάρχουν αμέτρητα ηλιακά συστήματα με πλανήτες, που άλλοι μοιάζουν με τη Γη και άλλοι όχι, η δημιουργία και καταστροφή των ουράνιων σωμάτων είναι τυχαία φυσικά συμβάντα, που οφείλονται στην περιπαλλασσόμενη και στροβιλιζόμενη κίνηση των ατόμων. Ο Γαλιλαίος γνώριζε τις επικούρειες αντιλήψεις και επηρεάστηκε από αυτές στην κοσμοθεωρία του, με την οποία συγκρούστηκε ο εκκλησιαστικός μηχανισμός.
- Από την περιοχή της Βιολογίας: Η δημιουργία ζωής είναι τυχαίο φαινόμενο που οφείλεται επίσης στην

κίνηση ατόμων και σε συνδυασμούς των ενώσεών τους, υπάρχει ζωή και σε άλλους πλανήτες, λειτουργεί μηχανισμός εξέλιξης των ειδών, τα βιολογικά χαρακτηριστικά κληρονομούνται, οι αισθήσεις έχουν υλικότητα και εξαφανίζονται με το θάνατο. Η «Εξέλιξη των Ειδών», που διατύπωσε ο Δαρβίνος, αποτελεί, επίσης, διάψευση του Αριστοτέλη και επιβεβαίωση των επικούρειων απόψεων.

- Από την περιοχή της Ψυχολογίας: Ερμηνείες για τη συμπεριφορά ζώων και ανθρώπων, ο νους και η ψυχή έχουν υλικότητα, υπάρχει το υποσυνείδητο, τα όνειρα αποτελούν συνειρμικές κατασκευές του νου, διαδικασίες για την ανάπτυξη της γλώσσας, περιγραφή των καταστάσεων ευτυχίας.
- Από την Κοινωνιολογία: Οργάνωση κοινωνιών, νομοθεσία, ανθρώπινα δικαιώματα, αναζήτηση ευτυχίας, φιλία.
- Από την περιοχή της επιστημονικής μεθοδολογίας: Ασαφής λογική, κανόνες επαλήθευσης ή απόρριψης επιστημονικών θεωριών, συστηματικό και τυχαίο σφάλμα.

Αυτές είναι οι κυριότερες επιστημονικές απόψεις που διατύπωσαν οι Επικούρειοι και επιβεβαιώνονται από τη σύγχρονη επιστήμη. Ο ίδιος ο μεγάλος φιλόσοφος και ιδρυτής της «Σχολής του Κήπου» ήταν «πολυγραφότατος και πάντας υπερβαλλόμενος πλήθει βιβλίων», πιθανόν και σε σύγκριση με τον Αριστοτέλη. Λέγεται δε ότι τα συγγράμματά του γέμιζαν 300 παπύρους. Τελικά έχουν διασωθεί εξ ολοκλήρου μόνο τρεις επιστολές του Επικούρου και ένα σύνολο 40 γνωμικών, οι «Κύρια Δόξαι».

Τα συγγράμματα των φιλοσόφων καταστράφηκαν από τους σκοταδιστές και τη φθορά του χρόνου λόγω έλλειψης συντήρησης και διασώθηκαν, εκτός από τα λίγα που προαναφέρθηκαν, μόνο μέσα από

τα συγγράμματα επικούρειων και άλλων μαθητών, όπως του φιλοσόφου Φιλόδημου (110-35 π.Χ.), του Ρωμαίου ποιητή Λουκρήτιου (Titus Lucretius Carus, ~99 - ~55 π.Χ.), του φιλοσόφου Διογένη Οιοανδέως (2^{ος} αιώνας μ.Χ.), του Σύρου σατυρικού συγγραφέα Λουκιανού Σαμοσατέως (~120 - ~190 μ.Χ.) και του συγγραφέα Διογένη Λαέρτιου (αρχές 3^{ου} αιώνα μ.Χ.).

Οι απόψεις του μεγάλου διανοητή, όμως, έχουν διασωθεί και μέσα από συγγράμματα αντιπάλων της επικούρειας φιλοσοφίας. Έτσι ο «ιερός» Αυγουστίνος έχει γράψει είκοσι δύο (22) ολόκληρα βιβλία, με τα οποία «κατατροπώνει» τους επικούρειους χωρίς αντίλογο! Προγενέστερος αυτού ήταν ο χριστιανός καθεστωτικός συγγραφέας Λακτάντιος (Lucius Caelius Firmianus Lactantius, 240-320 μ.Χ.), ο οποίος έγραφε στο βιβλίο του De Orificio Dei («Το έργο του θεού») τα εξής:

«Παραξενεύομαι για την έλλειψη κατανόησης των μαθητών του Επικούρου, οι οποίοι απορρίπτουν τη θείκη δημιουργία της φύσης και ισχυρίζονται ότι η φύση προέκυψε χωρίς καμία έμπνευση και υπάρχει χωρίς καμία πρόνοια. Υποστηρίζουν, δηλαδή, ότι η αρχή του κόσμου στηρίζεται σε σταθερά, άτμητα σωματίδια (άτομα), από την τυχαία σύζευξη των οποίων δημιουργούνται όλα...»

Επειδή ξέρουμε σήμερα ότι ο κόσμος μας συγκροτείται από υποατομικά σωματίδια (τα άτομα που λέμε σήμερα κακώς ονομάστηκαν έτσι, γιατί δεν είναι άτμητα!), μπορούμε να συγκρίνουμε την ικανότητα αντίληψης αφενός των επικούρειων και αφετέρου των αντιπάλων τους.

Το γεγονός ότι αντιδίκουσε ο Λακτάντιος με τους Επικούρειους τον 4^ο αιώνα μ.Χ., πάνω από μισή χιλιετία από την εποχή που έζησε ο ίδιος ο Επικούρος, καταδεικνύει την απήχηση που εξακολουθούσαν να έχουν οι επικούρειες ιδέες και γι' αυτό έπρεπε να

καταπιεστούν, όπως άλλωστε συνέβη. Αυτό που ενδιαφέρει σήμερα είναι να γνωρίζουμε τις απόψεις του Επίκουρου και των μαθητών του, όχι βέβαια μέσω εκκλησιαστικών προπαγανδιστών, αλλά μέσα από τα έργα του μεγάλου φιλοσόφου και των μαθητών του.

Έγραφαν λοιπόν οι Επικούρειοι, αξιοποιώντας και εξελίσσοντας την ατομική θεωρία του Δημόκριτου, ότι:

«Η φύση αποτελείται από άφθαρτα άτομα και κενό. Το σύμπαν είναι αιώνιο και η συνολική ύλη διατηρείται, αλλάζει όμως διαρκώς μορφές, αφού ο αριθμός των ατόμων είναι άπειρος, όπως και οι δυνατοί συνδυασμοί τους στην αιωνιότητα. Αυτοί οι συνδυασμοί δημιουργούν ήλιους, σφαιρικούς κόσμους (πλανήτες) και ζωντανούς οργανισμούς.»

Κάθε αναγνώστης μπορεί να κρίνει σήμερα, ποιες απόψεις και κοσμοθεωρίες έχουν επιβεβαιωθεί και ποιες αποτελούν φανταστικές ιδεοληψίες...

Η αναβίωση της επικούρειας διδασκαλίας μετά τους σκοταδιστικούς αιώνες του Μεσαίωνα, έγινε από το Γάλλο φιλόσοφο Γκασεντί (Pierre Gassendi, 1592-1655), ο οποίος προσπαθώντας αρχικά να αντιμετωπίσει τις απόψεις του Καρτέσιου, ξεπέρασε τις αριστοτελικές απόψεις και στράφηκε στον εμπειρισμό. Την εποχή που ο Γκασεντί αλληλογραφούσε με τον «κατ' οίκον περιορισμένο» από την Ιερά Εξέταση Γαλιλαίο, ανακάλυψε τα έργα του Επίκουρου και του Λουκρήτιου και υιοθέτησε την ατομική θεωρία.

Έτσι ο Γκασεντί έγινε ένθερμος Επικούρειος, αφού οι θεωρίες της «Σχολής του Κήπου» έδιναν ερμηνείες στα φυσικά φαινόμενα - αυτό ακριβώς που επιδιώκει η επιστήμη. Ο Γκασεντί συνέγραψε μια βιογραφία του Επίκουρου, αποκαλύπτοντας έτσι και αναλύοντας στο αναγεννησιακό αναγνωστικό κοινό τη φιλοσοφία αυτού του μεγάλου αρχαίου Έλληνα διανοητή. Επίσης, αναγνώρισε την πειραματική απόδειξη της ύπαρξης κενού με τα πειράματα του Evangelista Torricelli (Τοριτσέλι, 1608-1647), κάτι που οι αριστοτελικοί απέρριπταν και ισχυρίζονταν ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει κενό στη φύση. Κατά τον Γκασεντί η μορφή των διαφόρων ατόμων προσδιόριζε και τις ιδιότητες των υλικών και των ιδιοτήτων των σωμάτων που αυτά «συγκροτούσαν».

Δεν αρκούσαν όμως οι επίμονες προσπάθειες

πρωτοπόρων ερευνητών της Αναγέννησης, για να επαναφέρουν τις επικούρειες απόψεις στο επιστημονικό οπλοστάσιο. Υπήρξε και ένα φυσικό φαινόμενο που ανέτρεψε τις ενέργειες των ιδεοληπτικών και ιδιοτελών απολογητών της «θείκης δημιουργίας» για αποσιώπηση των Επικούρειων και για εξαφάνιση της φυσιοκρατικής και φιλόσοφης φιλοσοφίας τους: Η έκρηξη του ηφαιστείου του Βεζούβιου το έτος 79 μ.Χ. είχε καλύψει, εκτός από την Πομπηία, και τη γειτονική μικρή πόλη Ηράκλεια (Herculaneum, σήμερα Ercolano), στην οποία λειτουργούσε μια φιλοσοφική σχολή. Η πόλη και η σχολή καταπλακώθηκαν από ηφαιστειακό υλικό πάχους 20 μέτρων και έκτοτε ξεχάστηκαν.

Όμως, τον 18^ο αιώνα αρχαιολογικές έρευνες έφεραν στο φως μια ρωμαϊκή βίλα, που ανήκε στον πεθερό του Ιούλιου Καίσαρα, Πείσωνα (Lucius Calpurnius Piso Caesoninus). Εντός αυτής της βίλας, που ήταν φιλοσοφική σχολή, ανακαλύφθηκε μια ολόκληρη βιβλιοθήκη γεμάτη με παπύρους. Τα παπυρικά ρολά με φιλοσοφικά κείμενα είχαν μεν απανθρακωθεί από την ηφαιστειακή λάβα που κάλυψε την πόλη, διατηρήθηκαν όμως σ' αυτή την κατάσταση θαμμένα.

Από την εποχή της ανακάλυψής τους έως και σήμερα έχουν γίνει και συνεχίζουν να γίνονται σημαντικές προσπάθειες ανάγνωσης των συγγραμμάτων. Στο διάστημα αυτό έχουν έρθει στο φως, για πρώτη φορά στην Ιστορία, εκατοντάδες αρχαία φιλοσοφικά κείμενα που είχαν εξαφανιστεί. Τα περισσότερα εξ αυτών ανήκουν στην επικούρεια φιλοσοφία και στον επικούρειο φιλόσοφο Φιλόδημο, που έζησε στο μέρος αυτό 160 χρόνια πριν από την έκρηξη του ηφαιστείου.

Αυτό δείχνει την ύπαρξη επικούρειας εστίας και την καλλιέργεια της επικούρειας φιλοσοφίας κατά την εποχή της καταστροφής στην περιοχή της Ηράκλειας. Το Ercolano αποτελεί οργανωμένο αρχαιολογικό χώρο που μπορεί να επισκεφτεί κάθε ενδιαφερόμενος!

Βιβλιογραφία

1. Χρήστου Παπιτζάκη: «Επικούρειων Δόξαι», Εκδόσεις «Βερέττα»
2. «Κήπος του Επίκουρου», περιοδικό τριμηνιαίας έκδοσης, Εκδόσεις «Βερέττα»

Αίτια και συνέπειες της ανισοκατανομής του εισοδήματος στη Ελλάδα: διαφθορά και ανείπωτος βαθμός φτώχειας των πολλών «ελλήνων αγιάννηδων»

Αίτια ανισοκατανομής του εισοδήματος

1 Η ανεργία είναι το βασικό αίτιο της ανισοκατανομής του εισοδήματος.

Όταν αυξάνεται η ανεργία, μειώνεται η ροή χρήματος, υπό μορφή μισθού και επιδομάτων από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, στις κατώτερες εισοδηματικές τάξεις. Αντίθετα, οι πλουσιότερες τάξεις αυξάνουν τον πλούτο τους με τις επιχειρήσεις τους ή με τις επενδύσεις του κεφαλαίου, το οποίο «γεννά πλούτο». Άρα η εισοδηματική απόσταση μεταξύ πλουσίων και φτωχών αυξάνει συνεχώς, σε μια οικονομία στη οποία τα δημοσιοοικονομικά μέτρα «παράγουν στρατιές ανέργων».

Βλέπε γραφήματα 1, 2, 3 και 3Α.

2 Η δημογραφική κατάσταση της Ελλάδας αυξάνει τη ανισοκατανομή του εισοδήματος γιατί ο πληθυσμός «ΓΗΡΑΣΚΕΙ» πιο γρήγορα, γεννιούνται λιγότερα παιδιά, και αυξάνονται οι συνταξιούχοι οι οποίοι, παραδοσιακά, εκτός μερικών εξαιρέσεων, ζούν με μια πεινχρή σύνταξη από 500 έως 800 Ευρώ το μήνα και πυκνώνουν τις ταξεις των κατωτέρων και πολυπληθέστερων εισοδηματικών τάξεων.

Βλέπε γράφημα 6 και 7.

3 Η αύξηση του αριθμού των μεταναστών (νόμιμοι ή μη) οι οποίοι εγκαθίστανται στην

Ελλάδα. Συμφωνα με στοιχεία των κέντρων υποδοχής μεταναστών, καθημερινά περνούν τον ποταμό Έβρο, 200 λαθρομετανάστες προερχόμενοι από την Τουρκία, και άλλοι 50 από άλλες οδούς (νησιά απέναντι από την Τουρκία, Κρήτη, Πελοπόννησο). Σε ένα χρόνο οι μετανάστες θα είναι 78.000 και σε 10 χρόνια 720.000. Αυτοί οι μετανάστες στην αρχή είναι άνεργοι και όταν αποκτήσουν δουλειά, τη στερούν από τους ντόπιους, οι οποίοι, με τη σειρά τους, μένουν άνεργοι, γιατί η οικονομία δεν παράγει νέες θέσεις εργασίας, ιδιαίτερα στους σημερινούς καιρούς.

4 Η αύξηση των μονογονεϊκών οικογενειών ιδιαίτερα εκείνων στις οποίες αρχηγός της

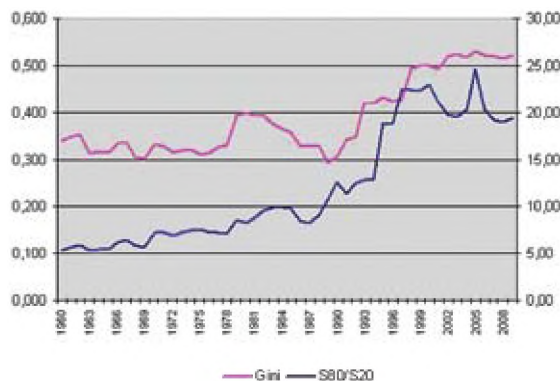
οικογένειας είναι γυναίκα με ανήλικο ή ανήλικα παιδιά. Η γυναίκα, αρχηγός μονογονεϊκής οικογένειας εργάζεται, συχνά κάτω από αντίξοες συνθήκες, για να συντηρήσει την οικογένειά της. Τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά με θήλυ μέλος απειλούνται από τη φτώχεια σε ποσοστό 28,3%, σύμφωνα με έρευνα της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ενώ τα νοικοκυριά με άρρεν μέλος σε ποσοστό 23,0% αντίστοιχα. Για τα παιδιά 0-17 ετών (παιδική φτώχεια) ο κίνδυνος ανέρχεται σε 23,7%.

*Ο κ. Χρήστος Φράγκος είναι καθηγητής στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ-Α.

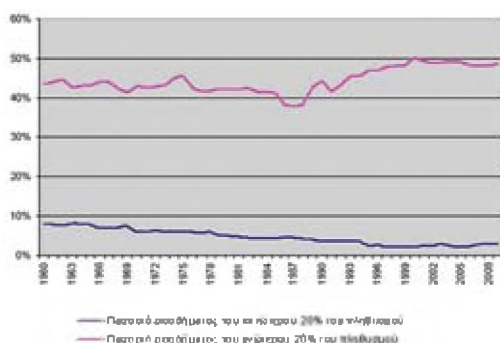
**Ο κ. Κωνστ. Χρ. Φράγκος είναι ιατρός, υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Λονδίνου.

**Ο κ. Δημήτριος Κιβώτος είναι τελειόφοιτος φοιτητής στο τμήμ. Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ-Α.

Γράφημα 1: Συντελεστής Gini και Δείκτης S80/S20 κατά την περίοδο 1960-2009

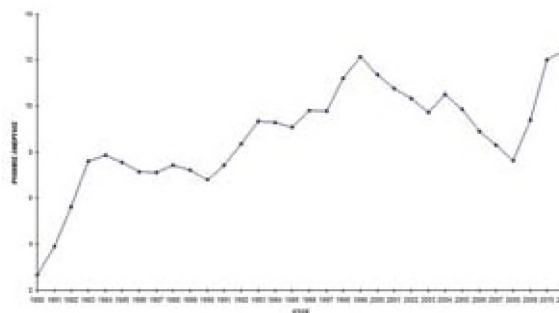
Γράφημα 2: Ποσοστά εισοδημάτων από το πλουσιότερο και φτωχότερο τμήμα του πληθυσμού κατά την περίοδο 1960-2009

Συχνά ο μισθός της γυναίκας αρχηγού μονογονεϊκής οικογένειας την κατατάσσει κάτω από το όριο της φτώχειας.

5 Η μείωση των καλλιεργουμένων γεωργικών εκτάσεων, η μείωση των τιμών μεγάλων εκτάσεων της ελληνικής γής και των αγροτικών προϊόντων και η προϊούσα «ερημοποίηση» λόγω των κλιματικών αλλαγών, συντελεί στην εξαθλίωση της αγροτικής τάξης και στην αύξηση της ανισοκατανομής του εισοδήματος στις περιφέρειες της Ελλάδας, ιδιαίτερα στην Ηπειρο και στην Ανατολική Μακεδονία, σύμφωνα με στοιχεία του συντελεστή ισοκατανομής GINI, που περιέχονται στην έρευνα του ΤΕΙ Αθήνας (με τη συνδρομή του τελειόφοιτου σπουδαστή **Δημήτηρ Κιβωτού** και περιέχονται στην πτυχιακή του εργασία με επιβλέποντα το γράφοντα). Οι τιμές του καπνού, του λαδιού, του σιταριού που πωλούνται στις

Γράφημα 3: για το ποσοστό της ανεργίας στη Ελλάδα

Γράφημα 3α: Με τα αριθμητικά δεδομένα για τα ποσοστά ανεργίας στη Ελλάδα

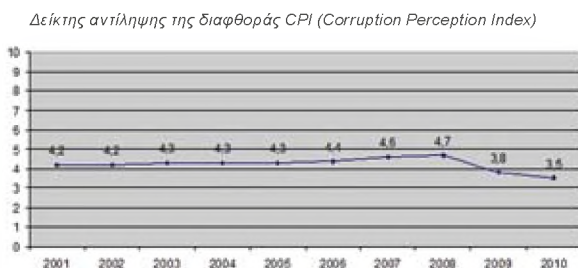
ΕΤΟΣ	ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	ΕΤΟΣ	ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
1980	2.663	1996	9.804
1981	3.916	1997	9.767
1982	5.594	1998	11.2
1983	7.603	1999	12.125
1984	7.877	2000	11.35
1985	7.555	2001	10.75
1986	7.14	2002	10.325
1987	7.122	2003	9.725
1988	7.423	2004	10.5
1989	7.217	2005	9.85
1990	6.795	2006	8.9
1991	7.425	2007	6.3
1992	8.358	2008	7.647
1993	9.339	2009	9.4
1994	9.299	2010	12
1995	9.071	2011	12.4

αλευροβιομηχανίες, είναι πολύ χαμηλές. Παλαιότερα η αγροτική τάξη, στήριζε την αστική τάξη. Σήμερα οι αγρότες αποθαρρύνονται να καλλιεργούν τα χωράφια τους διότι δεν τους δίνονται κίνητρα. Η φτώχεια, η αμάθεια και η έλλειψη κρατικής μέριμνας τους κάνουν να αισθάνονται πίκρα και αγανάκτηση, με συνέπεια πολλοί αγρότες να έρχονται στις μεγάλες πόλεις, αυξάνοντας το ρεύμα της εσωτερικής αστυφιλίας και πυκνώνοντας τις τάξεις των κατωτέρων εισοδηματικών τάξεων, των «μη εχόντων» και των εν δυνάμει μελών τις «κρίσιμης μάζας» των δυσανεσθημένων...

Διαφθορά στην Ελλάδα του μνημονίου και των χρόνων που προηγήθηκαν ως αίτιο και συνέπεια της ανισοκατανομής του εισοδήματος

Σύμφωνα με το δείκτη Επισήμανσης του βαθμού Διαφθοράς (Corruption Perception Index), ο οποίος

Γράφημα 4: Για το βαθμό διαφθοράς στην Ελλάδα

Γράφημα 5: Για το βαθμό διαφθοράς στην Ελλάδα

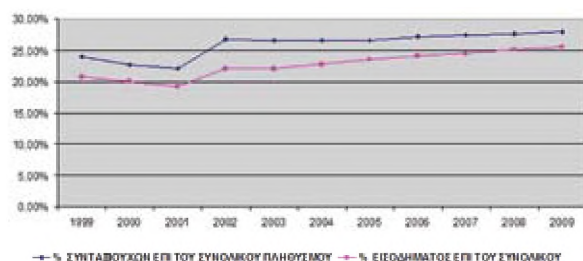
ΕΤΟΣ	Σύνολο χωρών	Θέση Ελλάδας	Δείκτης CPI Corruption Perception Index
2001	91	42	4.2
2002	102	44	4.2
2003	133	60	4.3
2004	146	49	4.3
2005	159	49	4.3
2006	183	54	4.4
2007	179	56	4.6
2008	180	57	4.7
2009	180	71	3.8
2010	178	78	3.6

Δείκτης CPI (Corruption Perception Index). Ο δείκτης CPI παίρνει τιμές από 0 (εξαιρετικά υψηλή διαφθορά), έως 10 (ελάχιστη διαφθορά)

Γράφημα 6: Για τον αριθμό των συνταξιούχων στην Ελλάδα

ΕΤΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΩΜΕΝΩΝ	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	% ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	% ΦΟΡΟΛΟΓΩΜΕΝΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ
1999	4.545.287	1.101.426	24,02%	20,00%
2000	4.761.468	1.080.319	22,74%	20,00%
2001	4.903.647	1.085.357	22,13%	19,30%
2002	4.963.079	1.325.439	26,71%	22,69%
2003	5.128.412	1.361.660	26,56%	22,09%
2004	5.214.088	1.382.916	26,52%	22,00%
2005	5.507.897	1.465.741	26,61%	23,51%
2006	5.388.354	1.489.552	27,46%	24,04%
2007	5.538.427	1.515.060	27,18%	24,50%
2008	5.538.885	1.648.531	27,66%	25,17%
2009	5.655.100	1.581.606	27,97%	25,54%

Γράφημα 7: Για το ποσοστό και το εισόδημα των συνταξιούχων στη Ελλάδα

συντάσσεται κάθε χρόνο από την οργάνωση «Διεθνής Διαφάνεια», η Ελλάδα σε σύνολο 178 χωρών σε βαθμό ελλειψης διαφάνειας, κατατάσσεται για το 2010 στην 78^η θέση, στην ίδια θέση με την Κολομβία και πάνω από την Τουρκία.

Ο παρακάτω πίνακας καθώς και το σχετικό γράφημα δείχνει την κατάταξη της χώρας μας σε επίπεδο διαφθοράς από το 2001 ως το 2010. Θα ήταν ενδιαφέρον να βρεθεί η ανισοκατανομή του βαθμού της διαφθοράς μεταξύ των διαφόρων στρωμάτων του Ελληνικού λαού, περιλαμβανομένων και εκείνων που τον κυβερνούν.

Βλέπε γραφήματα 4 και 5.

Συνέπεια ανισοκατανομής: η φτώχεια στη Ελλάδα του 2011

«Φτώχεια είναι η οικονομική κατάσταση, στην οποία ένα άτομο έχει εισόδημα κάτω από το 60% του διάμεσου εισοδήματος. Δηλαδή, αν το διάμεσο ετήσιο εισόδημα της χώρας είναι 10.000 ευρώ, το άτομο που έχει εισόδημα 6.000 € το χρόνο ανήκει στις τάξεις των φτωχών.»

Ο δείκτης φτώχειας στη Ελλάδα είναι ο αριθμός ατόμων που ζουν με λιγότερο από 6.000 Ευρώ ετησίως, διαιρεμένος δια του συνολικού πληθυσμού.

Πληθυσμός που απειλείται από τη φτώχεια στην Ελλάδα σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), σε πρόσφατη δειγματοληπτική έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών στην Ελλάδα (European Union - Statistics on Income and Living Conditions 2009), ανακοίνωσε τα εξής συγκλονιστικά στοιχεία:

- Νοικοκυριά με εξαρτώμενα παιδιά και χωρίς εργαζόμενα μέλη (43,3%)
- Γυναίκες άνεργες (40,1%)
- Μονογονεϊκά νοικοκυριά με, τουλάχιστον, ένα εξαρτώμενο παιδί (32,1%)
- Νοικοκυριά με έναν ενήλικα ηλικίας 65 ετών και άνω (30,6%)
- Νοικοκυριά με δύο ενήλικες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά (28,6%)

- Νοικοκυριά χωρίς εξαρτώμενα παιδιά και χωρίς εργαζόμενα μέλη (28,2%)
- Μονοπρόσωπο νοικοκυριό με μέλος θήλυ (28,3%)
- Παιδιά ηλικίας 0-17 ετών (23,7%)
- Νέοι και νέες ηλικίας 16 έως 24 ετών (23,0%)

Στην έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ δε συμπεριελήφθησαν ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού όπως άστεγοι, διαβιούντες σε Ιδρύματα, τσιγγάνοι, παράνομοι οικονομικοί μετανάστες κ.τ.λ. Όταν συμπεριληφθούν τα στοιχεία αυτά, οι παραπάνω δείκτες γίνονται πιο δυσοίωνοι και γίνεται φανερό ότι η Ελλάδα, με αργά και βέβαια βήματα, οδεύει προς την πλήρη διάσπαση του κοινωνικού ιστού της και την κοινωνική έκρηξη, η οποία σαν βιβλικό τσουνάμι θα συμπαρασύρει τα πάντα στο πέρασμά της.

Η Ελλάδα εμφανίζει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό φτώχειας στην ΕΕ των «27» μετά τη Λετονία, σύμφωνα με το ετήσιο πόρισμα του Παρατηρητηρίου Φτώχειας, Ανισότητας και Κοινωνικού Αποκλεισμού και το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ.

Ένας στους πέντε κατοίκους στη χώρα μας, δηλ. το 20,1% βρίσκεται κάτω από το όριο φτώχειας, ενώ το ποσοστό της μακροχρόνιας φτώχειας ανέρχεται στο 14%, το οποίο είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στην ΕΕ των «17».

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ετήσιας Έκθεσης Οικονομικών και Κοινωνικών Δεικτών 2009, για τα ελληνικά νοικοκυριά, της Εταιρείας VPRC, το «περιβάλλον της φτώχειας» στην Ελλάδα αποτελούν τα εξής στατιστικά στοιχεία:

- 39% των Ελλήνων, ήτοι 3.445.660 άτομα, δεν είχαν κατά το 2009 την οικονομική δυνατότητα τουλάχιστον μιας εβδομάδα διακοπών το χρόνο.
- 20% των Ελλήνων, ήτοι 1.767.005 άτομα, δε διέθεταν κατά το τελευταίο έτος την οικονομική δυνατότητα να τρώνε κάθε δεύτερη μέρα κρέας, κοτόπουλο, ψάρι, ή λαχανικά (ίσης αξίας για χορτοφάγους).
- 40% των Ελλήνων, ήτοι 3.534.010 άτομα, δε διέθεταν κατά το 2009 την οικονομική δυνατότητα να αντιμετωπίσουν έκτακτες αλλά αναγκαίες δαπάνες, όπως αυτές της υγείας.
- 13% των Ελλήνων, ήτοι 1.148.553 άτομα, δε

διέθεταν κατά το 2009 την οικονομική δυνατότητα να έχουν ικανοποιητική θέρμανση στο νοικοκυριό τους.

Οι περισσότερο «φτωχές» κοινωνικο-επαγγελματικές ομάδες της ελληνικής κοινωνίας είναι οι αγρότες (γεωργοί - κτηνοτρόφοι - ψαράδες), όπου το ποσοστό των «φτωχών» φτάνει το 22.9% της κατηγορίας, οι συνταξιούχοι του ιδιωτικού τομέα με ποσοστό 28.5%, οι άνεργοι που προέρχονται από απώλεια εργασίας με ποσοστό 38.7%, ενώ ευδιάκριτη γίνεται η οικονομική πίεση στους αυτοαπασχολούμενους μικρούς επαγγελματίες και βιοτέχνες με ποσοστό 14.6%.

Το «περιβάλλον της φτώχειας» στην ελληνική κοινωνία, καταγράφεται για το 2009 σε 17% του ενήλικου πληθυσμού, ήτοι κατά προσέγγιση 1.501.954 άτομα. Διευκρινίζεται ότι το ποσοστό αυτό δεν περιλαμβάνει τον αλλοδαπό πληθυσμό που κατοικεί και εργάζεται στη χώρα.

Το παραπάνω άρθρο δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες «Ελευθεροτυπία» και «Έθνος» και η εκπομπή της NET «Πρωινή Ενημέρωση» με τον Κ. Αρβανίτη αναφέρθηκε στο συγκεκριμένο άρθρο.

Βιβλιογραφία

1. Frangos, C.C. (with Spithourakis, P) (2003a). *Estimation of Variance of Gini Coefficient for Income Distribution*. Management of Organizations, 27, p. 47-57. cited in Central European index
2. Frangos, C.C. (with Filios, S.) (2004a). *On the Trend of Gini Coefficient in the Greek Economic Environment during the years 1962 to 2002*. Archives of Economic History, 2004, p. 87-102. cited in JEL SCIENTIFIC DATABASE
3. Frangos, C.C. (2006). *Variance Estimation and Prediction of Gini Coefficient for Income Distribution, Using Asymptotic Expansions and Resampling Methods*. Archives of Economic History, 2006, Vol 1, p. 87-102. cited in JEL SCIENTIFIC DATABASE

του Μ. Μελετζή*

Σύγχρονη τέχνη και φεμινισμός Sanja Ivekovic

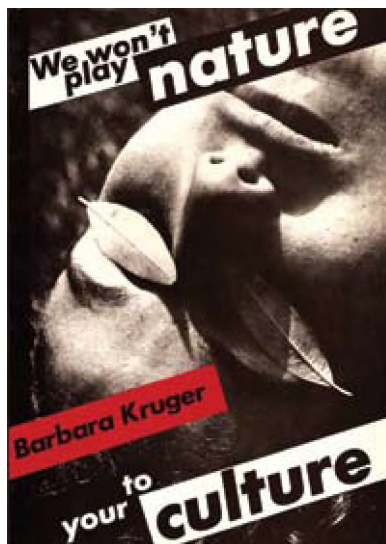
Αναζητώντας προ ημερών στο διαδίκτυο τις δραστηριότητες, που προγραμματίσει για το 2011 το περίφημο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης (MoMA - www.moma.org), στάθηκα στην έκθεση «Sweet Violence» με έργα της 61χρονης **Sanja Ivekovic**, που θα ξεκινήσει στα τέλη του 2011 (18/12) και θα συνεχιστεί μέχρι την άνοιξη του 2012 (26/3) στον 3^ο όροφο του Μουσείου. Η έκθεση θα καλύψει τέσσερις δεκαετίες του καλλιτεχνικού της έργου. Ανάμεσά τους βέβαια θα εκτίθενται και τα προσφάτως αποκτηθέντα από το MoMa τέσσερα έργα της από την περίφημη σειρά με τον τίτλο ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ (1975 - 76).

Με αφορμή την παραπάνω έκθεση, θυμήθηκα συζητήσεις που είχα στο φιλόξενο ατελιέ του φίλου αντιπρύτανη της Σχολής Καλών Τεχνών στο Novisad της Σερβίας, **Bosko Sevo**, με εκλεκτή πάντα παρέα καθηγητών και καλλιτεχνών (που είχαν παραμείνει στη διαμελισμένη πρώην κραταιά Γιουγκοσλαβία και σημερινή πλέον μικρή Σερβία), όπου σε συζήτηση για το σύγχρονο καλλιτεχνικό, φεμινιστικό κίνημα στη Σερβία, αναφέρθηκαν στο έργο της Sanja με κολακευτικά λόγια: γι' αυτό και αναζήτησα περισσότερες πληροφορίες για το έργο και τη ζωή της. Η Sanja

Ivekovic σπούδασε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Ζάγκρεμπ. Θεωρείται σημαντική πρωτοπόρος ακτιβίστρια και φεμινίστρια καλλιτέχνης και με το έργο της, το οποίο περιλαμβάνει **φωτογραφία, κολάζ, φωτομοντάζ, video εγκαταστάσεις και δράσεις**, δημιούργησε στην τότε ενωμένη Γιουγκοσλαβία την περίφημη **NEW ART PRACTICE (γνωστή και ως ΚΡΟΑΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ)**, όπου καλλιτέχνες δημιουργούσαν κόντρα στις καθιερωμένες μορφές της επίσημης τέχνης έργα διαπολιτισμικής απήχησης με στόχο την εννοιολογική τέχνη. Σημείο αφετηρίας της καλλιτεχνικής της δημιουργίας παραμένει το δικό της πρόσωπο, η δική της ζωή. Θέτει αυτό το θέμα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο: την κατάσταση των γυναικών στο χρόνο και στην κοινωνία μας.

Η Sanja ήταν η πρώτη δημιουργός που υιοθέτησε μια φεμινιστική οπτική στην καλλιτεχνική δουλειά της, επενδύοντας στην πολιτική της εικόνας και του σώματος και αναλύοντας την κατασκευή ταυτότητας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που απασχολούν τις στρατηγικές της πολιτικής δέσμευσης, την αλληλεγγύη και τον ακτιβισμό. Η πολιτική αλλαγή του 1989 (με την κατάρρευση των σοσιαλιστικών καθεστώτων

*Ο κ. Μενέλαος Μελετζής είναι επίκουρος καθηγητής του τμήματος Γραφιστικής του ΤΕΙ-Α

Barbara Kruger

Sanja Ivekovic

Cindy Sherman

και τις συνέπειες που προέκυψαν από το θρίαμβο του καπιταλισμού και της οικονομίας της αγοράς) ελάχιστα άλλαξαν τις συνθήκες διαβίωσης, ιδιαίτερα των γυναικών. Η Ivekovic επίμονα εξερευνά τα σύνορα μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων στιγμών, και υπονοεί διακριτικά τη συλλογική ευθύνη που μοιραζόμαστε για τα πράγματα που συμβαίνουν γύρω μας. Με τον τρόπο αυτό, χωρίς καμία ιδιαίτερη ηθική προτροπή, η τέχνη της μας επιτρέπει να δούμε πιο καθαρά την αλληλεξάρτηση των πραγμάτων και την επεκτασιμότητα των ενεργειών μας, μετατρέποντάς τες από μικρές χειρονομίες σε μεγάλες αφηγήσεις.

Αλλά ας κάνουμε μια πρώτη προσέγγιση στο θέμα «Σύγχρονη Τέχνη και Φεμινισμός», με αφορμή την έκθεση στο MoMA έργων της Ivekovic. Τα έργα της πρώτης φεμινιστικής γενιάς στόχευσαν στο να ξαναγραφεί η ιστορία της τέχνης, με τρόπο τέτοιο, που, πρώτο, να αναγνωρίζεται ο ρόλος και η συμβολή των γυναικών στην τέχνη, δεύτερο να αναγνωριστεί και στηριχθεί το εικαστικό και θεωρητικό έργο γυναικών δημιουργών (όσο επαναστατικό, πρωτότυπο ή διαφορετικό και αν ήταν) και τρίτο (και σημαντικότερο για πολλούς) αυτό το έργο να συμβάλλει ουσιαστικά στην ανατροπή πατριαρχικών δομών αναπαράστασης, μέσα από τη σύνδεση της τέχνης με την ευρύτερη

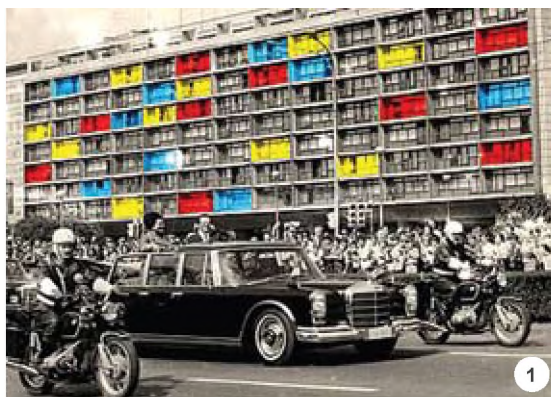
οπτική κουλτούρα.

Το κυρίαρχο ζήτημα που ετίθετο ήταν η σύνδεση της γυναίκας και του τρόπου αναπαράστασής της στην τέχνη και στην εικόνα που διαμόρφωναν και πρόβαλαν τα Μ.Μ.Ε. Οι απαντήσεις, οι προτάσεις και οι ερμηνείες που δόθηκαν, είχαν ξεχωριστό ενδιαφέρον, ήταν πολυποικίλες και διαφορετικές μεταξύ τους, μιας και το έργο των εικαστικών όπως η **Barbara Kruger**, η **Cindy Sherman**, η **Kiki Smith**, η **Mary Kelly**, η **Sanja Ivekovic**, και οι Ελληνίδες **Μαρία Κλωνάρη** και **Κατερίνα Θωμαδάκη**, αλλά και άλλοι, τόσο από τις ΗΠΑ, όσο και από χώρες της Ευρώπης, διέφερε τόσο στη μορφή, όσο και στο περιεχόμενο, αλλά και στον τρόπο έκφρασης, απόδοσης και ερμηνείας του. Το επίκεντρο στο έργο όλων ήταν το γυναικείο σώμα, το οποίο παρουσιάστηκε σε διαφορετικές εκδοχές, με στόχο να θεωρηθεί θέμα, που θα πρέπει να αναλυθεί και όχι μια απλή εικόνα που θα καταναλωθεί από τους θεατές. Διαφορετικές προτάσεις και διαφορετικές ερμηνείες είχαν ως αποτέλεσμα να υπάρξουν, αντίστοιχα, και μεγάλες ιδεολογικές διαφορές και τοποθετήσεις μέσα στο ίδιο το γυναικείο κίνημα.

Η δεκαετία του 90 ήταν η δεκαετία όπου ο φεμινισμός καταλήγει να γίνει μια καθαρά ακαδημαϊκή υπόθεση. Τα μουσεία και οι συλλογές δέχονται έργα, όπου τα γυναικεία σώματα γίνονται ένα εύκολα κατανα-

λώσιμο θέαμα για το κοινό. Ταυτόχρονα, το AIDS και το δράμα, που βιώνει η gay κοινότητα, οδηγούν σε άλλους δρόμους τις συζητήσεις για τη σεξουαλικότητα στην τέχνη. Η παγκοσμιοποίηση αλλάζει τα δεδομένα, αναδεικνύοντας νέες σκέψεις και απόψεις για το φεμινισμό και την εικαστική παρέμβαση. Το έργο καλλιτεχνών, όπως αυτών της ομάδας **Mujeres Publicas** από την Αργεντινή, θέτει τους όρους για μια συνολική θεώρηση του γυναικείου ζητήματος. Το θέμα γυναίκα, ως σημείο αναπαράστασης, παύει να είναι το επίκεντρο του ενδιαφέροντος και σημείο ενδιαφέροντος καθίσταται πλέον η δυναμική συλλογικότητα των γυναικών.

Το έργο της Sanja Ivekovic, που εκτέθηκε στην Ουτρέχτη της Ολλανδίας τον Απρίλιο του 2009 στο Van Abbemuseum, με τίτλο «Σπίτι Γυναικών», έρχεται να επιβεβαιώσει την τάση αλλαγής του στόχου, όπου από το ατομικό μεταβαίνουμε πλέον στο συλλογικό: οι γυναίκες αποτελούν το κυρίως θέμα για μελέτη και προβληματισμό, για τη συμμετοχή και το ρόλο τους στη διαμόρφωση της σύγχρονης εικαστικής δημιουργίας.

1, 2: Sanja Ivekovic
3, 7: Barbara Kruger
4: Cindy Sherman
5, 6: Kiki Smith
8: Mary Kelly

Προοπτικές επιχειρηματικής δράσης μεταναστών δεύτερης γενιάς, που φοιτούν σε ελληνικά Πανεπιστήμια

Το κείμενο αυτό συμπυκνώνει τα σημαντικότερα αποσπάσματα έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Τμήμα Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων του ΤΕΙ Αθήνας, στα πλαίσια συμμετοχής του κ. **Ηλία Μπίλλα** στον 15^ο Φοιτητικό Διαγωνισμό Επιχειρηματικότητας, με θέμα «**Νέοι και Επιχειρηματικότητα: Προκλήσεις, εμπόδια και προοπτικές**», που διοργανώθηκε από την «Οικονομική Επιθεώρηση». Ο κ. Μπίλλας αποφοίτησε από το ΤΙΟ το 2009 και σήμερα βρίσκεται στο δεύτερο έτος του μεταπτυχιακού προγράμματος Ιατρικής Φυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών εκπονώντας τη μεταπτυχιακή του εργασία στο University College London.

Η μετανάστευση αποτελεί μια παγκόσμια αλλαγή και έχει φέρει και την Ελλάδα, κατά την τελευταία κυρίως δεκαετία, αντιμέτωπη με νέες καταστάσεις και προβληματισμούς. Σήμερα σημαντικό ποσοστό των φοιτητών των ελληνικών ΑΕΙ και ΤΕΙ είναι μετανάστες δεύτερης γενιάς, και το ποσοστό αυτό φαίνεται να αυξάνει συνεχώς δημιουργώντας μια νέα πραγματικότητα για το ελληνικό πανεπιστήμιο. Ωστόσο, με βάση και τα δεδομένα που συγκεντρώσαμε, δε φαίνεται να υπάρχει μέχρι σήμερα συγκεκριμένη πολιτική προσέγγισης και διαχείρισης των φοιτητών

μεταναστών τόσο σε κεντρικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο φορέων.

Στην έρευνα αυτή συμμετείχαν 26 μετανάστες φοιτητές, του ΤΙΟ - ΤΕΙ-Α, οι οποίοι κατάγονται από την Αλβανία και συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο. Οι φοιτητές είχαν ηλικία 19-25 ετών και στο σύνολό τους βρίσκονται στη χώρα μας για περισσότερο από δέκα χρόνια. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι περισσότεροι δήλωσαν ότι αισθάνονται αφομοιωμένοι στην Ελλάδα (65%) και διαθέτουν ελάχιστες σχέσεις με τη χώρα καταγωγής τους. Οι φοιτητές, όταν ερωτήθηκαν για το αν γνωρίζουν την κατάσταση στη χώρα καταγωγής τους, απάντησαν σε ποσοστό 62% πως γνωρίζουν την κατάσταση που επικρατεί στην Αλβανία, αναφορικά με τον τομέα της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας.

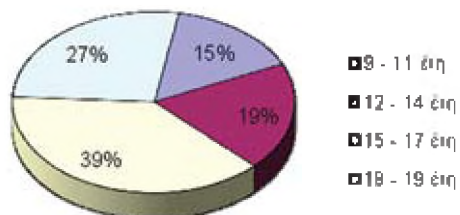
Όπως προκύπτει, το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών δεν είναι διατεθειμένο να επιστρέψει στην πατρίδα του. Σκοπεύει (81%) να εργαστεί στην Ελλάδα και πιστεύει ότι αντιμετωπίζεται επί ίσοις όροις με τους γηγενείς συναδέλφους του (65%). Βλέπει θετικά (60%) μία συνεργασία με επιχείρηση που θα δραστηριοποιηθεί και στις δύο χώρες, και πιστεύει (80%) πως κάτι τέτοιο θα μπορούσε να του προσκομίσει σημαντικά

*Ο κ. Γ. Λούντος είναι καθηγητής του τμήματος Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων (ΤΙΟ) του ΤΕΙ-Α

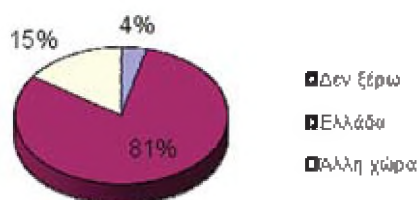
**Ο κ. Η. Μπίλλας είναι απόφοιτος του τμήματος ΤΙΟ του ΤΕΙ-Α

***Η κ. Μ. Μέλλου είναι απόφοιτος του τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, ΕΚΠΑ

Ετη διαμονής στην Ελλάδα

Που σκέφτονται να εργασθούν αφού τελειώσουν τις σπουδές τους

οφέλη. Ωστόσο, ένα ποσοστό 60% βρίσκει κάτι τέτοιο πολύ δύσκολο, λόγω μη καλής γνώσης της μητρικής του γλώσσας.

Όσον αφορά στα προσωπικά τους επιχειρηματικά σχέδια οι φοιτητές δηλώνουν πως σκέπτονται να ιδρύσουν εταιρία, που θα δραστηριοποιείται στον τομέα της βιοϊατρικής τεχνολογίας στην Ελλάδα (42%) και στη χώρα καταγωγής τους (35%).

Διαπιστώθηκε ότι ποσοστό 58% μεταναστών φοιτητών είχαν το ΤΙΟ ως την πρώτη τους επιλογή. Όσον αφορά στο μέλλον τους επιθυμούν να εργαστούν στο αντικείμενό τους και θα ήθελαν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους με κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, έτσι ώστε να εξελιχθούν σε κατάλληλα καταρτισμένους επιστήμονες. Παρ' όλα αυτά, ένα ποσοστό 19%, δηλώνει ότι σε περίπτωση μη ευρέσεως εργασίας στο αντικείμενο αυτό, είναι πρόθυμο να εργαστεί και σε άλλο τομέα.

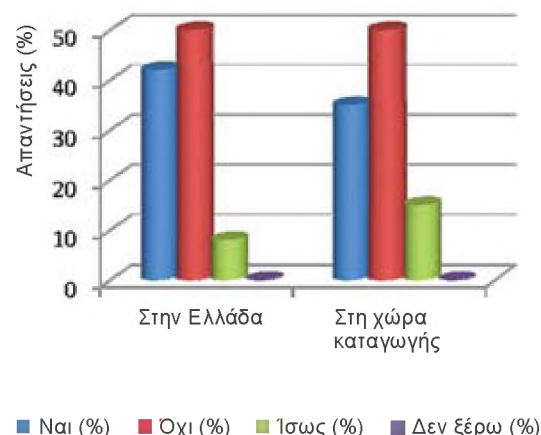
Τα συμπεράσματα της παραπάνω έρευνας δείχνουν πως οι φοιτητές - μετανάστες έχουν σε μεγάλο βαθμό αφομοιωθεί στην ελληνική κοινωνία. Ωστόσο, εξακολουθούν να έχουν ενδιαφέρον για τη χώρα προέλευσής τους. Ο τομέας της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας, είναι σε βρεφικό στάδιο στη γείτονα χώρα. Αρκετές ελληνικές

επιχειρήσεις επεκτείνονται στο εξωτερικό, αρχίζοντας από τα Βαλκάνια. Θα ήταν λοιπόν, εξαιρετικά ενδιαφέρον, εάν οι βιοϊατρικές επιχειρήσεις αξιοποιήσουν τους φοιτητές που αμφιταλαντεύονται ανάμεσα στις δύο χώρες. Η χρονική συγκυρία για ένα τέτοιο «άνοιγμα» είναι κατάλληλη, καθώς δημιουργείται μία κρίσιμη μάζα μεταναστών φοιτητών, οι οποίοι ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά και στη χώρα καταγωγής τους.

Η παρούσα μελέτη, είναι πρωτότυπη και, παρόλο που εστιάζεται στο πεδίο της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας, παρέχει πολύ ενδιαφέροντα αποτελέσματα, τα οποία μπορούν να δώσουν λαβή για καταγραφή και αποτίμηση της πραγματικότητας σε εθνικό επίπεδο. Προτείνεται να πραγματοποιηθεί μία συντονισμένη μελέτη, η οποία θα μπορούσε να ξεκινήσει από το ΤΕΙ Αθήνας και να επεκταθεί σε εθνικό επίπεδο. Τα συμπεράσματα, τα οποία θα προκύψουν σε διαφορετικά γνωστικά πεδία, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν, ώστε να εντοπιστούν εκείνοι οι επιχειρηματικοί τομείς, που παρουσιάζουν υψηλό ενδιαφέρον, προοπτικές και ανταγωνιστικότητα.

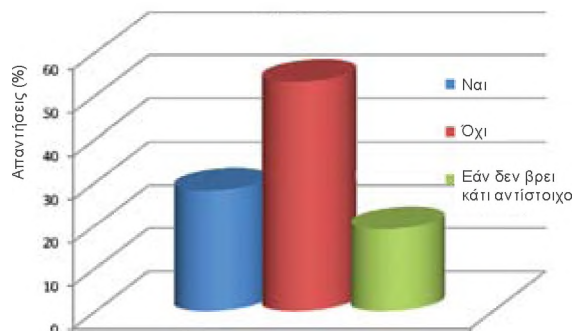
Είναι σημαντικό να λάβουμε υπόψη πως τα επόμενα χρόνια ο αριθμός των μεταναστών - φοιτητών θα συνεχίσει να αυξάνεται. Μάλιστα, αναμένεται η σύστασή τους να γίνει πολυεθνική και πολυπολιτισμική, σε αντίθεση με τη μέχρι σήμερα διαμορφωμένη πραγματικότητα, όπου το σύνολο σχεδόν

Επιχειρηματικές προτιμήσεις σχετικά με την χώρα καταγωγής τους και την χώρα διαμονής τους.

των μεταναστών - φοιτητών, προέρχεται από μία μόνο χώρα, ή οποία μάλιστα συνορεύει με την Ελλάδα και παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με αυτήν. Η ενσωμάτωση των μεταναστών φοιτητών, η κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων τους και η αξιοποίηση της αυξημένης δυναμικής, που συνήθως παρουσιάζουν, μπορούν να έχουν θετική επίδραση και να δημιουργήσουν πολλαπλά οφέλη για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, όπως έχει ήδη συμβεί και σε άλλες χώρες. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ αποτελούν όχι μόνο κοιτίδες γνώσης, αλλά και χώρο διακίνησης ιδεών και παραγωγής πολιτισμού, που μπορεί να διαχυθεί στην κοινωνία και να τη διαμορφώσει.

Σκέπτεστε να εργαστείτε σε άλλο τομέα πέρα της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας

του Μ. Μπρατάκου*

2011: Διεθνές Έτος Χημείας (συνέχεια)

Χημεία - η ζωή μας, το μέλλον μας

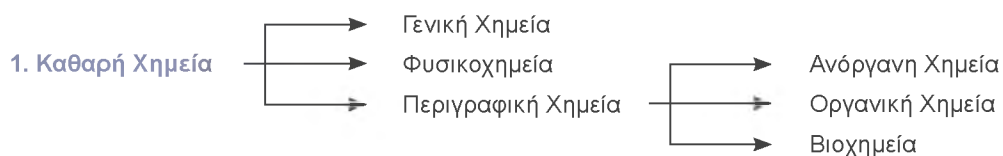
Στο προηγούμενο τεύχος αναφερθήκαμε στο εορταστικό πλαίσιο και στους στόχους του Διεθνούς Έτους Χημείας 2011, το οποίο συμπύπτει χρονικά με τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την απονομή του βραβείου Nobel Χημείας στη Maria Sklodowska Curie καθώς και από την ίδρυση της Διεθνούς Ένωσης Χημικών Κοινοτήτων (IACS).

Η Μ. S. Curie είναι σε όλους μας γνωστή λόγω της τεράστιας προσφοράς της στην πρόοδο της επιστήμης, η δε IACS αποτέλεσε την πρώτη απόπειρα διεθνούς επιστημονικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των χημικών καθώς και τον πρόδρομο της IUPAC. Η χημεία είναι μια κεντρική και δημιουργική επιστήμη που συνδέεται με τη ζωή του ανθρώπου και έχει

*Ο κ. Μ. Μπρατάκος είναι καθηγητής και Αντιπρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας

επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα τη διαμόρφωση του σημερινού επιπέδου ποιότητας ζωής του. Ορίζεται ως ο κλάδος της επιστήμης, που ασχολείται με τη μελέτη της ύλης, τις ιδιοτητές της και τις αλλαγές, που υφίσταται στη σύνθεσή της. Επίσης ασχολείται με τον τομέα της ενέργειας κατά τη διάρκεια διάφορων διεργασιών.

Η χημεία υποδιαιρείται σε διάφορους κλάδους ανάλογα με τους εξειδικευμένους τομείς που μελετά:

2. Εφαρμοσμένη Χημεία,

η οποία συνδέεται άμεσα με τη ζωή του ανθρώπου και έχει σημαντική προσφορά στις επιστήμες της ζωής με πλήθος τεχνολογικών επιτευγμάτων που μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως ακολούθως:

2.1. Βιομηχανική χημεία,

η οποία μελετά τη βιομηχανική παρασκευή προϊόντων αναγκαίων για τον άνθρωπο.

Σημαντικά παραδείγματα είναι η παρασκευή:

- Συνθετικών ινών όπως ρεγιόν, νάυλον, dacron, orlon, κ.λπ.
- Πλαστικά όπως βακελίτης, τεφλόν, πολυαιθυλένιο κ.λπ.
- Χρώματα, βερνίκια, σμάλτα, βαφές κ.λπ.
- Τσιμέντο, γυαλί και κεραμικά καθώς και εξόρυξη μετάλλων όπως άργυρος, μαγνήσιο, χρυσός, σίδηρος κ.λπ.

2.2. Γεωργική χημεία,

η οποία μελετά εδάφη και λιπάσματα και έχει συμβάλει σημαντικά στην προστασία των καλλιεργειών και στην εξασφάλιση σιτηρών και τροφίμων.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:

- Τα χημικά λιπάσματα για την καλύτερη παραγωγή των καλλιεργειών (όπως ουρία, θειϊκό αμμώνιο, νιτρικό ασβέστιο κ.λπ.).
- Τα εντομοκτόνα για την προστασία των καλλιεργειών από τα έντομα και την ασφαλή αποθήκευση των

σιτηρών (όπως DDT, BHC, χλωριωμένοι υδρογονάνθρακες aldrin, μαλαθείο, dieldrin, furodan κ.λπ.).

- Τα συντηρητικά για την καλύτερη συντήρηση των τροφίμων (όπως το βενζοϊκό νάτριο, το μεταθειώδες νάτριο, και το σαλικυλικό οξύ).

2.3. Φαρμακευτική χημεία,

η οποία ασχολείται με την παρασκευή φαρμάκων. Η εξάλειψη ορισμένων ασθενειών και η βελτίωση της υγείας του ανθρώπου αποτελούν σημαντική συνεισφορά των ανακαλύψεων της χημείας σε ορούς, εμβόλια, αντιβιοτικά, αναισθητικά, αντισηπτικά, απολυμαντικά και μικροβιοκτόνα.

Μία από τις βασικές επιδιώξεις της Χημείας είναι να διασφαλίζει την άνεση, την ευκολία, την ευκολία και την ευχαρίστηση του ανθρώπου. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η δημιουργία καλύτερων υφασμάτων, σαπουνιών, σαμπουάν, καλλυντικών, βαφών, λαδιών, αρωματικών αποσταγμάτων, χαρτιών κ.ά. Επίσης, ο κλιματισμός, η ψύξη και οι άλλες οικιακές συσκευές δίνουν στον άνθρωπο τη δυνατότητα να ζει σε δροσερό περιβάλλον και τα τρόφιμά του να διατηρούνται φρέσκα σχεδόν όλες τις εποχές. Στις συσκευές αυτές χρησιμοποιούνται χημικές ουσίες, όπως η υγρή αμμωνία, το υγρό διοξείδιο του θείου, χλωρο-φθορο-υδρογονάνθρακας, CFC κ.λπ., ενώ κατά τη λειτουργία όλων των ηλεκτρονικών συσκευών, που βασίζονται στην τεχνολογία

τυπωμένων κυκλωμάτων (PCB'S), γίνεται χρήση εξειδικευμένων επιστρώσεων χημικών.

Οι χημικοί έχουν δημιουργήσει νέα υλικά με εξαιρετικές ιδιότητες, που χρησιμοποιούνται σε προϊόντα πρωτοποριακής τεχνολογίας, τα οποία αποσκοπούν στην ευχαρίστηση του ανθρώπου. Από τέτοια υλικά κατασκευάζονται όργανα γυμναστικής και αθλητισμού (μπάλες, ρακέτες, σκι, ιστιοσανίδες κ.ά.), προϊόντα που προορίζονται για φωτογράφιση, κινηματογράφο, ζωγραφική και μουσική (CD, DVD, μικροκυκλώματα). Ακόμα και το νερό που πίνουμε θα ήταν επιβλαβές για την υγεία μας χωρίς χημική κατεργασία, ενώ η ζάχαρη θα επιβάρυνε την υγεία ανθρώπων με σακχαρώδη διαβήτη, αν οι χημικοί δεν είχαν ανακαλύψει την ασπαρτάμη, τη σακχαρίνη, τη σορβιτόλη και τόσες άλλες ουσίες που μπορούν να υποκαταστήσουν τη ζάχαρη.

Επειδή όμως κάθε νόμισμα έχει δύο όψεις κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε και στις δυσμενείς συνέπειες της δημιουργίας και της χρήσης χημικών ουσιών. Συγκεκριμένα, η βιομηχανική παραγωγή αγαθών, οι διεργασίες που χρησιμοποιήθηκαν, η χρήση των αγαθών και η διάθεση ορισμένων χημικών ουσιών έχουν ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση της υγείας των ανθρώπων και του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το γνωστό DDT, το οποίο έσωσε 500.000.0000 ζωές, είχε ως αποτέλεσμα να διοχετευθούν εκατομμύρια τόνοι επιβλαβών ουσιών με δυσμενείς επιδράσεις

στο περιβάλλον και στον άνθρωπο. Για το λόγο αυτό σε κάθε περίπτωση εφαρμογής και χρήσης χημικών ουσιών για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής, η επιστημονική κοινότητα προειδοποιεί την κοινωνία για τις άμεσες και τις μελλοντικές επιπτώσεις τους, αλλά συνήθως δεν εισακούεται. Συνεπώς ο άνθρωπος θα πρέπει να χρησιμοποιεί τα επιτεύγματα της χημείας, αφού πρώτα αξιολογήσει τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους που εμπεριέχουν για τον ίδιο και το περιβάλλον.

Πρόσφατα έκανε την εμφάνισή της η Πράσινη Χημεία (Green Chemistry), η οποία συνιστά μια νέα προσέγγιση της χημείας, βασική αρχή της οποίας είναι η αποφυγή δημιουργίας επικίνδυνων χημικών ουσιών, η διατήρηση της ποιότητας ζωής, που έχει πετύχει η κοινωνία μέσω της χημείας, αλλά και η περαιτέρω προώθηση των τεχνολογικών επιτευγμάτων κατά τρόπο βιώσιμο. Με το κεφάλαιο αυτό θα ασχοληθούμε στο επόμενο τεύχος των Τεχνολογικών Χρονικών.

Βιβλιογραφία

1. www.chemistry2011.org
2. <http://www.iupac.org/web/ins>
3. <http://www.rsc.org/chemistryworld/issues/2009>
4. <http://www.tutorvista.com/content/chemistry>
5. Αναστάσιος Βάρβογλης (2006). Χημεία και Καθημερινή Ζωή - Μια συναρπαστική γνωριμία με το θαυμαστό κόσμο της χημείας.
6. Κωνσταντίνος Πούλος (2004). Πράσινη και βιώσιμη Χημεία. Περιβάλλον 21 (Τεύχος 1).

Οδυσσέας Ελύτης 100 χρόνια από τη γέννησή του

Οδυσσέας Ελύτης

Ένας Έλληνας της οικουμένης

Όταν εκείνο το βράδυ του Δεκεμβρίου του 1979 ο **Οδυσσέας Ελύτης** δεχόταν την ύψιστη τιμή που η ανθρωπότητα απένεμε στα εκλεκτά της μέλη, το βραβείο Nobel της λογοτεχνίας, στο πρόσωπό του δεν επιμάτο μόνο η παγκόσμια εμβέλεια ποίησή του αλλά, όπως ο ίδιος στην ομιλία του τόνισε, **«η τέχνη σαν η μόνη εναπομένουσα πολέμιος της ισχύος, που κατήντησε να έχει στους καιρούς μας, η ποσοτική αποτίμηση των αξιών».**

Κινούμενος με εκπληκτική άνεση - απότοκο της ποιητικής μεγαλοφυΐας του - ανάμεσα στη λυρικότητα της ελληνικής λαϊκής παράδοσης και το ρεύμα του ορθόδοξου υπερρεαλισμού, που εξέφραζε ο Εμπειρικός, ο Εγγονόπουλος και άλλοι σύγχρονοί του, πέτυχε, με μια απaráμιλλη χρήση της ελληνικής γλώσσας, τη σύνθεση τέτοιων αριστουργημάτων, που να τον καταστήσουν μοναδικό εκφραστή ενός ποιητικού λόγου, που δεν μπορεί ούτε να αντιγραφεί, αλλά ούτε και να έχει συνέχεια, αφού ακούμπησε τη θεϊκή τελειότητα.

Για τον Ελύτη δεν υπάρχει διαχωρισμός ανάμεσα στο Ελληνικό και το Παγκόσμιο, αφού οι δύο αυτές έννοιες ταυτίζονται όπως ο Ήλιος και το Σύμπαν. Ακόμα και στην τελευταία φάση της ζωής του μας υποχρεώνει -εκβιαστικά σχεδόν- να ψηλαφίσουμε την έννοια της αιώνιας Ελλάδας μέσα από τις αισθήσεις μας, τη φιλοσοφία του Ηράκλειτου και του Επίκουρου, την αισθητική της απόλυτης αρμονίας και του έρωτα.

Πολύ νωρίτερα από τη βράβευσή του με το Nobel, ο Ελύτης είχε ήδη κατακτήσει επάξια τον τίτλο του

«Εθνικού» ποιητή όπως, πριν από αυτόν ο Σολωμός, ο Παλαμάς και ο Σικελιανός ζητώντας, μέσα από τους στίχους του μνημειώδους «**Άξιον εστί**», το «νοητό ήλιο της δικαιοσύνης να μη λησμονά τη χώρα του», με την επίκληση «με φοβέρες και μ'αίματα» των «παλιών του φίλων».

Ήταν βαθιά ριζωμένη μέσα του η πεποίθηση ότι η Ελλάδα και το Αιγαίο υπήρξαν οι πραγματικές μήτρες της ποίησης και του φωτός για ολόκληρη την ανθρωπότητα, διαχρονικά.

Στους στίχους της Σαπφούς και του Αρχίλοχου έβλεπε την πρώτη απόπειρα απόσπασης της ποίησης από τα «έπη» και τους «θεούς» και τη χρήση της σαν εργαλείου έκφρασης συναισθημάτων και υπαρξιακού προβληματισμού.

Παρέμεινε, σε όλη του τη ζωή, ασυμβίβαστα ελεύθερος από κάθε «επαγγελματική», «πολιτική» ή «ακαδημαϊκή» εξάρτηση, ένα είδος ασυνδικάλιστου εργάτη της διανοήσης, που δεν απεχθανόταν μόνο τις συμβατικές κοινωνικές δεσμεύσεις, αλλά ακόμα και τις πιο απλές συνήθειες των θαμώνων των φιλολογικών κύκλων της εποχής του. Δεν κρατούσε ημερολόγια και αρχεία, απέφευγε τις πνευματικές συνάξεις, τις απαγγελίες και τα επιμελώς ατημέλητα μπρόμντυσίματα των ψευδοφιλολογούντων πνευματικών κυμβάλων της γενιάς του.

Η κριτική -και όχι στείρα- προσήλωσή του στο μεγαλείο του Ελληνικού πνεύματος του έδωσε τη δυνατότητα να ερμηνεύσει τα πιο σύγχρονα επαναστατικά ρεύματα της διανοήσης, που αποζητούσαν περισσότερο αυθεντικές ερμηνείες από τις περίτεχνες διακοσμήσεις της αναγέννησης και του διαφωτισμού, οι οποίες, αν και τεχνικά άψογες, αδυνατούσαν να καταδυθούν στα βάθη της ανθρώπινης ψυχής και να ερμηνεύσουν το **Θείον**.

Πατί -κατά τον ποιητή- «ελληνικότητα» δεν είναι μόνο να βλέπεις, αλλά και να αισθάνεσαι βαθιά μέσα σου αυτά που, για όσους τη στερούνται, είναι απλά εικόνες.

Ήταν απόλυτα φυσικό για τη διανοήσή του ν' αναζητήσει αυτή τη συνέχεια της «ελληνικότητας» στην πιο αυθεντική της έκφραση που ξεκινούσε από τις ασβεστωμένες αυλές των αιγαιοπελαγίτικων σπιτιών και τους πίνακες του Θεόφιλου, που αγωνίστηκε να

συλλέξει από καφενεία της Μυτιλήνης, όπου ήσαν διασκορπισμένοι, και έφθανε μέχρι την καθημερινότητα των λεγόμενων απλών ανθρώπων της υπαίθρου και τη συνέχεια της -διαχρονικής ανά τους αιώνες- ελληνικής γλώσσας.

Στον αυθεντικό ποιητικό του λόγο εύκολα διακρίνει κανείς το φιλοσοφικό -υπαρξιακό του προβληματισμό-

**«Σαν να 'μουν άλλος κι όχι εγώ
μες τη ζωή πορεύτηκα»**

που, με λίγες μόνο λέξεις, εκφράζει ουσιαστικά αυτό που ο Αρθούρος Σοπενάουερ εξέφρασε στο κλασικό δοκίμιό του «Ο κόσμος σαν βούληση και παράσταση», όπως διακρίνει και το απόλυτο του έρωτα όταν γράφει:

**«Τις νύχτες που σε σεργιανούσα
στην άλλη άκρη τ' ουρανού
Και ν' ανεβαίνεις σε θωρούσα
σαν αδελφή του Αυγερινού»**

με την ίδια ένταση που, τέσσερις αιώνες πριν συνέθετε ο Σαίξπηρ τους αιώνιους στίχους του Ρωμαίου προς την Ιουλιέττα.

Ο Ελύτης δε δημιούργησε «σχολή».

Ο ποιητικός του λόγος, γεμάτος πυκνά σύμβολα, σχημάτισε ένα κλειστό σημασιακά σύμπαν, που σύγχρονοι και μεταγενέστεροί του ήταν αδύνατον ακόμα και να ακουμπήσουν και, πολύ περισσότερο, να επηρεαστούν από τη γλώσσα και την τεχνοτροπία του.

Έτσι, ο λυρισμός του έμεινε ανέπαφος, χωρίς ίχνος φθοράς και γήρατος, ακόμα και όταν μελετούσε, σε προχωρημένη ηλικία, τον ίδιο τον θάνατο στη σύνθεση των «Ελεγείων της Οξώπετρας».

Φέτος κλείνουν 100 χρόνια από τη γέννηση και 15 από το βιολογικό θάνατο του μεγάλου Έλληνα της οικουμένης.

Το έργο του όμως, ποιητικό ή πεζό, παραμένει και θα παραμένει αιώνια φωτεινός φάρος για ολόκληρη την ανθρωπότητα, στην οποία θα θυμίζει διαρκώς ότι η **Ελλάδα δεν τελείωσε στον Αισχύλο και τον Ευριπίδη και δεν θα τελειώσει όσο το φως του ήλιου θα αντανακλάται στα γαλανά νερά του Αιγαίου.**

A. Καμμάς

5

ΥΓΕΙΑ
& ΖΩΗ

mobbing

Ψυχολογική παρενόχληση στο χώρο εργασίας

του Ε. Παπαγεωργίου

Σύνδρομο mobbing Ψυχολογική παρενόχληση στο χώρο εργασίας

«Εάν θέλεις να καλυτερεύσεις τη χώρα σου φρόντισε πρώτα να καλυτερεύσεις την πόλη σου.
Εάν θέλεις να καλυτερεύσεις την πόλη σου φρόντισε πρώτα να καλυτερεύσεις την οικογένειά σου.
Εάν θέλεις να καλυτερεύσεις την οικογένειά σου φρόντισε πρώτα να καλυτερεύσεις τον εαυτό σου.»

Κομφούκιος

Πρόκειται για τη συστηματική και επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά παρενόχλησης υποτίμησης και ταπείνωσης από ένα άτομο ή ομάδα ατόμων εναντίον συναδέλφου, συχνότερα υφισταμένου και σπανιότερα ανωτέρου στην ιεραρχία, ένα παλαιό φαινόμενο, που, όμως, μόλις στα τελευταία χρόνια άρχισε να συγκεντρώνει το ενδιαφέρον.

Συχνά μπορεί να υποκρύπτεται το σκοπό της απαλλαγής της εταιρείας από έναν ή περισσότερους εργαζόμενους, της κένωσης θέσεων για αντικατάστασή τους από ημέτερους. Επίσης μπορεί να γίνεται για λόγους ανταγωνισμού ανάμεσα σε εργαζόμενους με κοινούς στόχους, μέσα από μια συνεχή, δόλια, αντισυναιδηλική συμπεριφορά. Τις περισσότερες φορές όμως αποτελεί έκφραση της ψυχοπαθολογίας του θύτη, για μια «βεντέτα» ενός ανώτερου προς έναν κατώτερο, χωρίς κάποιο σοβαρό προφανή λόγο.

Σ' όλες τις περιπτώσεις όμως, προϋποθέτει την ύπαρξη

ενός ατόμου χωρίς αναστολές -ψυχοπαθητικού-, ο οποίος, κατά τη γαλλίδα ψυχιάτρο Marie France Hirigoyen, διαθέτει μια προσωπικότητα που ικανοποιείται πληγώνοντας τους ή τον συνάνθρωπό του, αναπτύσσοντας έτσι την αυτοεκτίμησή του. Μεταφέρει στους άλλους τον «πόνο», που αδυνατεί να αισθανθεί - γι' αυτό στη συμπεριφορά του εμφανίζεται ιδιαίτερα ψυχρός και χωρίς συναισθήματα - αλλά και τις εσωτερικές του αντιθέσεις, που αδυνατεί ή αρνείται να επεξεργαστεί.

Άλλα ονόματα με τα οποία περιγράφεται το σύνδρομο Mobbing είναι:

- εκφοβισμός στο χώρο εργασίας
- παρενόχληση στο χώρο εργασίας
- ηθική παρενόχληση στο χώρο εργασίας (σε διαχωρισμό από τη σεξουαλική)
- επιθετική παρενόχληση στο χώρο εργασίας
- ψυχολογική βία στον εργασιακό χώρο

*Ο κ. Dr. Ευάγγελος Γ. Παπαγεωργίου είναι καθηγητής του Γ.Τ.Β.Ι.Μ. και Επιστημονικός Υπεύθυνος της Κοινωνικής Συμβουλευτικής Υπηρεσίας

Ο όρος **mobbing** προέρχεται από τα αγγλικά, όπου **mob** σημαίνει μια ενοχλητική, επιθετική συμπεριφορά (επιτίθεται, ενοχλώ, περικυκλώνω). Πρωτοχρησιμοποιήθηκε τον 18^ο αιώνα από βρετανούς βιολόγους, στην προσπάθειά τους να περιγράψουν την επιθετική συμπεριφορά κατά την πτήση ορισμένων αποδημητικών πτηνών. Το 1900 ο Konrad Lorenz (ιατρός-ψυχολόγος- βιολόγος και στοχαστής/ βραβείο Νόμπελ ιατρικής 1973), χρησιμοποιεί τον όρο, για να χαρακτηρίσει την επιθετική συμπεριφορά της αγέλης ζώων ενάντια στα πιο αδύνατα μέλη της. Σήμερα, χρησιμοποιείται για να εκφράσει τη σημαντική ψυχολογική πίεση από ιεραρχικά ανώτερους προς υφισταμένους με στόχο την περιθωριοποίησή τους, ή και την απομάκρυνσή τους από το χώρο εργασίας. Το φαινόμενο mobbing μπορεί να εμφανίζεται ως πρόβλημα στη σχέση του θύτη με το θύμα του, αλλά για να εμφανισθεί και να ευδοκιμήσει προϋποθέτει και την παρουσία των ανάλογων συνθηκών.

Η σύγχρονη κοινωνία καλλιεργεί ήδη από την πολύ μικρή ηλικία περισσότερο το συναίσθημα του ανταγωνισμού, παρά της συνεργασίας και της αλληλεγγύης. Όταν ο ανταγωνισμός αυτός δε διέπεται από νομικούς ή ηθικούς κανόνες, στην ουσία καλλιεργεί σε συγκεκριμένα άτομα τα πιο αρνητικά στοιχεία της προσωπικότητάς τους, που είναι ο εγωκεντρικός ατομισμός και η εξυπηρέτηση των ατομικών τους συμφερόντων ανεξαρτήτως επιπτώσεων στο περιβάλλον τους.

Ένα τέτοιο άτομο, όταν αναλάβει μία θέση στην ιεραρχία της εξουσίας, θα εκτονώσει τη συσσωρευμένη επιθετικότητά του (από την αδύνατη πλήρη ικανοποίηση των δικών του αναγκών) προς το πιο αδύνατο μέλος των ιεραρχικά κατωτέρων του.

Στην περίπτωση αυτή, όταν δεν υπάρχουν πλαίσια προστασίας του θύματος, είτε λόγω της αδιαφορίας των ιεραρχικά ανωτέρων του θύτη, είτε γιατί στο συγκεκριμένο περιβάλλον οι κανόνες είναι για να καταπατούνται ή να εφαρμόζονται επιλεκτικά, τότε ο θύτης είναι ουσιαστικά ελεύθερος να εκδηλώνει την ψυχοπαθολογία του χωρίς αναστολές. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, η «επίδειξη δύναμης» του θύτη προς το θύμα μπορεί να προσελκύσει συμμάχους, οπαδούς ή και μιμητές αυτής της συμπεριφοράς του. Πρόκειται για αδύναμες προσωπικότητες, που

προσκολλώνται σε οποιαδήποτε μορφή εξουσίας, για να αισθάνονται πιο ασφαλείς ή για άτομα, με αντίστοιχα ψυχοπαθητικά στοιχεία, που βρίσκουν την ευκαιρία να τα εκδηλώσουν. Επίσης, πρόκειται για ανασφαλείς, με τάσεις προσκόλλησης στην εξουσία, καθώς και παρασιτικούς, οι οποίοι επιθυμούν να κρύψουν τις δικές τους αδυναμίες ή να επωφεληθούν κάποιων ιδιαίτερων προνομίων - π.χ. να «λουφάρουν» χωρίς έλεγχο - από τον «αρχηγό».

Έτσι η πίεση για το θύμα γίνεται ασφυκτική και αφόρητη. Βρίσκεται μόνο του, αντιμέτωπο με μια ομάδα «συναδέλφων», που, τώρα, λόγω του μεγέθους της επηρεάζει τη δυναμική της εργασιακής ατμόσφαιρας εις βάρος του. Έτσι, μπορεί να επηρεασθούν και οι υπόλοιποι, αδιάφοροι, μη συμμετέχοντες σ' όλα αυτά, αλλά «προτιμούντες την ησυχία τους» συναδέλφοι. Οι επιπτώσεις του Mobbing στο θύμα θα είναι αναπόφευκτες.

Η έκταση του φαινομένου απασχόλησε ακόμα και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο οποίο το Mobbing ορίστηκε ως «η άσκηση, στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ συναδέλφων ή μεταξύ ανωτέρου και κατωτέρου στην ιεραρχία, μιας συστηματικής και διαρκούς επίθεσης σε βάρος ενός προκαθορισμένου θύματος, προκειμένου να ωθήσει στο να εγκαταλείψει την θέση εργασίας του» (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2001/2339 INI).

Στη χώρα μας, το φαινόμενο Mobbing άρχισε μόλις πρόσφατα να αποτελεί αντικείμενο έρευνας. Η προστασία της προσωπικότητας του εργαζομένου εμφανίζεται στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας μόλις το 2004. Ήδη το 2005 εισήγησε από το σωματείο εργαζομένων Union Euro Bank, σε σχετική ημερίδα, αναφέρεται στην ηθική παρενόχληση στο χώρο εργασίας. Ως τέτοια χαρακτηρίζεται «η επαναλαμβανόμενη επιθετική συμπεριφορά, που χωρίς την χρήση σωματικής βίας, στοχεύει μέσα από τη συστηματική επανάληψη να ταπεινώσει το θύμα και να πλήξει την αξιοπρέπειά του... πολλές φορές για την συστηματική προσβολή του θύματος επιστρατεύεται η πρόφαση της ανεπαρκούς απόδοσης, ακόμα και όταν η απόδοση του εργαζομένου σαμποτάρεται συστηματικά από τον επιτιθέμενο (για παράδειγμα όταν δεν του δίνεται πρόσβαση στα στοιχεία που χρειάζεται για

την εκπλήρωση του έργου του).»

Σημαντική παράμετρος στη συμπεριφορά αυτή αποτελεί η σχέση εξουσίας ή ιεραρχικής ισχύος που έχει ο θύτης έναντι του θύματος, γι' αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις το ρόλο του θύτη τον έχουν διευθυντές, προϊστάμενοι, τμηματάρχες κ.λπ.

Το φαινόμενο mobbing δεν έχει σχέση με τυχόν περιστασιακές αντιπαραθέσεις μεταξύ συνεργατών, ακόμα και όταν αυτές ξεφεύγουν καμιά φορά από τα καθωσπρέπει όρια. Τέτοιου είδους αντιπαραθέσεις μπορεί να συμβούν στον καθένα και δε σχετίζονται με την τυχόν περιστασιακές εκδηλώσεις θυμού, ακόμα και όταν αυτές ξεφεύγουν από κάποια όρια, διότι μπορεί να οφείλονται στα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας ενός ιεραρχικά ανώτερου.

Η συμπεριφορά του «θύτη» στο Mobbing χαρακτηρίζεται από τη συστηματική και στοχευμένη ύπουλη επιθετικότητα προς ένα συγκεκριμένο θύμα, ενώ προς τους άλλους συναδέλφους είναι τελείως διαφορετική, ποικίλλει δε προς τους ανωτέρους του ιεραρχικά, η συμπεριφορά του από υποτακτική μέχρι δουλοπρεπής.

Όσον αφορά στους τύπους προσωπικότητας που σχετίζονται με την έκφραση τέτοιου είδους συμπεριφοράς, αυτοί είναι:

➤ **η αντικοινωνική διαταραχή** της προσωπικότητας, με κύρια χαρακτηριστικά, συναισθηματική ψυχρότητα, αδιαφορία για τις ανάγκες των άλλων, μειωμένο εσωτερικό λογοκριτή, έλλειψη αυτοκριτικής κ.ά.

➤ **η ναρκισσιστική διαταραχή** της προσωπικότητας, με κύρια χαρακτηριστικά, την υπερβολική αξιολόγηση του εαυτού του, με αδυναμία αποδοχής της κριτικής, στην οποία αντιδρά με αδιαφορία ή έντονο θυμό.

➤ **η θεατρική διαταραχή** της προσωπικότητας, με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τη θεατρική συμπεριφορά, προσαρμοσμένη στις αντίστοιχες περιστάσεις με άξονα αναφοράς, πάντα, την εξυπηρέτηση των δικών του αναγκών.

➤ **η ψυχαναγκαστική διαταραχή** της προσωπικότητας, με κύρια χαρακτηριστικά την υπερβολική τυπικότητα, τη λεπτομερειακή ανάλυση των καταστάσεων, τον άκαμπτο τρόπο σκέψης κ.ά, χωρίς βέβαια να αποκλείονται άλλες διαταραχές της προσωπικότητας με διάφορα σύνολα ψυχοπαθητικών στοιχείων.

Τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη συμπεριφορά του επιτιθέμενου προς το θύμα είναι:

1. η προσπάθεια απομόνωσης του θύματος στο εργασιακό του περιβάλλον, γιατί όσο πιο απομονωμένο είναι το θύμα τόσο πιο ανυπεράσπιστο είναι
2. η συστηματική υποτίμηση της απόδοσής του, η οποία συχνά σχετίζεται με κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του (π.χ. «γυναίκα», «χοντρός», «χωριάτης», «νέος» ή «γέρος», κ.λπ.)
3. η σταδιακή αφαίρεση των αρμοδιοτήτων του με στόχο να το καταστήσει μη χρήσιμο.
4. στις όποιες εκφράσεις και χαρακτηρισμούς του επιτιθέμενου προς το θύμα είναι εμφανή τα συναισθήματα του φθόνου και της επιθετικότητας (στον τόνο της φωνής, στην απαξιωτική έκφραση του προσώπου, κ.ά.)
5. ο επιτιθέμενος ποτέ δε μετανιώνει ή ζητά συγγνώμη, ακόμα και όταν το περιβάλλον του εφιστά την προσοχή για την απαράδεκτη συμπεριφορά του (χαρακτηριστικό των έντονων ψυχοπαθητικών στοιχείων της προσωπικότητάς του).

Οι αρνητικές συνέπειες του Mobbing δεν αφορούν μόνο το άτομο, το οποίο δέχεται την επίθεση, αλλά μπορούν να επεκταθούν και στον οικογενειακό του περίγυρο και φυσικά να έχουν επιπτώσεις και στην εργασία του. Το συνεχές άγχος, με το οποίο υποχρεώνεται να ζει το θύμα, από την αγωνιώδη αναμονή της επόμενης επίθεσης του θύτη και των «υποτακτικών» του, θα το οδηγήσει σε αδυναμία συγκέντρωσης, μείωση του κινήτρου για την εργασία με αποτέλεσμα και τη μείωση της απόδοσής του. Η χρόνια αυτή πιεστική κατάσταση (stress), μπορεί να οδηγήσει το θύμα σε κατάθλιψη, αγχωτικές κρίσεις, κρίσεις πανικού, εμφάνιση ψυχοσωματικών διαταραχών ή ακόμα και επιδείνωση σωματικών παθήσεων.

Συνοπτικά, οι επιπτώσεις του Mobbing στον εργαζόμενο θα μπορούσαν να είναι:

1. Συχνή ή μακροχρόνια απουσία από την εργασία λόγω αισθήματος ανικανότητας γι' αυτή ή ασθένειας.
2. Σωματική δυσφορία ή εμφάνιση ψυχοσωματικών ενοχλημάτων
3. Επιδείνωση τυχόν παθήσεων του ατόμου λόγω της συμμετοχής του ψυχικού παράγοντα ακόμα και σε

θεωρητικά σωματικές νόσους

4. Μειωμένη αντοχή στο άγχος ή γενικότερα και σε άλλες αγχωτικές καταστάσεις, ακόμα και άσχετες με την παρενόχληση
5. Διαταραχές στον ύπνο
6. Αλλαγή της συμπεριφοράς με επιθετικά στοιχεία
7. Αίσθημα σημαντικής κόπωσης
8. Ανορεξία ή βουλιμία
9. Ανάπτυξη εξαρτητικών συμπεριφορών με χρήση ψυχοτρόπων φαρμάκων, αλκοόλ ή άλλων ουσιών, με στόχο την επίτευξη εσωτερικής ηρεμίας
10. Κατάθλιψη μέχρι αυτοκτονίας, όπως συνέβη, σύμφωνα με δημοσιεύματα, σχετικά πρόσφατα, σε σχεδόν μαζικό επίπεδο στη γαλλική εταιρεία «France Telecom»

Εν κατακλείδι, τα προβλήματα, που μπορεί να προκαλέσει το mobbing στο άτομο που δέχεται την επίθεση, είναι δυνατόν, ανάλογα και με τις αντοχές της προσωπικότητάς του, να γίνουν τόσο σοβαρά, ώστε να χρειαστεί μακροχρόνια ψυχοφαρμακευτική ή ψυχοθεραπευτική φροντίδα.

Οι επερχόμενες μεταβολές στη ψυχική και σωματική υγεία του ατόμου που δέχεται την επίθεση, δεν μπορεί παρά να επηρεάσουν και την επικοινωνία του με τους δικούς του ανθρώπους αλλάζοντας τις μέχρι τότε δυναμικές ισορροπίες στην οικογένειά του.

Αλλά, πέρα από το θύμα, συνάδελφοι που γίνονται μάρτυρες της άδικης και απαράδεκτης μεταχείρισης του θύματος από τον θύτη και τους «συν αυτώ», εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορούν να αντιδράσουν, υπόκεινται και αυτοί στις επιπτώσεις του mobbing, με πιο συχνή αντίδραση την προσπάθεια απομάκρυνσής τους από το ψυχοπαθητικό περιβάλλον.

Φυσικά μια τέτοια ατμόσφαιρα, κάθε άλλο παρά ευνοϊκή είναι, για την απόδοση όχι μόνο του θύματος αλλά και των υπόλοιπων μελών της εργασιακής ομάδας, αφού ένα μεγάλο μέρος του εργασιακού δυναμικού αναλώνεται στην προσπάθεια επίλυσης των ανούσιων συγκρούσεων. Έτσι, μια φαινομενικά δυαδική προβληματική κατάσταση, συνήθως ενός ανώτερου ιεραρχικά με έναν κατώτερο, διαχέεται και δηλητηριάζει το σύνολο του εργασιακού κλίματος.

Η αντιμετώπιση του mobbing δεν είναι και τόσο εύκολη. Σε συναδελφικό επίπεδο, είναι ιδιαίτερης σημασίας η απόκτηση φίλων από το θύμα. Οι συνάδελφοι

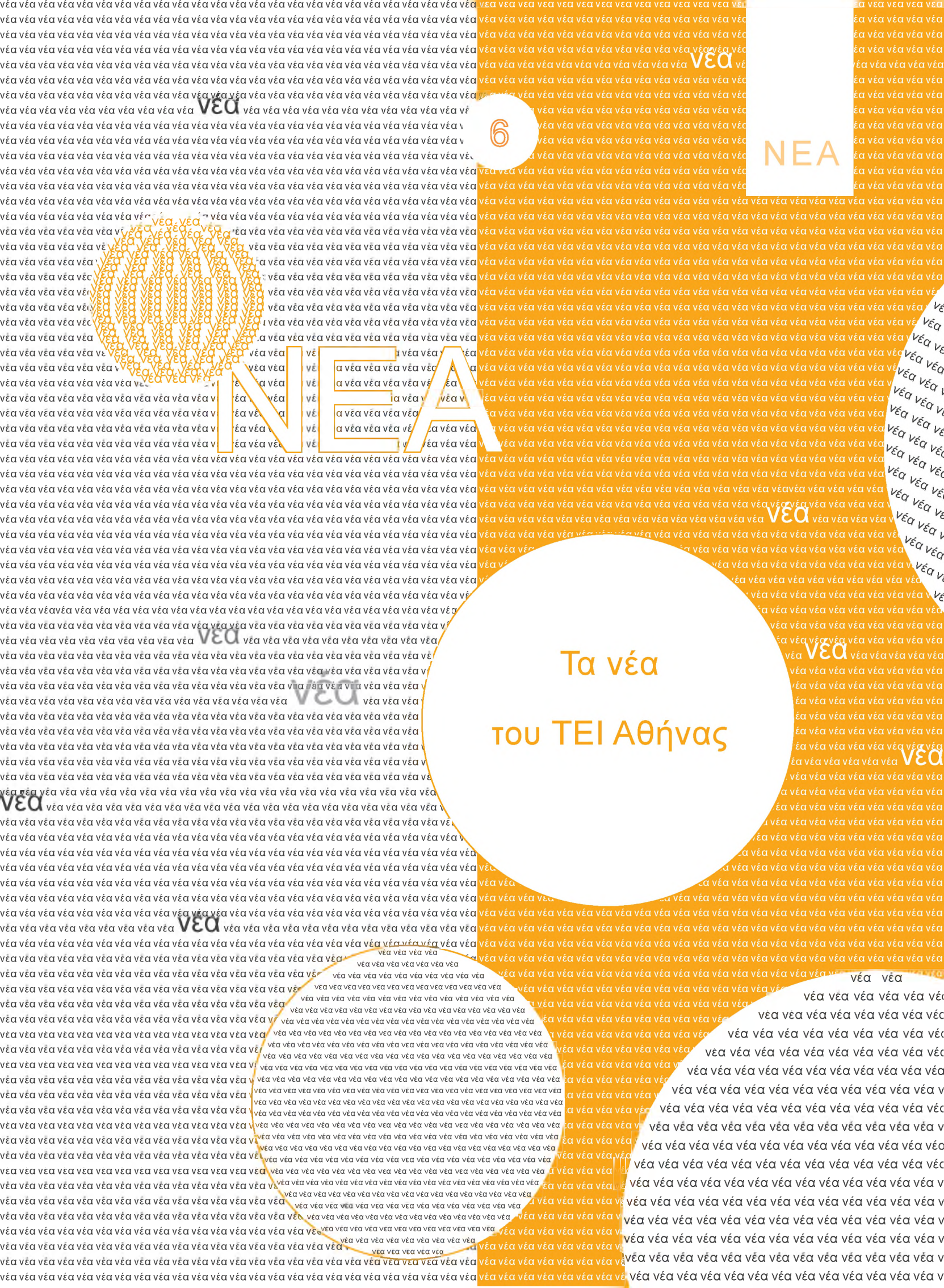
αυτοί θα μπορέσουν αφενός να λειτουργήσουν, προστατευτικά προς το θύμα, και αφετέρου να του μεταδώσουν το συναίσθημα ότι δεν είναι μόνο του και αβοήθητο. Σημαντικό ρόλο θα παίξουν, η διοίκηση της εταιρείας ή του οργανισμού, οι ιεραρχικά ανώτεροι του θύτη, η αναζήτηση της αλήθειας και των πραγματικών περιστατικών και τελικά οι νόμοι που προστατεύουν την τιμή και την υπόληψη κάθε εργαζόμενου. Απλές εκκλήσεις στην κατανόηση και τις επιπτώσεις της συμπεριφοράς του στον θύτη, δεν έχουν συνήθως αποτέλεσμα, αφού εάν είχε τη δυνατότητα αυτή, δεν θα την είχε ποτέ εκδηλώσει.

Στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης και όχι μόνο, υπάρχουν εξειδικευμένοι νομικοί που ασχολούνται με την προστασία των εργαζομένων, αλλά και εργαζόμενοι σε εταιρείες, διάφορους φορείς, ιδρύματα κ.λπ. ως μέλη συνδικαλιστικών οργανώσεων ή άλλων εργασιακών ομάδων, έχουν, μεταξύ των άλλων δραστηριοτήτων τους, την υποχρέωση προστασίας των θυμάτων. Σημαντικότερο όλων όμως είναι, η ευαισθητοποίηση των εργαζομένων σε τέτοιου είδους φαινόμενα και συμπεριφορές, ώστε, με τη μαζική καταδίκη τους, να λειτουργήσουν κατασταλτικά στην ανάπτυξη και την εξάπλωσή τους.

Η ανοχή καταστάσεων που μπορούν να βλάψουν ανεπανόρθωτα την υγεία ενός συναδέλφου, εμπεριέχει στοιχεία συνενοχής.

Βιβλιογραφία

- Γιάνναρου Λίνα: Η εργασιακή παρενόχληση βλάπτει στην υγεία | <http://news.kathimerini.gr>
- Δρίβας Σπύρος: «Το σύνδρομο mobbing στην εργασία»
- Παπαγεωργίου Ε.: Ψυχιατρική
- Σπυριδάκης Μάνος: Εξουσία και παρενόχληση στην εργασία | <http://www.agelioforos.gr4>
- Ψυχοπαθολογία στο χώρο εργασίας - πτχ.εργασία, Κυριακίδου Αικ., τμ. Κοιν. Εργασίας, επίβλεψη, Παπαγεωργίου Ε.
- Manz Rolf - Windemuth Dirk: «Mit psychischen Erkrankungen am Arbeitsplatz behutsam umgehen»
- <http://www.kdm13.wordpress.com/2010/11/02/mobbing-wenn-der-job-zur-holle-wird/>
- <http://www.kdm13.wordpress.com/2010/11/03/mobbing-am-arbeitsplatz-besser-gleich-zum-anwalt/>
- <http://www.iftu.de/de/arbeitsmedizin/mobbing>
- <http://e-therapy.gr> - mobbing am arbeitsplatz
- <http://www.grroutherapist.gr> «ηθική παρενόχληση στο χώρο εργασίας»
- (εισήγηση σε ημερίδα από το σωματείο εργαζομένων της Union Bank11/12/2005)

νέα

νέα

6

NEA

NEA

Τα νέα του ΤΕΙ Αθήνας

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα

νέα απο τα Τμήματα

➔ Τμήμα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων

Δραστηριότητες του τμήματος

- * Το ΤΕΙ Αθήνας από 1 Ιανουαρίου έως 31 Μαρτίου 2011 υποδέχθηκε 60 ξένους φοιτητές και 2 καθηγητές ενώ μετακίνησε στο πλαίσιο του προγράμματος LLP/Erasmus 87 φοιτητές, 5 καθηγητές του ΤΕΙ-Α για διδασκαλία και 1 για επιμόρφωση προς διάφορα Ιδρύματα της ΕΕ.
- * Υποβλήθηκαν στο ΙΚΥ δύο αιτήματα χρηματοδότησης, ένα για την μετακίνηση φοιτητών, ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011 και ένα για τον Όμιλο Πρακτικής Άσκησης.
- * Υποβλήθηκαν στο ΙΚΥ δύο αιτήματα συμπληρωματικής χρηματοδότησης για το πρόγραμμα LLP/ Erasmus 2010-2011, με σκοπό την ενίσχυση των φοιτητών που μετακινήθηκαν στο εξωτερικό για τη συνέχιση των σπουδών τους ή την εκπόνηση πρακτικής άσκησης.
- * Στις 21-2-2011 διοργανώθηκε σε συνεργασία με το ΙΚΥ συνάντηση ευαισθητοποίησης με θέμα «Εφαρμογή συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS) και απονομή Παραρτήματος Διπλώματος (DP)». Ομιλητές ήταν η κα. **Ασπασία Καράμπελα**, εκπρόσωπος του ΙΚΥ, η κα **Αικ. Γαλανάκη**, Bologna expert και ο κ. **Μ. Γλαμπεδάκης**, ειδικός σε θέματα διασφάλισης ποιότητας.
- * Στο πλαίσιο του Προγράμματος Δια Βίου Μάθηση υποβλήθηκαν δύο νέες προτάσεις σε πλήρη συνεργασία με το πρόγραμμα Erasmus, που ήδη διαχειρίζεται το ΤΕΙ Αθήνας και καλύπτει τις ανάγκες διδασκαλίας και μάθησης των φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (σπουδές και πρακτική άσκηση). Οι προτάσεις αυτές έχουν αντίστοιχους τίτλους «Development of accommodation service infrastructure (ERA-HOST) και «Cultural Heritage Conservation Network of Excellence: linking education, research and innovation».
- * Στις 11-3-2011 υποβλήθηκε στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών πρόταση για το τομεακό πρόγραμμα Erasmus 2011, στο πλαίσιο της εθνικής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του Ευρωπαϊκού προγράμματος «Δια βίου Μάθηση», καθώς και αντίστοιχη πρόταση για τη χρηματοδότηση του Ομίλου της Πρακτικής Άσκησης 2011, ο οποίος συγκροτείται από 14 Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του εσωτερικού.
- * Στις 22-3-2011 πραγματοποιήθηκε επιτόπιος έλεγχος από υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο πλαίσιο του ελέγχου που διεξάγεται στην Εθνική Μονάδα Συντονισμού (ΙΚΥ) για το Πρόγραμμα LLP/Erasmus έτους 2010.

- ✱ Κατά το τρίμηνο Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος 2011 πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικές επισκέψεις από διάφορα Γυμνάσια και Λύκεια και οι μαθητές τους ξεναγήθηκαν στο χώρο του ΤΕΙ και σε εργαστήρια των Τμημάτων των Σχολών του ΤΕΙ.

Ιανουάριος

27-1-2011

Εκπαιδευτική επίσκεψη από το 1^ο ΕΠΑΛ Αχαρνών στα εργαστήρια των τμημάτων της ΣΤΕΤΡΟΔ.

Φεβρουάριος

25-2-2011

Εκπαιδευτική επίσκεψη από το 1^ο ΕΠΑΛ Χαλκίδας σε τμήματα της ΣΤΕΦ και στα εργαστήρια των τμημάτων της ΣΤΕΤΡΟΔ.

Μάρτιος

2-3-2011

Ενημερωτική επίσκεψη κλιμακίου του τμήματος Δημοσίων Σχέσεων στο 11^ο Γ. Λύκειο Πειραιά και συμμετοχή στην ημερίδα με τίτλο «Ενημέρωση για διεξόδους μετά το Λύκειο», που διοργανώθηκε από το ΓΡΑΣΕΠ.

11-3-2011

Εκπαιδευτική επίσκεψη από το Γυμνάσιο Ψαχνών Ευβοίας, ξενάγηση στα εργαστήρια των τμημάτων Νοσηλευτικής, Ακτινολογίας - Ραδιολογίας της ΣΕΥΠ, Ναυπηγικής της ΣΤΕΦ και Τουριστικών Επιχειρήσεων της ΣΔΟ.

15-3-2011

Εκπαιδευτική επίσκεψη από το 3^ο Γυμνάσιο Αιγάλεω σε όλα τα εργαστήρια της Ηλεκτρονικής και από το 1^ο Γυμνάσιο Αιγάλεω σε εργαστήρια της ΣΤΕΦ, ΣΕΥΠ και ΣΓΤΚΣ.

16-3-2011

Εκπαιδευτική επίσκεψη από το Γ. Λύκειο **Κωφών και Βαρήκων** Αγ. Παρασκευής.

Οι μαθητές του παραπάνω Λυκείου επισκέπτονται το ΤΕΙ-Α κάθε χρόνο, συνοδευόμενοι από διερμηνέα και

δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη φοίτησή τους σε Τμήματα του ΤΕΙ-Α.

18-3-2011

Εκπαιδευτική επίσκεψη μαθητών της Γ΄ τάξης Λυκείου του τμήματος Νοσηλευτικής και του τμήματος Μηχανολογίας από το 1^ο ΕΠΑΛ Πετρούπολης σε εργαστήρια των Τμημάτων της ΣΕΥΠ και της ΣΤΕΦ.

22-3-2011

- Εκπαιδευτική επίσκεψη και ξενάγηση μαθητών της Γ΄ τάξης από το 51^ο Γυμνάσιο Αθηνών στα τμήματα Νοσηλευτικής, Πληροφορικής, Γραφιστικής και ΣΑΕΤ.

- Εκπαιδευτική επίσκεψη και ξενάγηση μαθητών της Γ΄ Γυμνασίου Άνω Λιοσίων και της Α΄ Λυκείου Φυλής.

28-3-2011

Εκπαιδευτική επίσκεψη και ξενάγηση 100 φοιτητών από το Νοσοκομειακό Ινστιτούτο της Γαλλίας «IREO LE CEDRE» σε εργαστήρια των Τμημάτων της ΣΕΥΠ και της ΣΤΕΤΡΟΔ.

31-3-2011

Ενημερωτική επίσκεψη στο 9^ο Γυμνάσιο Καλλιθέας και συμμετοχή στην ημερίδα που διοργανώθηκε από το ΓΡΑΣΕΠ με τίτλο «Ημέρα Σταδιοδρομίας».

➔ Τμήμα Προμηθειών και Περιουσίας

Διαγωνισμοί σε εξέλιξη

* Διεθνής ανοικτός διαγωνισμός

για την ανάδειξη αναδόχου επιχείρησης ειδικευμένης στη φύλαξη και προστασία κτιρίων, για τις ανάγκες φύλαξης των χώρων του Ιδρύματος για δύο (2) έτη
Προϋπολογισμός: 950.000,00 €
Ημερομηνία διενέργειας: 14-6-2010

* Διεθνής ανοικτός διαγωνισμός

για την ανάδειξη αναδόχου επιχείρησης για τον καθαρισμό χώρων του Ιδρύματος για ένα (1) έτος
Προϋπολογισμός: 1.168.500,00 €
Ημερομηνία διενέργειας: 22-11-2010

* Διεθνής ανοικτός διαγωνισμός

για την προμήθεια τριακοσίων (300) ηλεκτρονικών υπολογιστών για τις ανάγκες του ΤΕΙ Αθήνας.
Προϋπολογισμός: 310.000,00 €
Ημερομηνία διενέργειας: 10-5-2011

Διαγωνισμοί που ολοκληρώθηκαν

* Ανοικτός μειοδοτικός διαγωνισμός

για τη μίσθωση - συντήρηση πενήντα πέντε (55) φωτοτυπικών μηχανημάτων χρονικής διάρκειας πέντε (5) ετών για τις ανάγκες του ΤΕΙ Αθήνας
Προϋπολογισμός: 221.400,00€
Ημερομηνία διενέργειας: 23-11-2010

➔ Τμήμα Εκπαιδευτικού και Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού

... κατά τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο 2011, ορκίστηκαν 8 μέλη ΕΠ και παραιτήθηκαν 6 μέλη ΕΠ από διάφορα τμήματα των Σχολών του ΤΕΙ-Α.

Όνομα	Βαθμίδα	Σχολή	Τμήμα	Ημερομηνία
Ορκισθέντες				
Σ. Καραμπέτσος	καθ. εφαρμογών	ΣΤΕΦ	Ηλεκτρονικής	28-2-2011
Α. Καρατζάνη	επικ. καθηγήτρια	ΣΓΤΚΣ	Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης	1-3-2011
Ε. Κωνσταντίνου	καθ. εφαρμογών	ΣΕΥΠ	Επισκεπτών / Επισκεπτριών Υγείας	9-3-2011
Σ. Μπογιατζής	επικ. καθηγητής	ΣΓΤΚΣ	Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης	24-2-2011
Δ. Νόβας	καθ. εφαρμογών	ΣΔΟ	Τουριστικών Επιχειρήσεων	17-2-2011
Κ. Νταλιάνης	επικ. καθηγητής	ΣΔΟ	Εμπορίας & Διαφήμισης	28-2-2011
Σ. Πέππα	καθ. εφαρμογών	ΣΤΕΦ	Ναυπηγικής	2-3-2011
Ι. Σαρρής	επικ. καθηγητής	ΣΤΕΦ	Ενεργειακής Τεχνολογίας	22-2-2011
Παρατήσεις με δύο αιτήσεις				
Ε. Ελαιπούλου - Βαλάμβου	επικ. καθηγήτρια		Κέντρο Ξένων Γλωσσών & Φυσικής Αγωγής	29-12-2010
Ι. Μαυράκης	καθηγητής	ΣΤΕΦ	Ναυπηγικής	11-3-2011
Ο. Παπαδήμας	επικ. καθηγητής	ΣΤΕΦ	Γενικό Τμήμα Μαθηματικών	25-2-2011
Γ. Τζινιέρης	επικ. καθηγητής	ΣΤΕΦ	Τοπογραφίας	1-3-2011
Μ. Τσικλή - Ρήγα	επικ. καθηγητής	ΣΕΥΠ	Αισθητικής & Κοσμητολογίας	30-12-2010
Παρατήσεις λόγω διορισμού σε άλλη υπηρεσία				
Κ. Μπελιμπασάκης	καθηγητής	ΣΤΕΦ	Ναυπηγικής	28-1-2011

➔ Τμήμα Διοικητικού και Ειδικού Τεχνικού Προσωπικού

Προσωπικό του ΤΕΙ Αθήνας που μετατάχθηκε, συνταξιοδοτήθηκε ή αποχώρησε από την Υπηρεσία.

Μόνιμο Διοικητικό Προσωπικό (Δ.Π.) του ΤΕΙ-Α που συνταξιοδοτήθηκε, από 1-1-2011 έως 31-3-2011

Όνομα	Υπηρεσία που υπηρετούσε ο υπάλληλος	Ημερομηνία λύσης υπαλληλικής σχέσης
Π. Δημοπούλου	Νομική υπηρεσία	8-3-2011
Σ. Χατζοπούλου	τμήμα Τοπογραφίας (ΣΤΕΦ)	11-1-2011
Μ. Καραγεώργου - Λεοντάρη	Γενικό Τμήμα Βασικών Ιατρικών Μαθημάτων (ΣΕΥΠ)	31-3-2011
Γ. Κερασοβίτης	τμήμα Μισθοδοσίας και Αποζημιώσεων της Δ/σης Οικονομικού	31-3-2011

Μόνιμο Διοικητικό Προσωπικό (Δ.Π.) του ΤΕΙ-Α που μετατάχθηκε σε άλλες υπηρεσίες, από 1-1-2011 έως 31-3-2011

Όνομα	Υπηρεσία που υπηρετούσε ο υπάλληλος	Ημερομηνία λύσης υπαλληλικής σχέσης
Α. Καρδαμπίκης	Αποσπασμένος υπάλληλος	31-1-2011

Διοικητικό Προσωπικό (Δ.Π.) Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου του ΤΕΙ-Α που παραιτήθηκε (λόγω διορισμού σε άλλη υπηρεσία), από 1-1-2011 έως 31-3-2011

Όνομα	Υπηρεσία που υπηρετούσε ο υπάλληλος	Ημερομηνία λύσης υπαλληλικής σχέσης
Χ. Χριστοδουλόπουλος	τμήμα Πληροφορικής της Διεύθυνσης Πληροφορικής & Τεχνικών Υπηρεσιών	18-2-2011

➔ Τμήμα Συμβουλευτικής Κοινωνικής Υπηρεσίας (Σ.Κ.Υ.)

* Δραστηριότητες του τμήματος

Η Συμβουλευτική Κοινωνική Υπηρεσία, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της, διοργάνωσε:

1. Την **Εβδομάδα Επικοινωνίας** από 14 έως 18-12-2011 με συμμετοχή του Τομέα Πρόληψης, της Κινητής Μονάδας Πρόληψης «Πήγασος» και της Θεραπευτικής Κοινότητας «Παρέμβαση» του ΚΕΘΕΑ.
2. **Δύο (2) Βιωματικά Σεμινάρια - εργαστήρια** σε συνεργασία με τον Τομέα Πρόληψης του ΚΕΘΕΑ, διάρκειας 8 ωρών το καθένα, για τους σπουδαστές με θέμα την κατανόηση του φαινομένου της τοξικοεξάρτησης και την πρόληψή του. Το πρώτο εργαστήριο πραγματοποιήθηκε στις 14

και 15-3-2011. Το δεύτερο εργαστήριο πραγματοποιήθηκε στις 17 και 18-3-2011.

3. **Σεμινάριο** με θέμα «Οργάνωση χρόνου και δεξιότητες μελέτης» το οποίο κάλυψε 3 τρίωρες εβδομαδιαίες συναντήσεις (9 ώρες συνολικά) και απευθύνθηκε σε κωφούς βαρήκοους σπουδαστές του Ιδρύματος, σε συνεργασία με το πρόγραμμα ενίσχυσης κωφών και βαρήκων σπουδαστών ΤΕΙ-Α, που λειτουργεί στα πλαίσια της Υπηρεσίας μας και με συμμετοχή διερμηνέα το Φεβρουάριο του 2011.

Από την Κοινωνική Υπηρεσία,
Πάτρα Ρούσσου

ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ

/ ΤΟΥ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

21 Ιανουαρίου 2011

Εθελοντική αιμοδοσία
στο ΤΕΙ Αθήνας

Στις 21-1-2011 πραγματοποιήθηκε στο Ιατρείο του ΤΕΙ Αθήνας εθελοντική αιμοδοσία από μονάδα αιμοληψίας του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Νίκαιας.

2011

Μετονομασία ενός Τομέα Μαθημάτων
του τμήματος Επισκεπτών-τριών Υγείας

Η Γενική Συνέλευση του Τομέα Μαθημάτων Κλινικής Νοσηλευτικής του τμήματος Επισκεπτών-τριών Υγείας πρότεινε την **μετονομασία** του Τομέα Μαθημάτων από «Κλινική Νοσηλευτική» σε «Πρωτοβάθμια Νοσηλευτική Φροντίδα και Αποκατάσταση».

2010 - 2011

Εξετάσεις
χειμερινού εξαμήνου

Ομαλά διεξήχθησαν οι **εξετάσεις** της περιόδου του **χειμερινού εξαμήνου** του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011 παρά τις κινητοποιήσεις των μέσων μαζικής μεταφοράς.

μέχρι τέλη Ιουνίου 2011

Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης
των Τμημάτων

Το Συμβούλιο του ΤΕΙ Αθήνας, αποφάσισε οι **Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης των Τμημάτων** των Σχολών του ΤΕΙ να ολοκληρωθούν και να κατατεθούν στη ΜΟΔΙΠ μέχρι το τέλος Ιουνίου 2011.

2011

Συσσίτιο σε απόρους κατοίκους
του Δήμου Αιγάλεω

Με απόφαση του Συμβουλίου του ΤΕΙ Αθήνας, εγκρίθηκε παροχή **συσσίτιου σε απόρους κατοίκους του Δήμου**, ο οποίος θα μεριμνήσει για τη μεταφορά και τη διανομή των μερίδων φαγητού.

2010 - 2011

Δυνατότητα πρακτικής άσκησης
με οφειλή δύο μαθημάτων ειδικότητας

Σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου του ΤΕΙ Αθήνας, κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011, οι σπουδαστές των Τμημάτων των Σχολών του ΤΕΙ Αθήνας να έχουν τη δυνατότητα να **ξεκινούν την πρακτική τους άσκηση οφείλοντας έως δύο μαθήματα ειδικότητας**.

2011

τελική εξέταση
μαθημάτων

Το Συμβούλιο του ΤΕΙ Αθήνας, στην αρ. 08/16-02-2011 συνεδρίασή του ομόφωνα αποφάσισε ότι, με βάση τον Κανονισμό Σπουδών, η τελική εξέταση των μαθημάτων κατά την εξεταστική περίοδο είναι υποχρεωτική για όλους τους σπουδαστές. Σε καμία περίπτωση δεν αντικαθίσταται η τελική εξέταση μαθήματος από την προσκόμιση εργασίας.

Πρόταση του ΤΕΙ Αθήνας σχετικά με τον αριθμό εισακτέων σπουδαστών

Το ΤΕΙ Αθήνας απαντώντας σε σχετικό αίτημα του Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων, όσον αφορά στον αριθμό εισακτέων σπουδαστών για το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 στα επι μέρους Τμήματα του ΤΕΙ Α, μετά από απόφαση του Συμβουλίου ΤΕΙ Αθήνας, πρότεινε τα παρακάτω:

Σχολή Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας		
Α/Α	Τμήμα	προτεινόμενος αριθμός εισακτέων
1.	Αισθητικής & Κοσμητολογίας	80
2.	Προσχολικής Αγωγής	80
3.	Δημόσιας Υγιεινής	80
4.	Επισκεπτών & Επισκεπτριών Υγείας	80
5.	Εργοθεραπείας	80
6.	Ιατρικών Εργαστηρίων	80
7.	Κοινωνικής Εργασίας	80
8.	Μαιευτικής	80
9.	Νοσηλευτικής Α΄	80
10.	Νοσηλευτικής Β΄	80
11.	Οδοντικής Τεχνολογίας	80
12.	Οπτικής & Οπτιομετρίας	80
13.	Ραδιολογίας-Ακτινολογίας	80
14.	Φυσικοθεραπείας	80
Σύνολο:		1.120
Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών		
1.	Ενεργειακής Τεχνολογίας	80
2.	Ηλεκτρονικής	80
3.	Ναυπηγικής	80
4.	Πληροφορικής	80
5.	Πολιτικών Έργων Υποδομής	80
6.	Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων	80
7.	Τοπογραφίας	80
Σύνολο:		560
Σχολή Τεχνολογίας Τροφίμων & Διατροφής		
1.	Τεχνολογίας Τροφίμων	80
2.	Οινολογίας & Τεχνολογίας Ποτών	80
Σύνολο:		160

Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας		
1.	Διοίκησης Επιχειρήσεων	80
2.	Εμπορίας & Διαφήμισης	80
3.	Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης	80
4.	Τουριστικών Επιχειρήσεων	80
5.	Διοίκησης Μονάδων Υγείας & Πρόνοιας	80
Σύνολο:		400
Σχολή Γραφικών Τεχνών		
1.	Γραφιστικής	80
2.	Συντήρησης Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης	50
3.	Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών	80
4.	Φωτογραφίας & Οπτικοακουστικών Τεχνών	80
5.	Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων	80
Σύνολο:		370

Τιμητική διάκριση σε μέλος Ε.Π. του ΤΕΙ-Α

ΒΡΑΒΕΥΤΗΚΕ από το Ελληνικό Ίδρυμα Καρδιολογίας ο ιατρός Καρδιολόγος και καθηγητής του Ιδρύματός μας Δρ. **Δημήτριος Χανιώτης** για την επιστημονική και κοινωνική του προσφορά στην Προαγωγή της Καρδιαγγειακής Υγείας και τονίστηκε ο ρόλος του ως εκπαιδευτικού στο ΤΕΙ Αθήνας. Η βράβευση του κ. Χανιώτη έγινε στην αίθουσα τελετών του Athenaeum Intercontinental παρουσία του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής, καθηγητών, ανθρώπων του πνεύματος, της τέχνης, της θρησκευτικής, πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας και πλήθους προσκεκλημένων. Η τελετή βράβευσης παρουσιάστηκε από το κεντρικό δελτίο ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού MEGA. Συγχαίρουμε τον κ. Χανιώτη και του ευχόμαστε πάντα διακρίσεις που αντανακλούν και στο Ίδρυμά μας.

Ο κ. Δημήτριος Χανιώτης, κατά τη βράβευσή του, με τους καθηγητές Καρδιολογίας κ. Π. Τούτουζα και κ. Ε. Βορίδη.

Συνάντηση εργασίας στα πλαίσια του προγράμματος Tempus με τίτλο «Improvement of education on environmental management»

Στην Αθήνα, από 8 έως 11 Δεκεμβρίου 2010, πραγματοποιήθηκε η **τέταρτη περιοδική Συνάντηση Εργασίας**, με την αναγνωριστική επωνυμία «**Athens Coordination Meeting - December 2010**» ή «**Συνάντηση των Αθηνών**», στο πλαίσιο του τριετούς προγράμματος Tempus της Ευρωπαϊκής Ένωσης (144746-TEMPUS-2008-RU-JPCR), με τίτλο: «**Improvement of education on environmental management**».

Λίγα λόγια για το Πρόγραμμα «Tempus»

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TEMPUS αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις χώρες - εταίρους (της Ανατολικής Ευρώπης, της Κεντρικής Ασίας, των Δυτικών Βαλκανίων και της περιοχής της Μεσογείου), κυρίως μέσω προγραμμάτων συνεργασίας πανεπιστημίων.

Επιπρόσθετα, στα προγράμματα αυτά έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν και ιδιωτικοί φορείς, τόσο από κράτη-μέλη της ΕΕ όσο και από κράτη εκτός αυτής. Ο εν λόγω εκσυγχρονισμός συγκεκριμενοποιείται με την παροχή εκπαιδευτικής τεχνογνωσίας από τα πανεπιστήμια και τους φορείς των κρατών - μελών προς τα πανεπιστήμια των κρατών - εταίρων και επιπλέον με την υλικοτεχνική ενίσχυση των δεύτερων με χρηματοδότηση της ΕΕ.

Λίγα λόγια για το Πρόγραμμα «Improvement of education on environmental management»

ΒΑΣΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ του Προγράμματος είναι η βελτίωση του συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στον τομέα της Περιβαλλοντικής Διαχείρισης στα κράτη - εταίρους, με κύριο άξονα την εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων διαχείρισης και τεχνολογιών πληροφορικής.

Ο στόχος αυτός εξειδικεύεται με τη δόμηση και την έναρξη λειτουργίας νέων Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών (ΜΠΣ), στο γνωστικό αντικείμενο της «Διαχείρισης Περιβάλλοντος» και

ειδικότερα τη «Βιώσιμη Ανάπτυξη και Περιβαλλοντική Ασφάλεια», στα συμμετέχοντα κρατικά πανεπιστήμια των κρατών - εταίρων: Ρωσία, Ουκρανία, Λευκορωσία και Μολδαβία.

Πιο συγκεκριμένα, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του συγκεκριμένου Προγράμματος είναι:

1. Εισαγωγή εγκεκριμένων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών στα ωφελούμενα πανεπιστήμια.
2. Ανάπτυξη, δημοσίευση και εισαγωγή νέου εκπαιδευτικού υλικού-μεθόδων στη διαδικασία της εκπαίδευσης (βιβλία, μονογραφίες, tests κ.λπ.).
3. Κατάρτιση των εκπαιδευτών και των ειδικών, με στόχο την αύξηση του επαγγελματικού επιπέδου γνώσεων στον τομέα της περιβαλλοντικής διαχείρισης, με βάση τα σύγχρονα εργαλεία διαχείρισης και τις τεχνολογίες πληροφορικής. Επίσης, προσδοκούνται οφέλη από την κινητικότητα των φοιτητών των πανεπιστημίων των κρατών-εταίρων.
4. Ανάπτυξη και εφαρμογή πρακτικών e-learning.
5. Προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού για την ηλεκτρονική μάθηση.

Στο Πρόγραμμα συμμετέχουν 14 ακαδημαϊκά Ιδρύματα και φορείς από 10 χώρες.

Πιο αναλυτικά συμμετέχουν:

- to Saint - Petersburg State University
- to Institute for Environmental Studies at the VU University of Amsterdam
- to University College Cork - UCC
- to TEI of Athens
- to Geographical Information Systems International Group - GISIG
- to Central European University - Budapest
- to University of Natural Resources and Applied Life Sciences - BOKU - Wien
- to Scientific Research Center for Ecological Safety, Russian Academy of Sciences - SRCES
- to Kharkov Karazin National University - KGNU

- το Ukrainian Scientific and Research Institute of Ecological Problems
- η ETB-Technology Trade Ltd.
- το Taurida National V. I. Vernadsky University - TNU
- το Belarusian State University - BSU και
- το Moldova State University - MSU.

Ο ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ του Προγράμματος είναι 1.133.460 €, από τα οποία στην ελληνική πλευρά αναλογούν 79.469 €. Σύμφωνα με την υπογραφείσα σύμβαση, το Πρόγραμμα λήγει στις 14 Ιανουαρίου 2012.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ είναι ο καθηγητής **Vladislav Donchenko**, από το Κρατικό Πανεπιστήμιο της Αγίας Πετρούπολης και Διευθυντής του St. Petersburg Scientific Research Center of Ecological Safety, Russian Academy of Sciences (SRCES RAS).

ΤΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ εκπροσωπεί ο καθηγητής Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης **Γιάννης Κιουσόπουλος**, του τμήματος Τοπογραφίας της ΣΤΕΦ.

Συμμετέχουν επίσης στο Πρόγραμμα από το ΤΕΙ Αθήνας, ο επίκουρος καθηγητής του τμ. Τοπογραφίας **Ανδρέας Τσάτσαρης**, η καθηγήτρια του τμ. Πληροφορικής **Αικατερίνη Γεωργούλη** και από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ο επίκουρος καθηγητής του τμ. Μηχανικών Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης **Δημήτριος Σταθάκης**.

Η συνάντηση εργασίας

Η Συνάντηση των Αθηνών ξεκίνησε άτυπα το απόγευμα της Τετάρτης 8 Δεκεμβρίου 2010 και πραγματοποιήθηκε ξενάγηση των συμμετεχόντων στις περιοχές Σύνταγμα, Μοναστηράκι, Θησείο και Ψυρρή.

Την Πέμπτη 9 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε ολοήμερη συνάντηση στην Αίθουσα Τηλεδιάσκεψης του ΤΕΙ-Α (κτήριο Κ3, Βιβλιοθήκη). Την εναρκτήρια τελετή τίμησε με την παρουσία του ο καθηγητής **Γιώργος Παναγιάρης**, Ιδρυματικός Υπεύθυνος του ΤΕΙ-Α για τα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης (LLP) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο τελευταίος αφ' ενός

πρότεινε επέκταση της συνεργασίας του ΤΕΙ Αθήνας με τα Ιδρύματα που εκπροσωπούσαν οι συμμετεχόντες ακαδημαϊκοί διδάσκαλοι, αφ' ετέρου παρέδωσε εκ μέρους του ΤΕΙ-Α αναμνηστικό δώρο στο Συντονιστή του Προγράμματος, καθηγητή **Vladislav Donchenko**. Ακολούθησε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη του προ τριμήνου αποβιώσαντος καθηγητή **Vladimir Necos**, που εκπροσωπούσε το **Kharkov Karazin National University** της Ουκρανίας.

Οι κυρίως εργασίες ξεκίνησαν με την εισήγηση του Συντονιστή του Προγράμματος, καθηγητή **Vladislav Donchenko**, ο οποίος, ξεκίνησε την ομιλία του με την πρόσφατη θετική ενδιάμεση αξιολόγηση του Προγράμματος από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΕ και προδιέγραψε τα επόμενα βήματα που πρέπει να υλοποιηθούν, εστιάζοντας επιπλέον και στα σχετιζόμενα με το πανεπιστήμιο που εκπροσωπεί. Ακολούθησαν ανάλογες εισηγήσεις από τους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Βασικοί άξονες των εισηγήσεων και των συζητήσεων που έλαβαν χώρα αποτέλεσαν: η οριστικοποίηση του curriculum του καθενός από τα υπό διαμόρφωση ΜΠΣ, καθώς και ο προσδιορισμός του καταλληλότερου διδακτικού υλικού και των βέλτιστων μεθόδων διδασκαλίας γι αυτά.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον είχαν οι εισηγήσεις των:

Olena Chernikova με θέμα «Labor market demand for environmental management specialists».

Matthijs Hisschemöller με θέμα «Vrije University experience in implementation of MSc program in environmental management».

Yevgen Makarovskiy με θέμα «Determination of potential areas of activity for the program graduates and requirements for competences».

Aliaksandr Vitshanka με θέμα «Recommended choice of textbooks and study materials for joint training by partners».

Οι συμμετέχοντες ξεναγήθηκαν στις εγκαταστάσεις του τμ. Τοπογραφίας, από τον αναπληρωτή καθηγητή **Βασίλειο Παγούνη**, Προϊστάμενο του τμ. και από τον καθηγητή **Ηλία Νεραντζή** στο οίνοποιείο του τμ. Οίνοποιίας και Τεχνολογίας Ποτών.

Οι εργασίες της πρώτης μέρας τελείωσαν με επίσημο δείπνο σε εστιατόριο στο Θησείο. Κατά τη διάρκειά του,

οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να χαλαρώσουν, απολαμβάνοντας το εκλεκτό φαγητό και τη θέα της Ακρόπολης.

Την Παρασκευή 10 Δεκεμβρίου 2010, οι εργασίες της Συνάντησης πραγματοποιήθηκαν εκτός ΤΕΙ-Α. Αρχικά, οι συμμετέχοντες επισκέφτηκαν το **Κέντρο Γαία του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας**, στην Κηφισιά, το οποίο επιλέχθηκε ως αντιπροσωπευτικό δείγμα δραστηριότητας του ιδιωτικού τομέα όσον αφορά το περιβάλλον, στην Ελλάδα. Πέραν της γενικής ξενάγησης και των προβολών, λίαν ενδιαφέρουσα ήταν η επίσκεψη-ξενάγηση στα ερευνητικά εργαστήρια του Κέντρου Γαία, όπου έλαβε χώρα αναλυτική παρουσίαση των εκεί πραγματοποιούμενων δραστηριοτήτων πρωτογενούς έρευνας. Υπεύθυνη της όλης υποδοχής-ξενάγησης ήταν η Δρ. **Μαρία Δημάκη**, Διευθύντρια Εργαστηρίου Ζωολογίας στο Κέντρο Γαία.

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες επισκέφτηκαν το **Εθνικό Κέντρο για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη** (ΕΚΠ&ΑΑ, Βίλλα Καζούλη, Κηφισιά), που αποτελεί τη βασική υπηρεσία-σύμβουλο του Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) για τα περιβαλλοντικά θέματα. Τους υποδέχθηκε η Πρόεδρος του, Δρ. **Χριστίνα Θεοχάρη**.

Η Πρόεδρος του ΕΚΠ&ΑΑ παρουσίασε αναλυτικά και επί μακρόν την τρέχουσα Ελληνική Πολιτική για το Περιβάλλον («Environmental policies in Greece. The role of the National Centre for Environment and Sustainable Development»).

Ο κ. **Γιώργος Χάλαρης**, Αντιπρόεδρος της HellasGI εισηγήθηκε θέμα σχετικό με την εξειδίκευσή του ως GIS expert («Environmental Management & GIS: Good Practices and Pitfalls»).

Ακολούθως οι συμμετέχοντες επανήλθαν στην εξειδικευμένη θεματολογία της Συνάντησης των Αθηνών.

Κατά τη διάρκεια της Συνάντησης ελήφθησαν σημαντικές αποφάσεις, για την πορεία του Προγράμματος, όπως η τελική επιλογή των τριών μαθημάτων που θα περιλαμβάνονται σε όλα τα ΜΠΣ των πανεπιστημίων των κρατών-εταίρων («Environmental Policy», «Risk Analysis and Environmental Management» και «GIS and

Environmental Management»).

Επίσης, καθορίστηκε ο οδικός χάρτης για το πρώτο τετράμηνο του 2011, στον οποίο περιλαμβάνεται το πρόγραμμα των μετακινήσεων των καθηγητών από τα κράτη μέλη της ΕΕ στα πανεπιστήμια των συμμετεχόντων κρατών -εταίρων και προσδιορίστηκε η επόμενη Συνάντηση Εργασίας, που θα γίνει στη Γένοβα κ.ά.

Το Σάββατο 11 Δεκεμβρίου 2010, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες επισκέφτηκαν χώρους πολιτισμού της Αθήνας, κυρίως τον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης και το νέο Μουσείο της Ακρόπολης.

Οι συμμετέχοντες στη συνάντηση εργασίας ήταν κυρίως μέλη διδακτικού προσωπικού των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων αλλά και μελετητές από τους δύο ιδιωτικούς μελετητικούς φορείς που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα Tempus.

Ο αναλυτικός κατάλογος των συμμετεχόντων στη συγκεκριμένη Συνάντηση έχει ως εξής:

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο εκ των συμμετεχόντων, καθηγητής **Lazar Chirica** του Moldova State University, είναι ταυτόχρονα Υφυπουργός Περιβάλλοντος της χώρας του.

Στο οργανωτικό μέρος της Συνάντησης σημαντική ήταν η συμμετοχή πολλών διοικητικών στελεχών του ΤΕΙ Αθήνας και των σπουδαστών του τμ. Τοπογραφίας **Χ. Μπολλάνου** και **Ζ. Χάλαρης**.

Αντί επιλόγου

Συμπερασματικά, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η Συνάντηση Εργασίας ήταν επιτυχής, τόσο όσον αφορά τους τρέχοντες εξειδικευμένους εσωτερικούς στόχους του Προγράμματος, όσο και αναφορικά με τη διεθνή προβολή του ΤΕΙ Αθήνας.

Πράγματι, οι επί μακρόν καλλιεργημένες (και με τη Συνάντηση των Αθηνών επιβεβαιωμένες) συγκεκριμένες στενές σχέσεις ακαδημαϊκής συνεργασίας αποτελούν ασφαλές εφελκυστικό για μελλοντικές συνεργασίες του ΤΕΙ-Α, μέσα σε ένα από την ΕΕ (ή άλλο φορέα χρηματοδότησης) προφερόμενα ερευνητικά ή άλλα πλαίσια, διμερή ή πολυμερή. Κι αυτό τόσο με πανεπιστήμια και φορείς σε κράτη-

εταίρους (στην Αγία Πετρούπολη, στο Χάρκοβο, στη Συμφερόπολη, στο Μινσκ και στο Κινσινάου), όσο και με αυτά των κρατών-μελών της ΕΕ (στο Άμστερνταμ, στο Κορκ, στη Βιέννη, στη Βουδαπέστη και στη Γένοβα). Επιπλέον, όμως, και πέραν των δυνατοτήτων για

μελλοντική επέκταση της συνεργασίας με τα μέλη της συγκεκριμένης ομάδας καθηγητών-πανεπιστημίων, εμφανής ήταν η πολύ θετική εντύπωση που αποκόμισαν όλοι τους από τη φιλοξενία και τις εγκαταστάσεις του ΤΕΙ-Α, όπως αβίαστα δήλωσαν στον καθηγητή Πάννη Κιουσόπουλο.

Γ. Κιουσόπουλος, καθηγητής του τμήματος Τοπογραφίας της ΣΤΕΦ

Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στο ΤΕΙ Αθήνας

Το Έργο «Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας ΤΕΙ Αθήνας» εντάχθηκε στις 23-3-2011.

Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου ορίστηκε ο Α. Νασιόπουλος, καθηγητής του τμήματος Ηλεκτρονικής. Έχει προϋπολογισμό 207.767,50 € και διάρκεια από 1 Ιανουαρίου 2011 έως 30 Ιουνίου 2013.

Η Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας ΤΕΙ Αθήνας προχωρά ένα βήμα μπροστά και υιοθετεί πρωτοβουλίες που βοηθούν τους φοιτητές να αποκτήσουν ουσιαστική συνείδηση του χώρου, στον οποίο καλούνται να εφαρμόσουν όσα διδάχτηκαν. Μέσα από διαδραστικές τεχνικές και βιωματικές λειτουργίες οι φοιτητές εξοικειώνονται με την έννοια της επιχειρηματικότητας και αναπτύσσουν επιχειρηματική συνείδηση.

Αποστολή της ΜΚΕ είναι η διασύνδεση και η εξοικείωση των σπουδαστών με τον κόσμο της παραγωγικής διαδικασίας, η παροχή βασικών αλλά και εξειδικευμένων γνώσεων για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των αποφοίτων, η ανάδειξη της επιχειρηματικότητας σε βασική προοπτική απασχόλησης καθώς και η συμβουλευτική για την ίδρυση παραγωγικών μονάδων νέων καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών. Η εξοικείωση επιτυγχάνεται μέσω της ανάληψης μιας σειράς συγκεκριμένων δράσεων, οι οποίες συνοψίζονται ως εξής:

- την ένταξη συγκεκριμένων μαθημάτων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας στο πρόγραμμα σπουδών των Τμημάτων
- τη δημιουργία του κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού
- τη διοργάνωση σεμιναρίων
- επισκέψεις σε επιχειρήσεις
- υπηρεσίες συμβουλευτικής
- μελέτες περιπτώσεων
- προσομοιώσεις διαδικασιών κ.ά.
- καθοδήγηση αποφοίτων για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών
- παρακολούθηση αποφοίτων οι οποίοι υπήρξαν αποδέκτες - χρήστες δράσεων της Μ.Κ.Ε.

Η προτεινόμενη πράξη έρχεται να βελτιώσει και να αναβαθμίσει προηγούμενα έργα που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης. Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει σχετική υποδομή στην παρούσα φάση, η σημαντικότερη παράμετρος, που αποδεικνύει το επίπεδο της ωρίμανσης της Πράξης, είναι η σωρευμένη εμπειρία που έχει αναπτυχθεί στα στελέχη του ΤΕΙ Αθήνας από την υλοποίηση έργων στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2000 - 2006. Οι ενέργειες προετοιμασίας λειτουργίας της ΜΚΕ αναμένεται να ξεκινήσουν μετά την έναρξη του έργου.

Κατά το τρίμηνο Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο 2011 διάφορα θέματα της Παιδείας απασχόλησαν τον Τύπο. Μερικά από αυτά ήταν:

Η Εφημερίδα “Καθημερινή” (9-3-2011) με τίτλο «*Νέο σύστημα διανομής συγγραμμάτων*» γράφει: «Φοιτητές μόνο στα χαρτιά υπάρχουν στα ελληνικά πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ. Από τους εγγεγραμμένους, μόνο ο ένας στους τρεις ζήτησε και πήρε βιβλία κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος. Το χάος στα φοιτητικά μητρώα κατέδειξε το νέο σύστημα διανομής ηλεκτρονικών συγγραμμάτων «Εύδοξος», που εφαρμόζει από φέτος το υπουργείο Παιδείας.

Η Εφημερίδα “Ριζοσπάστης” (3-3-2011) με τίτλο «*Εγκύκλιος - «φωτιά» για τα δωρεάν συγγράμματα*» γράφει: «Σύμφωνα με εγκύκλιο του υπουργείου Παιδείας, μειώνεται δραστικά το δικαίωμα των φοιτητών να παίρνουν δωρεάν τα απαραίτητα για τις σπουδές τους συγγράμματα. Ο κάθε φοιτητής, πλέον, θα δικαιούται ανά μάθημα μόνο ένα δωρεάν βιβλίο (όχι ένα δωρεάν σύγγραμμα που μπορεί να περιλαμβάνει παραπάνω βιβλία), ό,τι χρειάζεται παραπάνω «απλά» θα πληρώνεται!

Η Εφημερίδα “τα ΝΕΑ” (9-2-2011) με τίτλο «*«Ναι» στις αλλαγές σε ΑΕΙ και ΤΕΙ λένε φοιτητές, γονείς και πολίτες*» γράφουν: «Αναγκαίες θεωρούν τις αλλαγές στα πανεπιστήμια φοιτητές, γονείς και πολίτες. Ωστόσο, όπως έδειξε έρευνα κοινής γνώμης που διενήργησε το υπουργείο Παιδείας, δεν είναι αισιόδοξοι ότι οι αλλαγές αυτές θα εφαρμοστούν.

Σύμφωνα με την έρευνα, το 97,4% των φοιτητών που ρωτήθηκαν τάσσεται υπέρ γενικευμένων αλλαγών στα πανεπιστήμια και ΤΕΙ της χώρας, ενώ υπέρ των συγκεκριμένων αλλαγών που προτείνει το υπουργείο Παιδείας τάσσεται και το 79,4% των γονέων μαθητών και φοιτητών που ρωτήθηκαν, αλλά και ποσοστό 76,1% των πολιτών.

Η Εφημερίδα “το ΕΘΝΟΣ” (3-2-2011) με τίτλο «*«Έμφραγμα» στα ΑΕΙ προκαλούν οι μετεγγραφές*» γράφει: Αλλοίωση στον πραγματικό αριθμό των εισακτέων των τμημάτων πανεπιστημίων και ΤΕΙ δημιουργούν οι μετεγγραφές των φοιτητών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που έστειλαν τα Ιδρύματα στο υπουργείο Παιδείας.

Σε πάρα πολλά τμήματα ο τελικός αριθμός των φοιτητών διπλασιάζεται, όταν ολοκληρωθούν οι μετεγγραφές, προκαλώντας πραγματικό έμφραγμα στα ΑΕΙ, όπως φάνηκε από το σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων που για πρώτη φορά εφαρμόστηκε φέτος.

Η Εφημερίδα “Ελευθεροτυπία” (1-2-2011) με τίτλο «*Διαβουλεύονται για τα κακώς κείμενα των ΑΕΙ*» γράφει «Τα κακώς κείμενα στα ελληνικά πανεπιστήμια αλλά και υποδείξεις για την αντιμετώπισή τους ανέδειξε η καταγραφή των 359 σχολίων στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαβούλευσης για την ανώτατη εκπαίδευση, σύμφωνα με την επίσημη ενημέρωση από το υπουργείο Παιδείας» και επισημαίνει τα φαινόμενα παθογένειας και τους προβληματισμούς «...για ύπαρξη μεταβατικών διατάξεων για αιώνιους φοιτητές, σύγχυση από την εισαγωγή σε σχολές και όχι τμήματα, ελλιπή αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων».

Η Εφημερίδα “ΤΟ ΒΗΜΑ” (1-2-2011) με τίτλο «*Όχι φοιτητών και καθηγητών στις προωθούμενες αλλαγές για το πανεπιστημιακό άσυλο*» γράφει: «Από τα πρόσφατα γεγονότα στη Νομική αρνητική είναι η απάντηση φοιτητών και πανεπιστημιακών στην πρόθεση του υπουργείου Παιδείας να αφαιρέσει τη διαχείριση του ασύλου από τα ακαδημαϊκά όργανα και

να την αναθέσει στις εξωπανεπιστημιακές διοικήσεις, μέσω των αλλαγών που προωθούνται στα ανώτατα Ιδρύματα.

Εκπρόσωποι των διοικήσεων, των καθηγητών και των φοιτητών τονίζουν ότι το πανεπιστημιακό άσυλο δε χρειάζεται να αλλάξει ούτε θεσμικό πλαίσιο αλλά ούτε και ... χέρια».

Η Εφημερίδα “ΕΘΝΟΣ” (1-2-2011) με τίτλο «*Έκθεση-βόμβα για τις αλλαγές στα ΑΕΙ*» γράφει: «Εξοστρακισμό» των αιώνιων φοιτητών στα ΙΕΚ, άρση της μονιμότητας των πανεπιστημιακών, επιβολή διδάκτρων, αξιολογήσεις και καταργήσεις τμημάτων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, η έκθεση της δημόσιας διαβούλευσης για τις αλλαγές στην ανώτατη εκπαίδευση

Προτάσεις - σοκ για τις αλλαγές στην ανώτατη εκπαίδευση, που περιλαμβάνουν - μεταξύ άλλων - επιβολή διδάκτρων στα ΑΕΙ, άρση της μονιμότητας των πανεπιστημιακών αλλά και - εξοστρακισμό των αιώνιων φοιτητών στα ΙΕΚ, περιέχονται στην έκθεση της δημόσιας διαβούλευσης που έδωσε, χθες, στη δημοσιότητα το υπουργείο Παιδείας.

Η Εφημερίδα “Ελευθεροτυπία” (20-1-2011) με τίτλο «*Παιδεία: διάλογος με απουσίες*» γράφει: «Είναι εθνική αποστολή να συμμετάσχουμε στο ΕΣΥΠ χωρίς δογματισμούς» δήλωσε η υπουργός Παιδείας, στη χθεσινή, πρώτη συνεδρίαση του (νέου) Συμβουλίου Παιδείας, επιχειρώντας έτσι να πείσει για τις προθέσεις της αλλά και να συγκρατήσει τις διαρροές που, πάντως, δεν απεφεύχθησαν.

Τα κόμματα ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ είπαν αμέσως «όχι», ενώ από τους φορείς την αρχή έκανε η ΟΙΕΛΕ (ιδιωτικοί

εκπαιδευτικοί) που αποχώρησε καταγγέλλοντας το υπουργείο για «προσχηματική και επικοινωνιακή χρήση του διαλόγου» στο πλαίσιο του ΕΣΥΠ. Ναι, με επιφυλάξεις, δήλωσαν οι υπόλοιπες εκπαιδευτικές ομοσπονδίες (ΠΟΣΔΕΠ, ΟΛΜΕ, ΔΟΕ).

Η Εφημερίδα “ΤΑ ΝΕΑ” (13-1-2011) με τίτλο «*“Όχι” των καθηγητών ΤΕΙ στις αλλαγές του υπουργείου*» γράφουν: «ΟΧΙ» ΛΕΝΕ οι καθηγητές των ΤΕΙ στο κείμενο διαβούλευσης του υπουργείου Παιδείας για τις αλλαγές που προωθεί στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Με μία επτασέλιδη ανακοίνωση η Ομοσπονδία Εκπαιδευτικού Προσωπικού στα ΤΕΙ (ΟΣΕΠ - ΤΕΙ) απορρίπτει τις προτάσεις του υπουργείου υποστηρίζοντας ότι το κείμενο διαβούλευσης δεν αποτελεί βάση διαλόγου για ένα νέο ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Προσθέτει μάλιστα πως οι προτάσεις του υπουργείου «δημιουργούν τις προϋποθέσεις για μία σοβαρή κρίση στην Ανώτατη Εκπαίδευση».

Οι καθηγητές των ΤΕΙ προειδοποιούν το υπουργείο ότι, εάν εμμένει στις θέσεις του, θα προχωρήσουν σε κινητοποιήσεις».

Η Εφημερίδα “Καθημερινή” (4-1-2011) με τίτλο «*Παραίτηση, κρίσιμη για την έρευνα*» αναφέρεται στην παραίτηση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας τονίζοντας τα εξής: «Χωρίς ένα από τα σημαντικά στελέχη του ξεκινά το επιτελείο του υπουργείου Παιδείας τη νέα χρονιά. Ο κ. Αχιλλέας Μητσός στις 31 Δεκεμβρίου υπέβαλε στην υπουργό κ. Άννα Διαμαντοπούλου την παραίτησή του από τη θέση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ).

Οδηγίες για την αντιμετώπιση - προστασία από τους σεισμούς

ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ισχυρής σεισμικής δόνησης μην κινηθείτε άμεσα προς τις εξόδους.

Προστατέψτε το κεφάλι και το σώμα σας από πιθανές πτώσεις αεραγωγών, ψευδοροφών, αντικειμένων, που έχουν τοποθετηθεί σε ντουλάπες ή άλλα έπιπλα.

Πολύ καλή προστασία μας δίνουν τα γραφεία μας που είναι ενισχυμένων προδιαγραφών. Αν είστε όρθιος, χαμηλώστε (γονατίστε και προστατέψτε το κεφάλι με κάθε πρόσφορο μέσο ή έστω με τα χέρια σας).

Έχετε εμπιστοσύνη στην αντισεισμική συμπεριφορά του κτιρίου της Υπηρεσίας μας.

(Το κτίριο κατά τους τελευταίους σεισμούς ανταποκρίθηκε σωστά).

Προβλέπεται από τους μηχανικούς ότι θα εμφανιστούν κάθετες ρωγμές στους αρμούς αντισεισμικής προστασίας και τα σημεία επαφής τοίχων και τοίχων από τούβλα κυρίως στα κλιμακοστάσια.

Οι ρωγμές αυτές δεν επηρεάζουν την στατική ικανότητα και δεν πρέπει να μας ανησυχήσουν.

Όταν τελειώσουν οι ταλαντώσεις (το κτίριο παρουσιάζει, ιδίως στους πάνω ορόφους, σημαντικές ταλαντώσεις) μπορείτε να εφαρμόσετε τις οδηγίες «εκκένωσης του κτιρίου».

Σε περίπτωση που διαταχθεί «εκκένωση κτιρίου» μην πανικοβληθείτε.

Εφαρμόστε ψύχραιμα τις παρακάτω οδηγίες:

1. Μαζέψτε τα προσωπικά σας αντικείμενα (τσάντα, πορτοφόλι, πανωφόρι κ.λπ.).

2. Σβήστε αναμμένες ηλεκτρικές συσκευές.

3. Επιμεληθείτε να κλείσουν πίσω σας παράθυρα και πόρτες. (Ανοιχτές πόρτες - παράθυρα δημιουργούν ρεύματα αέρα που επιβουλεύουν την ανάπτυξη - επέκταση φωτιάς).

4. Βοηθήστε να βγουν μαζί σας άτομα με ειδικές ανάγκες.

5. Μόλις βρεθείτε στους διαδρόμους, στραφείτε προς την πλησιέστερη των εξόδων.

6. Περιπατήστε γρήγορα προς την έξοδο κινδύνου, πάντα στο δεξιό μέρος του διαδρόμου, το πολύ σε δυάδες όχι προσπεράσματα. (Δυάδες = όχι μπουλούκι, περιορισμός κινδύνων συνωστισμού, φαινομένων τύπου «θύρας 7». Στο δεξιό του διαδρόμου = μένει το αριστερό μέρος ελεύθερο για την αντίθετη κίνηση ομάδων πυρασφάλειας, ομάδων Α΄ Βοηθειών κ.λπ. Γρήγορο περπάτημα = όχι τρέξιμο. Το τρέξιμο δημιουργεί πανικό και κινδύνους ατυχημάτων).

7. Συστήστε ψυχραιμία και αποφυγή κραυγών και επιφωνημάτων σε κάθε συνάδελφο που διαπιστώσετε ότι καταλαμβάνεται από πανικό και τον μεταδίδει.

- 10. Αν διαπιστώσετε ότι ο διάδρομος που οδηγεί στο κλιμακοστάσιο είναι γεμάτος καπνούς και δεν έχετε άλλη επιλογή, αλλά εκτιμάτε ότι πρέπει να περάσετε οπωσδήποτε... Περπατήστε «στα τέσσερα». (Οι καπνοί είναι πάντοτε πυκνότεροι στα ψηλότερα στρώματα).
 - 11. Αν έχει προηγηθεί καταστροφή (π.χ πτώση ψευδοροφών, τοίχων δεν υπάρχει φωτισμός, ύπαρξη καπνών κ.λπ.) δεν «ψαχουλεύουμε» με τα χέρια απλωμένα σαν να παίζαμε την «τυφλόμυγα», αλλά με το εσωτερικό της παλάμης στραμμένο προς το σώμα μας (εξασφαλίζεται έτσι σωστή αντίδραση σε περίπτωση επαφής με ηλεκτροφόρα σύρματα).
 - 12. Στις σκάλες κατεβαίνουμε χωρίς να τρέχουμε, πάντα δεξιά και ποτέ πάνω από δύο σε κάθε σκαλί.
10. Απαγορεύεται η χρήση των ανελκυστήρων. Ακόμη και αν λειτουργούν δε γνωρίζουμε αν θα υπάρχει ρεύμα στις επόμενες στιγμές.

Από το Γραφείο Πολιτικής Σχεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης (ΠΣΕΑ)

νέα της Επιτροπής Εκπαίδευσης & Ερευνών

εγκρίσεις νέων προγραμμάτων

* Τίτλος Έργου: Σύστημα βέλτιστης διεργασίας και συνταγής

Φορέας Χρηματοδότησης: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)

Ανάδοχος Φορέας: Τάλως Ρομποτική ΑΒΕ

Προϋπολογισμός για το ΤΕΙ-Α: 123.000,00 €

Διάρκεια έργου: 1-1-2011 έως 31-12-2012

Σύντομη περιγραφή

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης του ΕΣΠΑ 2007-2013 για τα προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα» και Περιφερειών σε μετάβαση, της Δράσης Εθνικής εμβέλειας «Ενίσχυση Νέων και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων», Πράξη «Υποστήριξη Ομάδων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων για Δραστηριότητες Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης», το Εργαστήριο Ηλεκτρικού Χαρακτηρισμού Υλικών και Ηλεκτρονικών Διατάξεων **του τμήματος Ηλεκτρονικής** του ΤΕΙ Αθήνας σε συνεργασία με τις εταιρίες ΤΑΛΩΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΑΒΕ, ΑΛΜΑΝ ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ, ΤΟΚΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ υπέβαλαν την ανταγωνιστική πρόταση με τον τίτλο «**PreSys: Σύστημα Βέλτιστης Διεργασίας και Συνταγής**» συνολικού προϋπολογισμού **489.000 €**. Η πρόταση μετά από αξιολόγηση εγκρίθηκε στο σύνολό της με την απόφαση ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ 127/26.1.20011 της υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Η. Σταύρακας,
επικ. καθηγητής
τμήμα Ηλεκτρονικής

Το προτεινόμενο έργο έρχεται να συνεισφέρει στην αντιμετώπιση σημαντικών προβλημάτων στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, όπου οι παραγωγικές μονάδες βιώνουν ένα καθεστώς εξαιρετικής πίεσης από τους πελάτες τους στους τομείς του χρόνου παράδοσης, κόστους και τήρησης ποιοτικών προδιαγραφών του τελικού προϊόντος. Από όλες τις παραγωγικές φάσεις, η φάση της βαφής έχει τις υψηλότερες απαιτήσεις σε τεχνολογία, ενώ είναι ιδιαίτερα ενεργοβόρος και προκαλεί αυξημένες ποσότητες στερεών αλλά κυρίως υγρών και αέριων ρύπων. Οι υψηλές τεχνικές απαιτήσεις της έχουν ως αποτέλεσμα τα υψηλά ποσοστά ποιοτικών αστοχιών, την αυξημένη κατανάλωση πρώτων και βοηθητικών υλών, σημαντικό πρόσθετο κόστος, καθυστερήσεις και περιβαλλοντική επιβάρυνση. Στο πλαίσιο της βελτιστοποίησης της απόδοσης των υπάρχουσών τεχνικών λειτουργιών, θα αναπτυχθεί το σύστημα

PRESys, το οποίο θα εκτελεί:

1. Αυτόματη επιλογή της βέλτιστης βαφικής διεργασίας και συνταγής, βάση παραμέτρων, όπως ποιοτικές απαιτήσεις, χαρακτηριστικά πρώτης ύλης και βοηθητικών υλών, χαρακτηριστικά και τρόπος λειτουργίας εξοπλισμού κ.ά.
2. Καθορισμό της βέλτιστης σειράς εκτέλεσης παραγωγής λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές παραμέτρους. Το σύστημα θα εμπλουτίζεται κατά την λειτουργία του με δεδομένα, που θα συλλέγονται από τον χώρο της παραγωγής και θα προσαρμόζει τις μελλοντικές προτάσεις βελτιστοποίησης.

Το έργο θα υλοποιηθεί με τη συνεργασία των εταιριών ΤΑΛΩΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΑΒΕ, ΑΛΜΑΝ ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ, ΤΟΚΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ και την ερευνητική ομάδα "Τεχνητής Νοημοσύνης", του Εργαστηρίου Ηλεκτρικού Χαρακτηρισμού Υλικών και Ηλεκτρονικών Διατάξεων του τμήματος Ηλεκτρονικής του ΤΕΙ Αθήνας, με επιστημονικό υπεύθυνο τον **Ηλία Σταύρακα**, επίκουρο καθηγητή, συμμετέχοντα μέλη ΕΠ και συνεργάτες τους: **Αλέξανδρο Αλεξανδρίδη**

- επίκουρο καθηγητή, **Κωνσταντίνο Μουτζούρη** - επίκουρο καθηγητή, **Γεώργιο Χλούπη** - καθηγητή εφαρμογών, **Παναγιώτη Τσιάκα** - καθηγητή εφαρμογών (υπό διορισμό), **Κωνσταντίνο Νίνο** - εργαστηριακό συνεργάτη, **Χαράλαμπο Στεργιόπουλο** - υποψήφιο διδάκτορα και τον Διευθυντή του Εργαστηρίου **Δήμο Τριάντη** - καθηγητή. Τη διοικητική/γραμματειακή υποστήριξη του προγράμματος θα παρέχει η **Αναστασία Ήβου** - διοικητική υπάλληλος.

Το μέρος του έργου που θα υλοποιηθεί στο ΤΕΙ Αθήνας αφορά κυρίως:

- α. στην αναγνώριση και καταγραφή των παραμέτρων, που επηρεάζουν τη διεργασία, τη συνταγή και τον προγραμματισμό της παραγωγής
- β. στο σχεδιασμό και ανάπτυξη συστήματος παραγωγικού σχεδιασμού
- γ. στο σχεδιασμό και ανάπτυξη ευφυούς συστήματος βελτιστοποίησης διεργασίας και συνταγής
- δ. στην αποτίμηση και βελτιστοποίηση της λειτουργίας του ολοκληρωμένου συστήματος.

Τίτλος Έργου:

«Αναδρομική καταλογογράφηση και ταξινόμηση συλλογών της βιβλιοθήκης της Alpha bank»

Φορέας Χρηματοδότησης: Alpha Bank

Προϋπολογισμός: 26.000,00 €

Διάρκεια έργου: 1-2-2011 έως 30-5-2011

Σύντομη περιγραφή

Σκοπός του έργου είναι η οργάνωση της βιβλιοθήκης σύμφωνα με κανόνες και πρότυπα, ώστε να γίνει χρηστική και να μπορεί να μεταφερθεί το υλικό της σε τυποποιημένα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα.

**Επιστημονικός
Υπεύθυνος:**

Γ. Γιαννακόπουλος,
αν. καθηγητής

τμήμα Βιβλιοθηκονομίας
& Συστημάτων
Πληροφόρησης

Α΄ φάση αξιολόγησης

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΙΙΙ

Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα ΤΕΙ

Ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση αξιολόγησης, που αφορούσε στις προτάσεις που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του Προγράμματος Αρχιμήδης ΙΙΙ - Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα ΤΕΙ. Από τις 643 υποβληθείσες προτάσεις προκρίθηκαν σε δεύτερη φάση αξιολόγησης, οι 357 προτάσεις, ενώ οι προτάσεις, που θα χρηματοδοτηθούν με βάση την ισχύουσα Πρόσκληση, θα είναι περίπου 210.

Το ΤΕΙ Αθήνας υπέβαλε συνολικά 120 προτάσεις εκ των οποίων εγκρίθηκαν συνολικά 69 για τη δεύτερη φάση της αξιολόγησης.

A/A	Ίδρυμα	Κωδικός πρότασης	ID	Ακρωνύμιο	Τίτλος	Επιστημονικός Υπεύθυνος
1	TEI-A	teiath001	29	3DIMRT	Implementation of an integrated portable digital integral imaging system for capturing three-dimensional real scenes and emergence of the three-dimensional information in real time by acceleration of the employed algorithms using fpgas	Athinaios Spyros
2	TEI-A	teiath002	32	?U-ASIRMATA 4G	Smart antenna systems and applications to 4g wireless networks	Konstantinos Voudouris
3	TEI-A	teiath004	549	Leadership -Technological Innovation	Statistical, exploratory and empirical analysis of corporate leadership characteristics promoting technological innovation	Christos Frangos
4	TEI-A	teiath005	363	CoMeC	Development of hardware and software ensuring the continuity of medical care among hospitals, primary healthcare institutions and home care, within the greek national health system (nhs)	Vassilios Spyropoulos
5	TEI-A	teiath006	4	MicroDiagnoSIS	Development of microfluidic device with embedded electrodes for applications in biotechnology and diagnostics	Kaltsas Grigoris

A/A	Ίδρυμα	Κωδικός πρότασης	ID	Ακρωνύμιο	Τίτλος	Επιστημονικός Υπεύθυνος
6	TEI-A	teiath007	424	ELEVATION	Evaluation of the hellenic vertical network in the frame of the european systems and control networks interconnection -application in the areas of attiki and thessaloniki	Vassilios N. Pagounis
7	TEI-A	teiath009	94	XDUALGNOSIS	Novel applications of x-ray dual energy for early diagnosis in osteoporosis, mammography and angiography	George Fountos
8	TEI-A	teiath010	642	VinePerWine	The interplay between water availability and major vineyard practices on agiorgitiko cv. (Vitis vinifera L.) Performance and wine quality	Elias Korkas
9	TEI-A	teiath011	569	QualiMaturEdu (Quality-Maturity Model for Education)	Development of a maturity model for higher education institutions and creation of a prototype for decision making and process improvement	Ioannis Chalaris
10	TEI-A	teiath012	623	OILPAINTPAPER	Oil paintings on paper support: documentation of the preservation state using multispectral imaging and chemical analysis. Determination of evaluation criteria -conservation treatment proposals	Athina Alexopoulou
11	TEI-A	teiath014	109	EPOCA	Development of a classification system for electroencephalographic evoked potentials related to the observation of correct or incorrect actions	Errikos Ventouras
12	TEI-A	teiath015	393	MASAP	Multidimensional assignment and systems of alldifferent predicates	Dimitrios Magos
13	TEI-A	teiath017	37	RTMBVS	Development of a real time multimodal biometric recognition system	Elias Zois
14	TEI-A	teiath019	666	NANOCARLO	Evaluation of nanophosphors for medical imaging applications: monte carlo simulation and experimental evaluation of a nanophosphor-cmos prototype	Ioannis Kandarakis
15	TEI-A	teiath020	204	StuDiAsE	Student diagnosis, assistance, evaluation system based on artificial intelligence	Samarakou Maria
16	TEI-A	teiath022	145	NUMDIFENV	New numerical and computational methods for the solution of differential equations with applications in environmental issues	Ioannis Th. Famelis

A/A	Ίδρυμα	Κωδικός πρότασης	ID	Ακρωνύμιο	Τίτλος	Επιστημονικός Υπεύθυνος
17	TEI-A	teiath023	442	ASOPOS	The combined application of electrical measurements and neural networks for the study of ground pollution due to heavy metals: application in the asopos region	Ilias Stavrakas
18	TEI-A	teiath024	475	PersonDose	Optimization of clinical protocols for personalized cancer diagnosis and treatment, using advanced anthropomorphic phantoms	George Loudos
19	TEI-A	teiath025	411	MARICO	New approaches and application of electrochemical techniques and corrosion inhibitors for in-situ monitoring of shipwrecks and treatment of recovered marine composite artefacts containing metal	Vasilike Argyropoulos
20	TEI-A	teiath026	692	PISTIS	Performance improvement of shell and tube heat exchangers by means of shape optimization of their tube cross section geometry	Koubogiannis Dimitrios
21	TEI-A	teiath028	515	YES	Development of a method for the improvement of yeast fermentation ability for the production of bioethanol with the use of osmotic nacl stress and metal ions in a novel system of continuous fermentation (fermentation cassettes)	Elias Nerantzis
22	TEI-A	teiath029	218	SCoDo	Experimental evaluation of new co-doped scintillator materials for use in combined tomographic imaging systems	Konstantinos Kourkoutas
23	TEI-A	teiath030	132	SHIP-HYDRO	Novel methods for evaluating ship & structures hydrodynamic behaviour in variable bathymetry regions and their impact on nearshore and coastal environment	Theodoros Gerostathis
24	TEI-A	teiath033	657	HydELFS	Hydroelastic response of large floating structures and arbitrarily shaped bodies in an environment of varying 3d bathymetry	Kokkinos Filis-Triantaphyllos
25	TEI-A	teiath035	452	whet	Comparison of the fitting of therapeutic contact lenses silicone hydrogels in the wound healing of the epithelium of the cornea from surgical procedures and other injuries	Athina Plakitsi
26	TEI-A	teiath037	399	CADMAMMO	Innovative computer-aided decision making system, combining mammographic, histological and cytological image data, for improving breast cancer clinical management	Dionisios Cavouras
27	TEI-A	teiath039	439	PROSENS	Data communication and processing in wireless sensor and sensor/actuator networks	Grammati Pantziou

A/A	Ίδρυμα	Κωδικός πρότασης	ID	Ακρωνύμιο	Τίτλος	Επιστημονικός Υπεύθυνος
28	TEI-A	teiath043	16	-	Development of system for the automatic selection of macroscopic traffic flow models for urban and interurban highways	John Chrysoulakis
29	TEI-A	teiath044	638	EMADOS	Energy management in the domestic sector peculiarities and chances in the greek case	John Gelegenis
30	TEI-A	teiath045	3	PROSPECTRA	Protein mass spectrometry analysis for prostate cancer biomarkers identification	Ioannis Kalatzis
31	TEI-A	teiath046	516	FluDiaPhoSkin Therapy	Laser induced fluorescence diagnostic technique of skin cancer and dosimetry of photodynamic therapy	Ioannis Sianoudis
32	TEI-A	teiath047	359	CBRBCCRF	Cellular study of red blood cells in chronic renal failure patients under haemodialysis	Tzimogianni Alexandra
33	TEI-A	teiath052	453	FoodAllerg	Application of molecular techniques to the detection and quantification of allergens in food; new approaches to diagnosis of food allergy	Dimitra Houhoula
34	TEI-A	teiath053	458	CULHERO	Computational processing and management of cultural heritage objects	Eleni Galiotou
35	TEI-A	teiath057	601	ATMO	Automated three-dimensional techniques for treatment monitoring in oncology	Maria Kallergi
36	TEI-A	teiath058	527	CO.TR.I.S.	Coastal transport integrated system in the aegean sea islands	Dimos N. Pantazis
37	TEI-A	teiath059	91	ImproDeProF	Two-phase flow in porous media: improvement of the mechanistic model deprof and implementation in practical applications	Marios S. Valavanides
38	TEI-A	teiath060	658	BACTEDECT II	Nanoparticle mediated separation and detection of pathogenic bacteria from food, sepsis and central nervous system	Ekatherina Charvalos
39	TEI-A	teiath063	578	WASTESAFE	Wastewater reuse and public health issues-development of a risk assessment modelodel	Athena Mavridou
40	TEI-A	teiath064	454	NextFAN	Development and optimization of radio-over-fiber subsystems and techniques for next generation fiber-wireless access networks	Athanasios Nassiopoulos
41	TEI-A	teiath065	129	TRACE	Wireless network of ultra low power capacitive sensor arrays for remote monitoring of the environment	Nikoalos Pantazis
42	TEI-A	teiath067	567	MIWSAT	Measuring individual and workplace stress in academic professors at the technological educational institute of athens. Applying a stress management and health promotion program	Darviri Christina

A/A	Ίδρυμα	Κωδικός πρότασης	ID	Ακρωνύμιο	Τίτλος	Επιστημονικός Υπεύθυνος
43	TEI-A	teiath068	431	MEDART	Chelators used in clinical medicine can lead to the development and implementation of innovative cleaning methods for removing iron corrosion products from museum artefacts	Anastasia Pournou
44	TEI-A	teiath070	484	PreEQdisEmpsEM	Multidisciplinary study of pre-earthquake disorders with emphasis on the electromagnetic radiation	Nomicos Constantinos
45	TEI-A	teiath071	615	INSEME	Integrated wireless sensor network for the structural health monitoring, energy management and evacuation support of buildings	Evangelos Zervas
46	TEI-A	teiath073	369	SECRET_DIDWE	Secure retrieval and dissemination of information (text and image) in distributed and wireless specific purpose environments	Christos Skourlas
47	TEI-A	teiath075	602	ANAVALOS	Karst formations groundwater discharges in marine environment: development methods	Evangelos Pissias
48	TEI-A	teiath078	632	APPH	Anti - perspirant products & health	Evangelia Protopapa
49	TEI-A	teiath081	629	3D-CITY	Intelligent pattern recognition techniques for the development of multimodal representations of urban areas	Nikolaos Vassilas
50	TEI-A	teiath084	564	CONSTONCLAY	Consolidation and weathering inhibition of building materials with emphasis on clay - bearing stones used in architectural monuments	Panagiotis Theloulakis
51	TEI-A	teiath086	59	MEPHCILCS	Methodology of primary health care services evaluation in local community and creation of a standard information procedure document	George Pierrakos
52	TEI-A	teiath087	587	LE.O.S.A.I.DE.S.	Learning opportunities access and synthesis services using artificial intelligence and decision support mechanisms	Cleo Sgouropoulou
53	TEI-A	teiath089	6	NODEVEL	Non destructive evaluation of cement based materials by studying weak electric signals generated by knocking mechanic load	Dimos A. Triantis
54	TEI-A	teiath091	400	PHONONIC	Photonic networks based on photonic integrated circuits	Ioannis Voyiatzis
55	TEI-A	teiath094	524	NanoPharm	Removal of pharmaceuticals, hormones and other pollutants from wastewater using tio2 nanocrystalline film photoreactors	George Albert Karikas
56	TEI-A	teiath095	135	LACUNH	Development of a standard laser technology for cleaning evidence of cultural and natural heritage	George Panagiaris

A/A	Ίδρυμα	Κωδικός πρότασης	ID	Ακρωνύμιο	Τίτλος	Επιστημονικός Υπεύθυνος
57	TEI-A	teiath097	312	DEAUS	Design and implementation of efficient arithmetic units for non-conventional number systems	Constantinos Efsthathiou
58	TEI-A	teiath100	626	EncapMastGum	Study of the antimicrobial activity of chios mastic gum fractions before and after encapsulation in liposomes in order to prolong the shelf life and enhance the biological activities and sensory characteristics of milk products	John Tsaknis
59	TEI-A	teiath101	584	Currant-Paste	Study of properties and processing of novel foodstuffs made from dried fruit byproducts	Nikolaos P. Zogzas
60	TEI-A	teiath103	65	STELAE	Analysis of pigments and binding media of painted (decorated) funerary stelae from macedonian hellenistic tombs	Olga Polychronopoulou
61	TEI-A	teiath104	616	AMEGS	Analysis and modeling of electrical grounding systems behavior changes in power facilities	Antonios X. Moronis
62	TEI-A	teiath110	112	EXCELF	Extrusion of cereal and legume products with high content of dietary fibers	Michael Bratakos
63	TEI-A	teiath112	630	WINAGE	Wine ageing using electrooxidation and wood chips	Dourtoglou Vassilis
64	TEI-A	teiath113	588	HTYSBIOP	Synthesis of hydroxytyrosol analogues and study of their antioxidant activity and physicochemical properties	Charis E. Semidalas
65	TEI-A	teiath114	554	CONSMON	Model study for the examination of the pathology and conservation of building and decorative elements of byzantine monuments	Vasilios Lampropoulos
66	TEI-A	teiath115	477	IMCADLDE	Inter-imaging computer aided system towards liver disease evaluation	Aikaterini Skouroliakou
67	TEI-A	teiath116	695	BIOART	Bioart: borders and definitions. Research project for the development of a widely accepted deontological framework of its production and management	Avaritsiotis Thrasivoulos, Thrassos
68	TEI-A	teiath117	116	MobiMark	Mobile marketing - methodologies, techniques and legal issues	Alexandra Adami-Varka
69	TEI-A	teiath119	651	I.S.I.A.D.	A framework for the development of an intelligent system for innovative artefact design	Athanasios Kouzelis

Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης 2,2 δις € για τη σύνδεση Σπουδών - Απασχόλησης

του καθηγητή **Περικλή Ν. Λύτρα**

Επιστημονικού Διευθυντή Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ) ΤΕΙ Αθήνας

Σε μια πανηγυρική εκδήλωση στη συνεδριακή αίθουσα του υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στις 15 Φεβρουαρίου 2011 δόθηκε στη δημοσιότητα από την καθ' ύλην αρμόδια αναπληρωτή Υπουργό, κ. **Φώφη Γεννηματά**, το «Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης (ΕΠΔΒΜ)».

Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Πρωθυπουργός, κ. **Γ. Παπανδρέου**, η υπουργός Παιδείας ΔΒΜ και Θρησκευμάτων, κ. **Α. Διαμαντοπούλου**, η υπουργός Εργασίας, κ. **Α. Κατσέλη**, οι υφυπουργοί κ. **Ε. Χριστοφιλοπούλου** και **Ι. Πανάρετος** και ακολούθησαν τοποθετήσεις εκπροσώπων φορέων (όπως ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΠΑΣΕΓΕΣ, ΕΣΑμεΑ, Ένωσης Περιφερειών, Επιστημονικών Επιμελητηρίων, Πρυτάνεων Πανεπιστημίων, Προέδρων ΤΕΙ, ΟΑΕΔ, ΕΚΕΠΙΣ, ΕΟΠΠ, ΕΚΕΠ, ΙΔΕΚΕ κ.ά.).

Επίσης, παρέστησαν εκπρόσωποι όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων. Το ΤΕΙ-Α εκπροσώπησαν ο Πρόεδρος, καθηγητής **Δ. Νίνος**, οι Αντιπρόεδροι, καθηγητές **Μ. Μπρατάκος** και **Ι. Χάλαρης**, ο Επιστημονικός Διευθυντής του «Ινστιτούτου Δια Βίου Εκπαίδευσης», καθηγητής **Π. Λύτρας** και οι καθηγητές **Δ. Τριάντης**, **Δ. Κάβουρας** και **Ιφ. Φουντά**.

Οι πέντε βασικοί άξονες της ομιλίας της Υπουργού, κ. Φ. Γεννηματά επί του θέματος μπορούν, να συνοψισθούν ως εξής:

- Οι δύο πυλώνες της ΔΒΜ είναι η αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και η γενική εκπαίδευση ενηλίκων.
- Οι στόχοι της πολιτικής της ΔΒΜ είναι πολυάριθμοι και οι ωφέλειες που προκύπτουν βρίσκουν εφαρμογή σε όλο το φάσμα του ελληνικού πληθυσμού, όπως φαίνεται και στα γραφήματα 1 και 2.

- Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε ορισμένες εξειδικευμένες κοινωνικές ομάδες (γράφημα 3).
- Οι δράσεις και τα οικονομικά στοιχεία του ΕΠΔΒΜ, θα απορροφήσουν το ποσό των 2,2 δισεκατομμυρίων € μέχρι το 2013, ενώ η επιμέρους κατανομή αυτών των κονδυλίων παρουσιάζεται στο γράφημα 4.
- Ο ρόλος των Δήμων στη γενική εκπαίδευση ενηλίκων μέσω του νέου «Ανοιχτού Σχολείου» θα είναι καθοριστικός.

Σημεία τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι τα εξής:

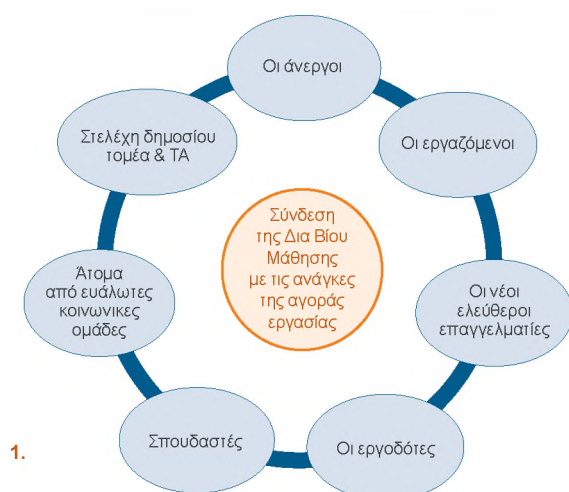
- δε δόθηκαν σαφείς πληροφορίες όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του προγράμματος,
- το ποσόν που προβλέπεται για τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ της χώρας είναι της τάξης των 68.885.206€, δεν υπήρξε όμως περαιτέρω ενημέρωση για την κατανομή αυτού του ποσού ανά Ίδρυμα,
- στο νόμο 3879/2010 για το «Εθνικό Δίκτυο Δια Βίου Μάθησης» και στους φορείς Διοίκησής του, δεν αναφέρονταν ρητώς τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, παρά μόνο στο τέλος του οργανογράμματος, όπου υπάρχει η επισήμανση: «(...) Στο Εθνικό Δίκτυο Δια Μάθησης ανήκουν επίσης: α. Φορείς και οι δομές του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, όπως είναι τα Ίδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και τα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης των Ίδρυμάτων αυτών (...)».

Επισημάνθηκε ιδιαίτερα ότι δεν πρόκειται να διατεθούν κονδύλια για την κατάρτιση, δεδομένου ότι κατά το παρελθόν και συγκεκριμένα μεταξύ 1988 και 2009 υπήρξε αλόγιστη δαπάνη οικονομικών πόρων. Τέλος, παρά το γεγονός ότι η παρουσίαση ήταν εκτενέστατη εξακολουθούν να υφίστανται ερωτη-

ματικά και ασάφειες σε σχέση με τις εξαγγελίες της κ. Γεννηματά, όσον αφορά στη συνεργασία των υπουργείων Παιδείας και Εργασίας, τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια, το ψηφιακό λύκειο δεύτερης ευκαιρίας, την ανάπτυξη συμβουλευτικής και προσανατολισμού και άλλα.

Γραφήματα

Γραφήματα με τα βασικά σημεία της ομιλίας της αν. Υπουργού Παιδείας δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων Φώφης Γεννηματά

1, 2, 3: Στόχοι & Ωφελούμενοι Πολιτικής Δια Βίου Μάθησης | 4: Δράσεις και οικονομικά στοιχεία του εθνικού προγράμματος ΔΒΜ

Απολογισμός του έτους 2009 και Προϋπολογισμός του έτους 2011 του ΕΛΚΕ

Ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας του ΤΕΙ Αθήνας έλαβε βεβαίωση από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ότι υποβλήθηκε ο Απολογισμός του έτους 2009 και ο Προϋπολογισμός του έτους 2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3697/08 και ότι δεν έχει άλλη υποχρέωση μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2011.

Αποτελέσματα απολογισμού του οικονομικού έτους 2009

ΕΣΟΔΑ		
Επιχορήγηση Τακτικού Προϋπολογισμού	200.232,84 €	
Επιχορήγηση Π.Δ.Ε.	136.208,29 €	
Επιχορήγηση από Ε.Ε. –Λοιπές επιχ/σεις	4.256.331,60 €	
Λοιπά έσοδα χρήσης	755.797,93 €	5.348.570,66 €
ΕΞΟΔΑ		
Επενδύσεις	75.396,26 €	
Λοιπά έξοδα χρήσης	4.628.678,88 €	4.704.075,14 €
Πλεόνασμα χρήσης		644.495,52 €

Προϋπολογισμός έτους 2011

ΕΣΟΔΑ		
Επιχορήγηση Τακτικού Προϋπολογισμού	0,00 €	
Επιχορήγηση Π.Δ.Ε.	3.060.000,00 €	
Επιχορήγηση από Ε.Ε. - Λοιπές επιχ/σεις	1.056.500,00 €	
Λοιπά έσοδα χρήσης	294.000,00 €	4.410.500,00 €
ΕΞΟΔΑ		
Επενδύσεις	300.000,00 €	
Λοιπά έξοδα χρήσης	4.533.500,00 €	4.833.500,00 €
Έλλειμμα χρήσης		423.000,00 €

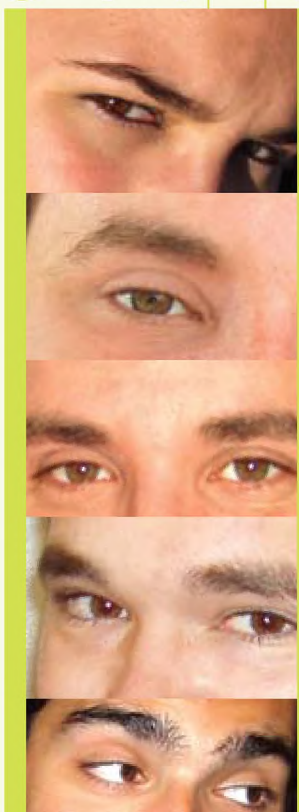
Το παραπάνω έλλειμμα θα καλυφθεί από το εκτιμώμενο ταμειακό υπόλοιπο του Λογαριασμού στις 31-12-10, το οποίο υπολογίζεται σε 2.462.906,89 €

7 ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ

Φ Ο Ι Τ Η Τ Ι Κ Α

Διακρίσεις για φοιτητές του τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας

ΘΕΜΑ: Παρουσίαση πτυχιακών εργασιών φοιτητών του Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης στο Διεθνές Συνέδριο του International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (IIC).

Το πρόγραμμα του 23^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου που διοργανώθηκε από το Διεθνές Ινστιτούτο Συντήρησης (International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works -IIC), στην Κωνσταντινούπολη, 20 - 24 Σεπτεμβρίου 2010, με θέμα: «**Συντήρηση και Ανατολική Μεσόγειος**», περιελάμβανε, για πρώτη φορά, μια ειδική ενότητα, αφιερωμένη στην παρουσίαση εργασιών, με την μορφή **poster, από φοιτητές προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων συντήρησης.**

Την περίοδο της ανακοίνωσης της φοιτητικής συνεδρίας από το International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works, στο Εργαστήριο Συντήρησης Λίθου εκπονούσαν την πτυχιακή τους εργασία οι κ. **Αναστασία Μαραβέλη** και **Ευαγγελία Βιρβίλη** με θέμα: «Κριτήρια Επιλογής Κονιαμάτων Συγκόλλησης Αρχιτεκτονικών μελών από Πειραϊκό Λίθο στα μνημεία της Ακροπόλεως» και ο κ. **Μιχαήλ Κουφόπουλος** με θέμα: «Μεθοδολογία σχεδιασμού κονιαμάτων αποκατάστασης βυζαντινών μνημείων». Οι φοιτητές, σε συνεργασία με τους επιβλέποντες εκπαιδευτικούς κ. **Παναγιώτη Θεουλάκη**, καθηγητή και **Αλέξιο Ν. Στεφανή**, καθηγητή εφαρμογών, συνέταξαν τις εκτεταμένες περιλήψεις των επιστημονικών εργασιών, οι οποίες υποβλήθηκαν και έγιναν αποδεκτές από την επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου, μεταξύ διακοσίων συμμετοχών προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών.

Το poster του κ. Μιχαήλ Κουφόπουλου, με θέμα: «Μεθοδολογία για το σχεδιασμό κονιαμάτων αποκατάστασης», παρουσιάζει, συνοπτικά, τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για το χαρακτηρισμό των αυθεντικών δομικών κονιαμάτων ενός μεταβυζαντινού ναού και τη μελέτη νέων συνθέσεων

για κονιάματα αποκατάστασης. Η μεθοδολογική προσέγγιση περιλαμβάνει αρχικά τη δειγματοληψία, το φυσικοχημικό χαρακτηρισμό και την αναγνώριση των τεχνολογικών χαρακτηριστικών των αυθεντικών, διαβρωμένων κονιαμάτων. Η πρόταση των συνθέσεων των κονιαμάτων αποκατάστασης καθορίστηκε από τα αποτελέσματα της ταυτοποίησης των πρώτων υλών και των μεθόδων παρασκευής που εφαρμόστηκαν και της εξέτασης των φυσικο-μηχανικών ιδιοτήτων των αυθεντικών κονιαμάτων.

Το poster της κ. Α. Μαραβέλη και της κ. Ε. Βιρβίλη, στο οποίο συμμετείχε και η απόφοιτος του Τμήματος κ. Λ. Κατέβα είχε θέμα «Κριτήρια Επιλογής Κονιαματος Συγκόλλησης του «Πειραϊκού Λίθου»» και παρουσιάζει τη μεθοδολογία που ακολουθείται για τη μελέτη σύνθεσης κατάλληλου κονιαματος συγκόλλησης θραυσμάτων από «Πειραϊκού Λίθου» (δολομιτικός & μαργαϊκός ασβεστόλιθος), για την αποκατάσταση της μονολιθικότητας των αρχιτεκτονικών μελών. Σκοπός της μελέτης ήταν η δημιουργία κονιαματος συμβατού με τις φυσικοχημικές και μηχανικές ιδιότητες του λίθου, με βασικά κριτήρια επιλογής: την αντιστρεψιμότητα, το εργάσιμο, τη μικρή ρίκνωση, την καλή πλαστικότητα και την πρόσφυση.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν τρεις συνεδριάσεις των φοιτητών, που συμμετείχαν στο συνέδριο, με την επιστημονική επιτροπή του International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works, οι οποίες εστίασαν στα προβλήματα στο χώρο της εκπαίδευσης και της ενημέρωσης των φοιτητών. Μέσα από τις συνεδριάσεις αυτές γεννήθηκε η ιδέα για τη δημιουργία ενός ειδικού ιστοχώρου στο

διαδίκτυο, στον οποίο θα ενημερώνονται όλοι όσοι ενδιαφέρονται για τη συντήρηση, θα θέτουν τους προβληματισμούς τους και θα συνεργάζονται μεταξύ τους για να βρουν λύσεις.

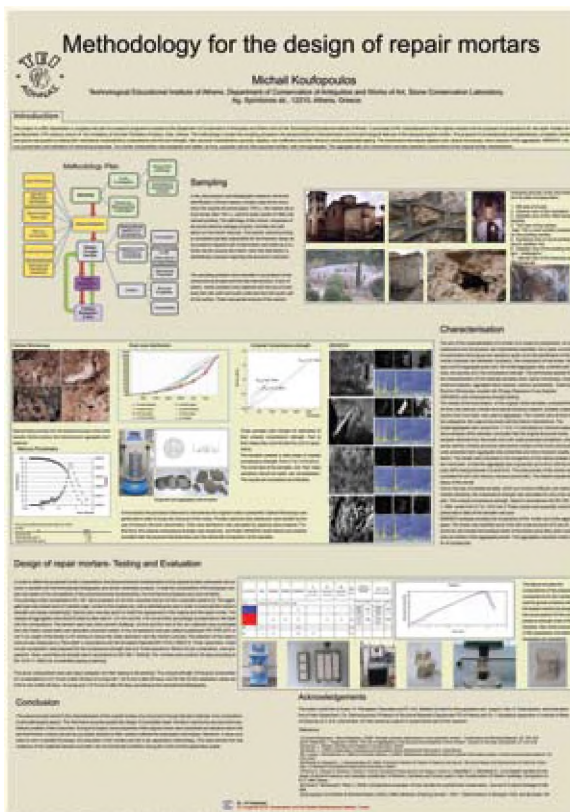
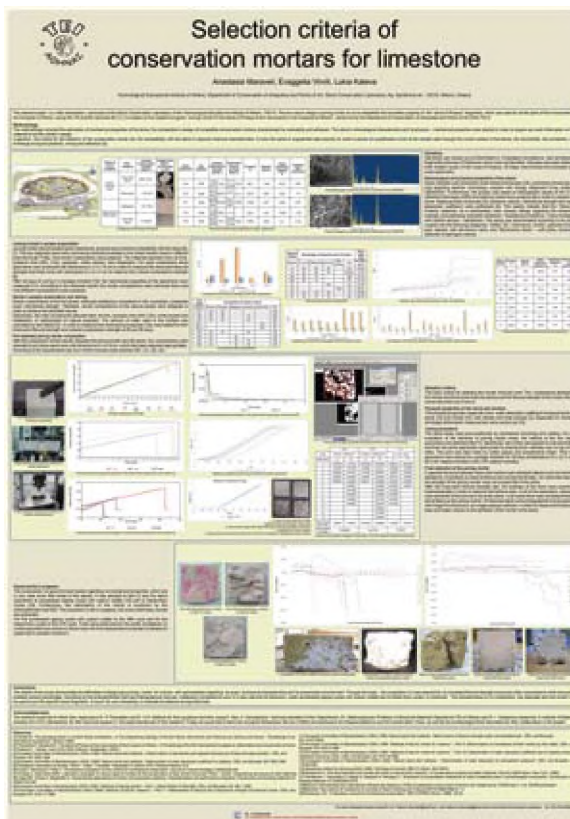
Οι δύο εργασίες που υποβλήθηκαν από τους φοιτητές μας ήταν οι μόνες προπτυχιακού επιπέδου, ενώ όλες οι άλλες είχαν συνταχθεί από μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψηφίους διδάκτορες από αναγνωρισμένα Ιδρύματα του κόσμου. Θα πρέπει να σημειωθεί ενδεικτικά ότι οι εργασίες προέρχονταν από φοιτητές των Harvard Art Museum, UCL Institute of Archaeology, Metropolitan Museum of Art, Sapienza Universita di Roma, University of Manchester-The British Museum. Όπως αντιλαμβάνεστε, ο ανταγωνισμός ήταν πολύ μεγάλος, γεγονός που καθιστά την επιτυχία των φοιτητών μας ακόμη μεγαλύτερη, ειδικά για την εργασία του κ. Μ. Κουφόπουλου, στην οποία δόθηκε εύφημος μνεία.

Τα πόστερ που παρουσιάστηκαν είναι αναρτημένα στο site του συνεδρίου:

<http://www.iiconservation.org/congress/posters.php>

Από αριστερά προς τα δεξιά:
Λ. Κατέβα, Μ. Κουφόπουλος, Α. Μαραβέλη

Διπλωματική εργασία με τίτλο «Άνοιγμα ενός τεχνικού γραφείου στην επαρχία»

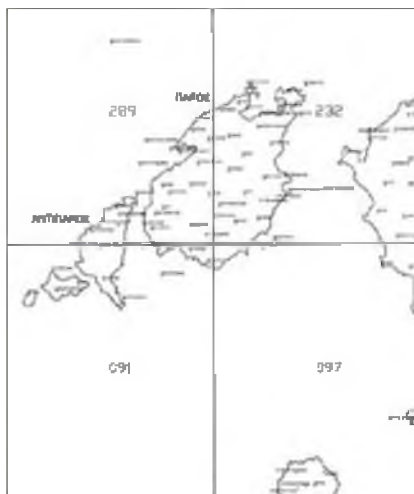
Θ. Κουκοφίκης - Δ. Ν. Πανταζής

«Άνοιγμα ενός τεχνικού γραφείου στην επαρχία» ήταν ο τίτλος της διπλωματικής εργασίας του **Αθ. Κουκοφίκη** με υπεύθυνο καθηγητή το **Δ. Πανταζή** του τμήματος Τοπογραφίας της ΣΤΕΦ.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν η **παραγωγή ενός πλήρους οδηγού για το νέο Τοπογράφο Μηχανικό**, τόσο στο θεωρητικό όσο στο τεχνικό και πρακτικό κομμάτι της εργασίας του. Η εργασία εστιάζει σε θέματα νομικά, τεχνικά, εξοπλισμού και μεθοδολογίας, που αντιμετωπίζουν όλοι τοπογράφοι μηχανικοί στην εργασία τους και ιδιαίτερα στο επαγγελματικό τους ξεκίνημα. Τα απαραίτητα τεχνικά δεδομένα σε συγκεκριμένες τοπογραφικές και χαρτογραφικές εργασίες παρουσιάζονται ως παράδειγμα στην εργασία και αφορούν στα νησιά της Πάρου και Αντιπάρου και η χρήση τους είναι ενδεικτική (*Εικόνες*

1 και 2). Τα αντίστοιχα δεδομένα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για οποιαδήποτε περιοχή της Ελλάδος. Η εργασία παρουσιάζει τα βήματα για το άνοιγμα ενός τεχνικού γραφείου, την απαραίτητη βασική νομολογία, τις κυριότερες τοπογραφικές εργασίες, καθώς και τα απαραίτητα τεχνικά δεδομένα.

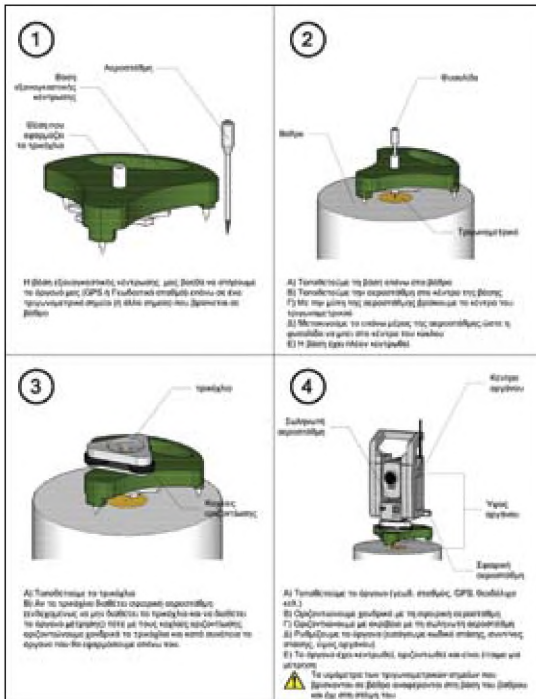
Η μεθοδολογική παρουσίαση των τοπογραφικών εργασιών περιέχει στοιχεία πρωτοτυπίας σε σχέση με την υπάρχουσα ελληνική βιβλιογραφία, δεδομένου ότι δε χρησιμοποιείται αναλυτικό κείμενο για την περιγραφή τους, αλλά η “δύναμη” και οι δυνατότητες της εικόνας και των γραφημάτων. Κάθε Χαρτογραφική - Τοπογραφική εργασία επεξηγείται αναλυτικά μέσω εικόνων, διαγραμμάτων και σχεδίων (σε μορφή «επιστημονικού κόμικς») που αντικαθιστούν το κλασσικό κείμενο (*Εικόνες 3, 4, 5, 6*).

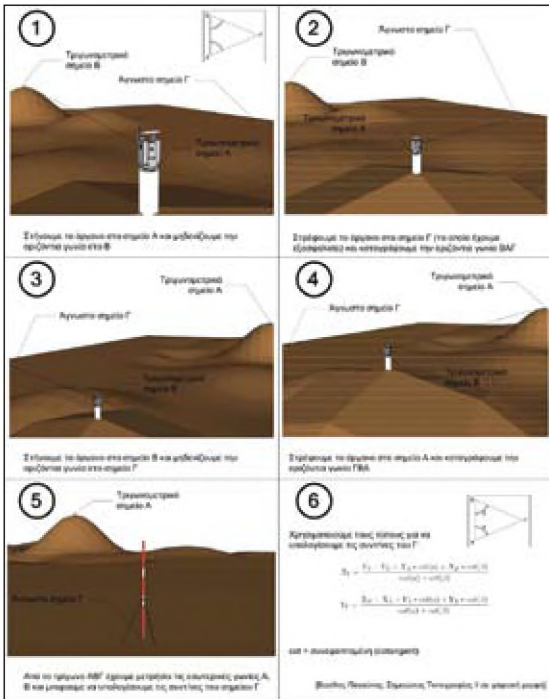
Εικόνα 1

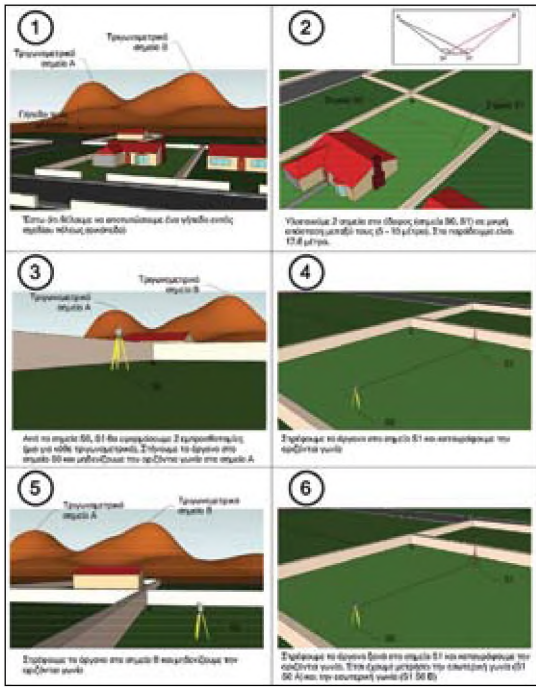
Εικόνα 2

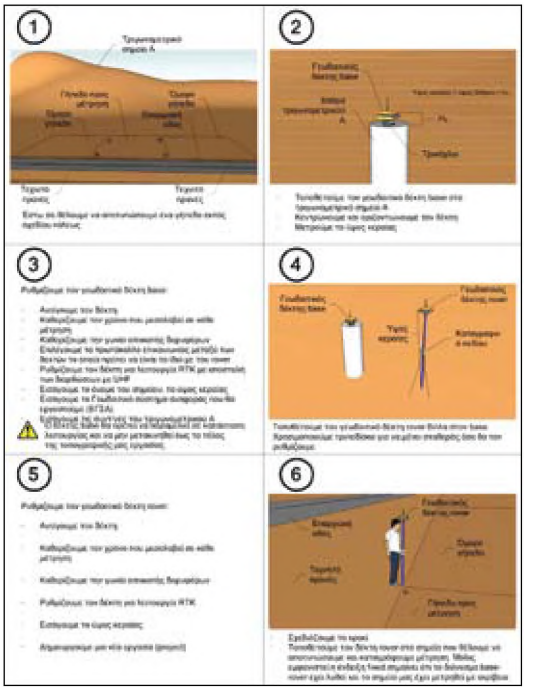
Εικόνα 3

Εικόνα 4

Εικόνα 5

Εικόνα 6

Η ποιότητα της εργασίας δημιούργησε το υπόβαθρο για την ανάπτυξη ενός τέτοιου βιβλίου Τοπογραφίας - Χαρτογραφίας, όπου η εικόνα θα είναι το βασικό εργαλείο παρουσίασης της επιστημονικής γνώσης, ενώ παράλληλα επιβεβαιώνει τις απεριόριστες ικανότητες των φοιτητών μας.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 12 και 13 Μαρτίου 2011
ΤΜΗΜΑ: Αισθητικής και Κοσμητολογίας
ΣΧΟΛΗ: ΣΕΥΠ

Συνέδριο «Νέες τεχνολογίες, τελευταίες εξελίξεις

και σύγχρονες προσεγγίσεις
στην Αισθητική και Κοσμητολογία»

34^η Cosmoestetica «33 Χρόνια (1978-2011)»

Στα πλαίσια της «34^{ης} Cosmoestetica», το τμήμα Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΤΕΙ Αθήνας, σε συνεργασία με το αντίστοιχο τμήμα του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, διοργάνωσε συνέδριο, με τίτλο: «**Νέες τεχνολογίες, τελευταίες εξελίξεις και σύγχρονες προσεγγίσεις στην Αισθητική και Κοσμητολογία**».

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε το Σάββατο και την Κυριακή 12 και 13 Μαρτίου 2011 αντίστοιχα, στο συνεδριακό κέντρο HELEXPO PALACE στην Αθήνα με την υποστήριξη του Πανελληνίου Συνδέσμου Αντιπροσώπων - Εισαγωγέων - Κατασκευαστών Μηχανημάτων Αισθητικής - Φυσικοθεραπείας και Παρασκευαστών Καλλυντικών. Η σύνδεση των σπουδών με την αγορά εργασίας ήταν το κίνητρο για τη συνδιοργάνωση αυτού του συνεδρίου, τις δραστηριότητες του οποίου επιμελήθηκε η οργανωτική επιτροπή με ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Την επιστημονική επιμέλεια είχε αναλάβει όλο το **εκπαιδευτικό προσωπικό του τμήματος**, το οποίο διασφάλισε ότι όλες οι ομιλίες θα ήταν υψηλού επιπέδου και τεκμηριωμένες με τις τελευταίες εξελίξεις της Αισθητικής και Κοσμητολογίας.

Χαιρετισμό απεύθυνε η Διευθύντρια της ΣΕΥΠ κ. **Ζαμπία Βαρδάκη**, ενώ παρεβρέθηκε και η κ. **Κωνσταντίνα Μασούρα**, Γενική Γραμματέας του ΤΕΙ Αθήνας.

Το συνέδριο στέφθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία, καθώς είχε και επετειακό χαρακτήρα. Μεγάλος αριθμός επαγγελματιών παλαιών και νέων πτυχιούχων των τμημάτων μας καθώς και πλήθος φοιτητών μας παρακολούθησε τις εργασίες του συνεδρίου. Τα τμήματα Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΤΕΙ Αθήνας και Θεσσαλονίκης

μετρούν 33 και 30 χρόνια ζωής. Στα 33 χρόνια λειτουργίας του τμήματος Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΤΕΙ Αθήνας έχουν αποφοιτήσει 1.853 άτομα. Τα περισσότερα από αυτά δραστηριοποιούνται στην αγορά με μεγάλη επιτυχία είτε ως ελεύθεροι επαγγελματίες είτε ως στελέχη μεγάλων επιχειρήσεων.

Το σημερινό τμήμα Αισθητικής και Κοσμητολογίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας του ΤΕΙ της Αθήνας ιδρύθηκε και πρωτολειτούργησε το 1978 σαν τμήμα Αισθητικής. Απένειμε το πρώτο πτυχίο το 1981. Στη συνέχεια μετεξελίχθηκε και μετονομάστηκε σε τμήμα Αισθητικής και Κοσμητολογίας. Από ο 2004 άρχισε να συνδιοργανώνει ΠΜΣ (Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών) διετούς διάρκειας σε σύμπραξη με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο συνεχίζει να λειτουργεί μέχρι σήμερα.

Το υψηλό επίπεδο των παρεχόμενων προπτυχιακών σπουδών, το διεθνώς αναγνωρισμένο και καταξιωμένο μαθησιακό αποτέλεσμα, η προαγωγή της έρευνας και της τεχνολογίας σε συνδυασμό με την άρτια υλικοτεχνική υποδομή και την συνέργεια του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος δίδουν τα εχέγγυα στους πτυχιούχους μας για την απορρόφησή τους στην αγορά εργασίας.

Δρ. Κεφαλά Βασιλική

αισθητικός - φαρμακοποιός

καθηγήτρια, Προϊσταμένη του τμήματος Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΤΕΙ-Α

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 28 Φεβρουαρίου - 5 Μαρτίου 2011
Ευρωπαϊκό Έργο: e-Competence Tools (eCOTOOL)
Επιστήμ. Υπεύθυνη σεμιναρίου: Κ. Σγουροπούλου

Ευρωπαϊκό σεμινάριο κατάρτισης

«Designing and Exploiting
Certified Competence-based
VET Curricula in Agriculture,
Food & Environment»

Το ΤΕΙ Αθήνας διοργάνωσε μεταξύ 28 Φεβρουαρίου - 5 Μαρτίου 2011, στο χώρο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης, το Ευρωπαϊκό σεμινάριο κατάρτισης «Designing and Exploiting Certified Competence-based VET Curricula in Agriculture, Food & Environment».

Το σεμινάριο διεξήχθη σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Έργο e-Competence Tools (eCOTOOL) (www.competencetools.eu) και χρηματοδοτήθηκε από τη δράση Grundtvig του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης (Lifelong Learning Programme) της ΕΕ. Επιστημονική Υπεύθυνη και κεντρική συντονίστρια του σεμιναρίου διατέλεσε η επίκουρη καθηγήτρια του τμήματος Πληροφορικής κ. **Κλειώ Σγουροπούλου**.

Κεντρικό στόχο του σεμιναρίου απετέλεσε η κατάρτιση των συμμετεχόντων σε μεθοδολογίες και στρατηγικές σχεδιασμού πιστοποιημένων προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για την απόκτηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων σε θέματα Γεωργίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος.

Στο σεμινάριο συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, διοικητικά στελέχη οργανισμών σχεδιασμού εκπαιδευτικής πολιτικής καθώς και στελέχη οργανισμών κατάρτισης από τέσσερις Ευρωπαϊκές χώρες (Ιταλία, Κύπρο, Ρουμανία, Ελλάδα), με εμπειρία σε θέματα βασικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και συνεχιζόμενης κατάρτισης στο χώρο της Γεωργίας, του Περιβάλλοντος και των Τροφίμων.

Το πρόγραμμα του σεμιναρίου περιελάμβανε παρουσιάσεις και διαλέξεις Ευρωπαίων και Ελλήνων ομιλητών με αποδεδειγμένη εμπειρία στο σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, στη μοντελοποίηση και περιγραφή δεξιοτήτων, σε θέματα πιστοποίησης με τη χρήση Ευρωπαϊκών εργαλείων διαφάνειας (Europass Certificate Supplement), κ.λπ. Επιπλέον, παρουσιάστηκαν διαδικτυακά πολυγλωσσικά εργαλεία για ανάρτηση, αποθήκευση και αναζήτηση πιστοποιητικών προγραμμάτων κατάρτισης (eCOTOOL online tool), και τη διαχείριση εκπαιδευτικού υλικού (organic.edunet portal). Οι καταρτιζόμενοι είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε μικρές ομάδες εργασίας, να προετοιμάσουν τα δικά τους προγράμματα κατάρτισης και να τα παρουσιάσουν την τελευταία ημέρα του σεμιναρίου.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 11 έως 13 Μαρτίου 2011
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: ΤΕΙ Αθήνας

13^η Διεθνής Έκθεση για την Εκπαίδευση και Εργασία

στο Στάδιο Ειρήνης
και Φιλίας

Ιδιαίτερη επιτυχία κατέγραψε η 13^η Διεθνής Έκθεση για την Εκπαίδευση και Εργασία, που οργανώθηκε στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας 11-13 Μαρτίου 2011 και φυσικά η παρουσία του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της Αθήνας ήταν ουσιαστική. Η έκθεση αυτή είναι μια ολοκληρωμένη και συγκεντρωτική εικόνα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που προσφέρονται στην Ελλάδα και το εξωτερικό με αξιόπιστες πληροφορίες για σπουδές και προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης στον ελλαδικό και διεθνή χώρο.

Η έκθεση απευθυνόταν σε όλους όσους επιδιώκουν τη μάθηση σε όποιο στάδιο της πορείας τους κι αν βρίσκονται: μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, εργαζόμενους και στελέχη επιχειρήσεων, ελεύθερους επαγγελματίες, εργαζόμενους στον εκπαιδευτικό τομέα, συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού αλλά και οικογένειες που επιζητούν να επιλέξουν την κατάλληλη σχολή ή εκπαιδευτήριο για το παιδί τους.

Το ΤΕΙ Αθήνας πρωτοπόρο σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής και τεχνολογικής κατάρτισης βρέθηκε κοντά στους ενδιαφερόμενους με πλούσιο ενημερωτικό και οπτικοακουστικό υλικό για να ενημερώσει, να συμβουλευτεί, να καθοδηγήσει και να συζητήσει για θέματα εκπαίδευσης σε επίπεδο προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών και δια βίου εκπαίδευσης στο δημόσιο τομέα.

Ανάμεσα σε εκθέτες από την Ελλάδα και χώρες του εξωτερικού, το περίπτερο του ΤΕΙ-Α συνέβαλε ουσιαστικά στη διάχυση της γνώσης σε μία από τις σημαντικότερες εκπαιδευτικές εκθέσεις στην Ευρώπη με επισκεψιμότητα που ξεπέρασε κάθε προσδοκία παρουσιάζοντας την χρησιμότητα της τεχνολογικής κατάρτισης σε μια εποχή ραγδαίων εξελίξεων και αλλαγών.

Ενημερωτική συνάντηση με θέμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών»

στο συνεδριακό κέντρο
του ΤΕΙ Αθήνας

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 31 Μαρτίου 2011
ΕΡΓΟ: Πρακτική Άσκηση ΤΕΙ Αθήνας
ΙΔΡ. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Μ. Μπρατάκος

Την Πέμπτη 31-3-2011 και ώρα 11.00 στο συνεδριακό κέντρο του ΤΕΙ Αθήνας πραγματοποιήθηκε ενημερωτική συνάντηση με θέμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» σε συνεργασία με το Πρόγραμμα ΔΑΣΤΑ. Στη συνάντηση παρευρέθησαν πρακτικά ασκούμενοι, φοιτητές, καθηγητές από όλα τα τμήματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης καθώς επίσης και διοικητικό προσωπικό που ασχολείται με το πρόγραμμα.

Στην συνάντηση συντονιστής και ομιλητής ήταν ο κ. Μπρατάκος Μιχάλης, Αντιπρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας και Ιδρυματικός Υπεύθυνος του έργου «Πρακτική Άσκηση ΤΕΙ Αθήνας». Ο κ. Μπρατάκος ενημέρωσε για τους στόχους του Προγράμματος της ΠΑ, τη διαδικασία και το δικαίωμα συμμετοχής των φοιτητών για πραγματοποίηση ΠΑ, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εμπλεκόμενων (πρακτικά ασκούμενων, φορέων και εποπτιών καθηγητών) και τη διαδικασία ολοκλήρωσης της ΠΑ. Τέλος, ο κ. Μπρατάκος ενημέρωσε για τη λειτουργία Γραφείου ΠΑ στην οδό Αγ. Σπυρίδωνος και Μήλου 1, 3^{ος} όροφος.

Στην συνέχεια η κ. Κυριάκη Μάνεση Δάφνη, Επιστημονική Υπεύθυνη και Προϊστάμενη του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης της ΣΔΟ ενημέρωσε τους φοιτητές για το θεσμό της ΠΑ, τους στόχους του ΤΕΙ σε σχέση με την ΠΑ καθώς και το σχεδιασμό, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τα οφέλη του ΕΣΠΑ.

Τέλος ο κ. Δήμας Γεώργιος, Επιστημονικός Υπεύθυνος του Τμήματος Διοίκησης Μονάδων Υγείας ενημέρωσε για τις υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων, τα οφέλη της ΠΑ που προκύπτουν, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην επαγγελματική αποκατάσταση που προσφέρει η ΠΑ. Επίσης, ενημέρωσε για την διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν οι φοιτητές για να πραγματοποιήσουν ΠΑ στο εξωτερικό.

Μετά την λήξη των ομιλιών ακολούθησαν ερωτήσεις στις οποίες απάντησαν οι ομιλητές καθώς και τα στελέχη του Γραφείο ΠΑ.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 19 Ιανουαρίου 2011

ΤΜΗΜΑ: Γραφιστικής

ΣΧΟΛΗ: ΣΙΤΚΣ

Ομιλία του φωτογράφου Χ. Χριστόπουλου

σε σπουδαστές
του τμήματος Γραφιστικής

Στις 19 Ιανουαρίου, μετά από πρόσκληση του τομεάρχη Παραστατικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας επίκουρου καθηγητή Μ. Μελετιζή, ο γνωστός φωτογράφος πορτρέτων και μόδας κ. **Χάρης Χριστόπουλος** πραγματοποίησε 2ωρη ομιλία στο χώρο του φωτογραφικού studio στους σπουδαστές του τμήματος Γραφιστικής. Τα θέματα αφορούσαν στη φωτογραφία πορτρέτου και μόδας, στους τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων που προκύπτουν, στην αγορά εργασίας και πως οι νέοι επαγγελματίες πρέπει να επιδιώκουν την επιτυχία των στόχων τους. Η παρουσίαση ικανοποίησε πλήρως τους σπουδαστές, οι οποίοι ζήτησαν την πρόσκληση και άλλων γνωστών δημιουργών.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 19 Ιανουαρίου 2011

ΤΟΠΟΣ: Συνεδριακό Κέντρο του ΤΕΙ Αθήνας

Συνάντηση εργασίας με θέμα: «Καλές Πρακτικές στη Διασφάλιση

της Ποιότητας στην
Ανώτατη Εκπαίδευση»

Η Ανώτατη Εκπαίδευση (Πανεπιστήμια και ΤΕΙ) υπό τη διπλή της ιδιότητα ως κοινωνικός θεσμός και αναγνωρισμένος μοχλός κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης και προόδου, καλείται να δώσει λύσεις σε μια σειρά φαινομένων που έχουν να κάνουν με την ανταγωνιστικότητα, την παγκοσμιοποιημένη πλέον εκπαίδευση, την οικονομία, την επιχειρηματικότητα, τα διάφορα κοινωνικοπολιτικά ρεύματα και την ανεπάρκεια πόρων του πλανήτη.

Σ' αυτό το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον η ποιότητα των σπουδών, η καινοτομία και η γενικότερη ποιοτική βελτίωση των Ιδρυμάτων αποτελούν τις βασικές παραμέτρους για την αντιμετώπιση των παραπάνω φαινομένων.

Μέσα στα πλαίσια αυτά έγινε συνάντηση εργασίας της Ανεξάρτητης Αρχής Διασφάλισης της Ποιότητας (ΑΔΙΠ) με τη Διοίκηση του ΤΕΙ-Α, με μέλη της ΜΟΔΙΠ, με τους Διευθυντές των Σχολών και με τους Προϊσταμένους των Τμημάτων στις 19-1-2011 στο Συνεδριακό Κέντρο του ΤΕΙ Αθήνας με θέμα «Καλές Πρακτικές στη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση». Εκ μέρους της ΑΔΙΠ παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος κ. **Σ. Αμούργης** και τα μέλη κ.κ. **Γεροθανάσης** και **Οικονόμου**. Τη συζήτηση διηύθυνε ο Αντιπρόεδρος κ. **Μ. Μπρατάκος**. Στην ομιλία του ο κ. Αμούργης εξήγησε τον πλήρη κύκλο λειτουργίας της αξιολόγησης των ακαδημαϊκών κλάδων και επικεντρώθηκε στις πρώτες ενέργειες που πρέπει να τίθενται εκ μέρους των Ιδρυμάτων που είναι **(α)** η υιοθέτηση ποιοτικών στόχων και διαδικασιών για τη διασφάλιση της ποιότητας και **(β)** η υιοθέτηση κανόνων λειτουργίας από τα ΑΕΙ. Ακολούθως τόνισε το ρόλο των συντελεστών ορθολογικού εκπαιδευτικού σχεδι-

ασμού που είναι οι φοιτητές, οι διδάσκοντες και οι υποδομές και εξήγησε την ανάγκη να ανταποκρίνονται τα προγράμματα σπουδών, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της κοινωνίας. Ακολούθησε πολύωρη συζήτηση, τέθηκαν προκλήσεις και προβλήματα, που διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια της εσωτερικής αξιολόγησης των Τμημάτων, και δόθηκαν απαντήσεις από τα μέλη της ΑΔΙΠ.

Συμπερασματικά στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον τα Ιδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης πρέπει να κάνουν περισσότερο ευδιάκριτο το προϊόν τους, που είναι η ποιοτική γνώση ως στοιχείο της σύγχρονης ζωής που επηρεάζει πολλούς κοινωνικούς τομείς, επαγγέλματα και οικονομίες. Αυτό θα εξασφαλιστεί με τη συνεχή και συστηματική αξιολόγηση, η οποία δημιουργεί τους κατάλληλους μηχανισμούς για συνεχή βελτίωση της ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 25 έως 27 Φεβρουαρίου 2011

ΤΜΗΜΑ: Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων

ΣΧΟΛΗ: ΣΤΕΦ

Διεθνής Έκθεση Ιατρικών - Νοσοκομειακών

μηχανημάτων και εξοπλισμού
MedicExpo 2011

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ του ΤΕΙ-Α έλαβε μέρος στη Διεθνή Έκθεση Ιατρικών - Νοσοκομειακών Μηχανημάτων και Εξοπλισμού, MedicExpo 2011. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο ExproAthens, στην Ανθούσα Αττικής.

Στην έκθεση συμμετείχε όπως κάθε χρόνο μεγάλος αριθμός εταιριών του χώρου της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας, με περίπτερα στα οποία προβάλλονταν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες τους. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν ημερίδες και ομιλίες από φορείς που δραστηριοποιούνται στο χώρο.

Η είσοδος στην έκθεση ήταν δωρεάν για τους φοιτητές του ΤΙΟ.

Το Τμήμα συμμετείχε με περίπτερο, στο οποίο παρουσιάστηκαν οι δραστηριότητες των εργαστηρίων και των ερευνητικών ομάδων του Τμήματος ενώ παράλληλα το Σάββατο 26 Φεβρουαρίου 2011 διοργάνωσε ημερίδα. Μετά το πέρας της ημερίδας χορηγήθηκαν βεβαιώσεις συμμετοχής.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 26 Φεβρουαρίου 2011

ΤΜΗΜΑ: Αισθητικής και Κοσμητολογίας

ΣΧΟΛΗ: ΣΕΥΠ

20° Πανελλήνιο Συνέδριο Αισθητικής

και Κοσμητολογίας
στη Λευκωσία της Κύπρου

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ συμμετείχε στο συνέδριο με τίτλο «20° Πανελλήνιο Συνέδριο Αισθητικής και Κοσμητολογίας», που πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας της Κύπρου. Το συνέδριο διοργανώθηκε από την Ένωση Διπλωματούχων Αισθητικών Κύπρου και πραγματοποιήθηκε στο χώρο του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Από το ΤΕΙ Αθήνας συμμετείχαν με εργασίες τα παρακάτω μέλη Ε.Π.:

1. Δρ. **Βάλια Κεφαλά**, καθηγήτρια, αισθητικός - φαρμακοποιός, Προϊσταμένη του τμήματος Αισθητικής και Κοσμητολογίας

Τίτλος εργασίας: «Ήλιος ο πρώτος. Η καλή και η κακή του πλευρά, φωτοαλλεργία ή φωτοτοξικότητα;»

2. **Έφη Γεννατά - Μικελάτου**, αισθητικός, M.Sc, εργαστηριακός συνεργάτης του τμήματος Αισθητικής και Κοσμητολογίας

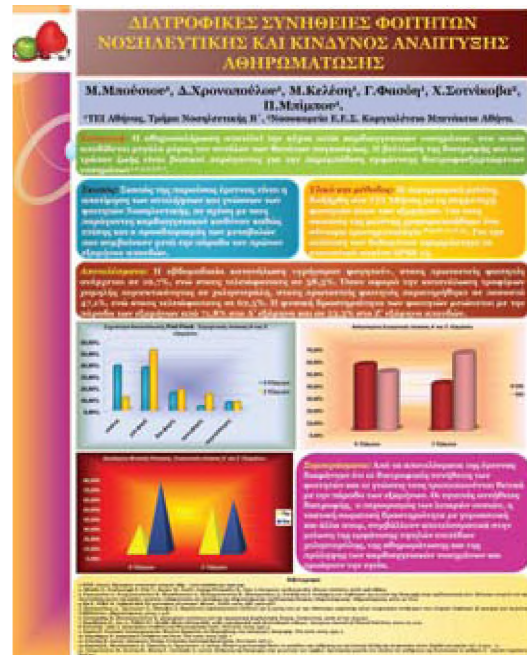
Τίτλος εργασίας: «Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και ασφάλειας καλλυντικών».

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 10 έως 12 Δεκεμβρίου 2010
ΤΜΗΜΑ: Νοσηλευτικής Β΄
ΣΧΟΛΗ: ΣΕΥΠ

2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο προνοσοκομειακής Καρδιολογίας

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ Β΄ συμμετείχε στο 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο προνοσοκομειακής Καρδιολογίας, που πραγματοποιήθηκε στο Λουτράκι στις 10 έως 12 Δεκεμβρίου 2010 στο συνεδριακό Κέντρο του ξενοδοχείου Club Hotel Loutraki.

Το συνέδριο διοργάνωσε η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία. Το τμήμα Νοσηλευτικής Β΄ συμμετείχε με την παρουσίαση ερευνητικής δραστηριότητας στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας, με τη μορφή αναρτημένης ανακοίνωσης. Το θέμα της μελέτης ήταν «Διατροφικές συνήθειες φοιτητών Νοσηλευτικής και κίνδυνος ανάπτυξης αθηρωμάτωσης» και συμμετείχαν οι φοιτήτριες Μπούσιου Μαρία, Χρονοπούλου Δέσποινα, οι καθηγήτριες Κελέση Μάρθα, Φασόη Γεωργία, Μπίμπου Πολυξένη και η νοσηλεύτρια του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού Σοτνίκοβα Χριστίνα. Η ανακοίνωση απέσπασε πολύ θετικά σχόλια και κριτικές.

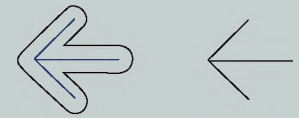
Χριστός Ανέστη

Δημοσίευση άρθρων

Γίνονται δεκτά άρθρα που πραγματεύονται **επίκαιρα ζητήματα στο χώρο της εκπαίδευσης ή και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος**. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται με e-mail, σε μορφή Word, ενώ οι φωτογραφίες που τα συνοδεύουν πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική μορφή (.tiff ή .jpg) σε υψηλή ανάλυση. Η βιβλιογραφία, αν υπάρχει, παρατίθεται μόνο με τη μορφή υποσημειώσεων. Τα άρθρα, τα οποία μπορεί να είναι πρωτότυπα ή αναδημοσιεύσεις, δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τις 2.000 λέξεις.

Για να δημοσιευτεί ένα κείμενο, πρέπει να εγκριθεί από την Συντακτική Επιτροπή. Η μερική ή ολική αναπαραγωγή κειμένων του περιοδικού επιτρέπεται μόνο με την άδεια του Εκδότη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με την κα Ι. Αναστασάκου, τηλ.: 210 5385174, Fax: 210 5385852, e-mail: eee@teiath.gr

Αγ. Σπυρίδωνος, 122 10 Αιγάλεω
Τηλ.: 210 538 5100, fax: 210 591 1590
e-mail: info@teiath.gr, webmaster@teiath.gr

ISSN 1791-7247

www.teiath.gr